

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
Факультет філології

EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM
ECTS – ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.01 Українська мова та література
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

ЗМІСТ

1. Організаційна структура Факультету філології.
2. Організаційна структура кафедр факультету.
3. Перелік освітніх програм Факультету філології.
4. Умови навчання.
5. Основні методи навчання, що використовуються у навчальному процесі, способи оцінювання знань студентів.
6. Графік навчального процесу.
7. Навчальний план.
8. Анотації навчальних дисциплін.
9. Фахове спрямування та кваліфікаційні вимоги до фахівців.
10. Глосарій фахових термінів і термінів європейської вищої освіти.

1. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ФАКУЛЬТЕТУ ФІЛОЛОГІЇ

Адреса:

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000.

Контактні телефони:

Деканат: (0342)59-60-42; факс (034-22)-3-15-74.

Е-mail: dekanat_filolog@pnu.edu.ua.

Заступники декана: (0342)59-60-78.

Методист заочного відділення: (0342)59-60-78.

Інформація про склад деканату:

Декан факультету – доктор філологічних наук, професор Роман Богданович
Голод

тел.: (0342)59-60-42, е-mail: roman.golod@pnu.edu.ua.

Заступники декана:

кандидат філологічних наук, доцент Ольга Миколаївна Лазарович

тел.: (0342)59-60-78, е-mail: olha.lazarovych@pnu.edu.ua;

кандидат філологічних наук, доцент Данило Олексійович Рега

тел.: (0342)59-60-78, е-mail: danylo.reha@pnu.edu.ua.

Диспетчер деканату – Гросевич Ірина Володимирівна

тел.: (0342)59-60-42.

Методист заочного відділення – Беляєва Наталія Іванівна

тел.: (0342)59-60-78, е-mail: nataliia.beliaieva@pnu.edu.ua.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА КАФЕДР ФАКУЛЬТЕТУ

Кафедра української мови

Адреса:

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000,

гуманітарний корпус, 3-й поверх, ауд. 310.

Контактні телефони:

(0342)59-60-08;

e-mail: kum@pnu.edu.ua

Викладацький склад:

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Василь Васильович
Грещук;

доктор філологічних наук, професор Марія Іванівна Голянич;

доктор філологічних наук, професор Володимир Михайлович Барчук;

кандидат філологічних наук, доцент Ірина Орестівна Бабій;

кандидат філологічних наук, доцент Михайло Васильович Бігусяк;

кандидат філологічних наук, доцент Марія Петрівна Брус;

кандидат філологічних наук, доцент Валентина Василівна Грещук;

кандидат філологічних наук, доцент Ірина Федорівна Джочка;

кандидат філологічних наук, доцент Іван Михайлович Думчак;

кандидат філологічних наук, доцент Наталія Ярославівна Іванишин;

кандидат філологічних наук, доцент Пена Любов Іванівна;

кандидат філологічних наук, доцент Василь Іванович Пітель;

кандидат філологічних наук, доцент Віра Мирославівна Пітель;

кандидат філологічних наук, доцент Наталія Михайлівна Пославська;

кандидат філологічних наук, доцент Оксана Антонівна Семенюк;

кандидат філологічних наук, доцент Роксолана Іванівна Стефурак;

кандидат філологічних наук, доцент Оксана Дмитрівна Ципердюк;

старший лаборант – Анна Борисівна Кисла.

Кафедра української літератури**Адреса:**

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000,

гуманітарний корпус, 3-й поверх, ауд. 303.

Контактні телефони:

(0342)59-60-74;

e-mail: kul@pnu.edu.ua

Викладацький склад:

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Степан Іванович Хороб;

доктор філологічних наук, професор Роман Богданович Голод;

доктор філологічних наук, професор Наталія Василівна Мафтин;

доктор філологічних наук, професор Роман Володимирович Піхманець;

кандидат педагогічних наук, професор Ольга Володимирівна Слоньовська;

кандидат філологічних наук, доцент Євген Михайлович Баран;

кандидат філологічних наук, доцент Наталія Михайлівна Вівчарик;

кандидат філологічних наук, доцент Залевська Оксана Михайлівна;

кандидат філологічних наук, доцент Наталія Степанівна Курінна;

кандидат філологічних наук, доцент Любов Богданівна Процюк;

кандидат філологічних наук, доцент Степан Васильович Процюк;

старший лаборант – Марія Сергіївна Грицюк.

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

Адреса:

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000,

гуманітарний корпус, 4-й поверх, ауд. 405.

Контактні телефони:

(0342) 59-61-44;

e-mail: kul@pnu.edu.ua

Викладацький склад:

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Ігор Володимирович Козлик;

кандидат філологічних наук, доцент Тамара Олексіївна Ткачук;

кандидат філологічних наук, доцент Іванна Василівна Девдюк;

кандидат педагогічних наук, доцент Алла Михайлівна Мартинець;

кандидат філологічних наук, доцент Олена Володимирівна Тереховська;
кандидат філологічних наук, викладач Ірина Миколаївна Спатар;
кандидат філологічних наук, доцент Данило Олексійович Рега;
асистент Анна Борисівна Мурейко;
старший лаборант – Марія-Мар'яна Володимирівна Савчин.

Кафедра слов'янських мов

Адреса:

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000,
гуманітарний корпус, 4-й поверх, ауд. 402.

Контактні телефони:

(0342) 59-60-63;

e-mail: ksm@pnu.edu.ua

Викладацький склад:

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Микола Петрович
Лесюк;

магістр філології, старший викладач Саманта Бусіло;

старший викладач Віра Ігорівна Дерев'янка;

кандидат філологічних наук, асистент Наталія Омелянівна Дорогович;

кандидат філологічних наук, асистент Оксана Романівна Корпало;

кандидат філологічних наук, доцент Ольга Миколаївна Лазарович;

кандидат філологічних наук, доцент Дарина Миронівна Мицан;

кандидат філологічних наук, доцент Олена Миколаївна Пелехата;

кандидат філологічних наук, старший викладач Мар'яна Володимирівна
Скрипник;

кандидат філологічних наук, асистент Наталія Олегівна Щербій;

старший лаборант – Галина Дмитрівна Ліщинська.

Кафедра загального та германського мовознавства

Адреса:

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000,
гуманітарний корпус, 4-й поверх, ауд. 408.

Контактні телефони:

(0342) 59-60-10;

e-mail: kzm@pnu.edu.ua

Викладацький склад:

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Віталій Іванович
Кононенко;

кандидат філологічних наук, доцент Олексій Дмитрович Воробець;

кандидат філологічних наук, доцент Петро Петрович Дрогомирецький;

кандидат філологічних наук, доцент Ярослав Григорович Мельник;

кандидат філологічних наук, доцент Уляна Любомирівна Паньків;

кандидат філологічних наук, доцент Марта Йосипівна Петришин;

старший викладач Оксана Юріївна Дяків;

старший викладач Ірина Володимирівна Ілійчук;

старший лаборант – Галина Михайлівна Перегінець.

Кафедра журналістики

Адреса:

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000,
гуманітарний корпус, 4-й поверх, ауд. 414.

Контактні телефони:

e-mail: kaf_journ@pnu.edu.ua

Викладацький склад:

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, доцент Олександр Михайлович
Холод;

доктор філологічних наук, професор Борис Володимирович Потятиник;

кандидат філологічних наук, доцент Микола Миколайович Васильчук;

кандидат філологічних наук, доцент Ганна Іванівна Марчук;

кандидат філологічних наук, доцент Руслана Любомирівна Савчук;

кандидат політичних наук, асистент Наталія Володимирівна Шотурма;
кандидат політичних наук, доцент Наталія Василівна Марчук;
кандидат філологічних наук, асистент Соломія Степанівна Хороб;
асистент Андрій Іванович Русиняк;
кандидат політичних наук, асистент Ігор Богданович Дебенко;
кандидат наук з соціальних комунікацій, асистент Галина Іванівна Пристай;
кандидат політичних наук, доцент Ігор Васильович Бойчук;
старший лаборант – Тетяна Іванівна Струтинська.

3. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ФАКУЛЬТЕТУ ФІЛОЛОГІЇ

Перший (бакалаврський рівень):

ОП Середня освіта (українська мова і література)

ОП Середня освіта (польська мова та література)

ОП Українська мова і література

ОП Польська мова і література

ОП Чеська мова і література

ОП Журналістика

Другий (магістерський) рівень

ОП Середня освіта (українська мова і література)

ОП Українська мова і література

ОП Польська мова і література

ОП Журналістика

4. УМОВИ НАВЧАННЯ

Коротка інформація про Факультет філології

Факультет філології – один із найстаріших факультетів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. У 2015 році Факультет відсвяткував своє 75-річчя, підготувавши за цей період понад 15 тисяч висококваліфікованих фахівців-філологів. Серед випускників факультету є

чимало науковців – докторів та кандидатів наук, державних та політичних діячів, журналістів, письменників тощо.

На факультеті успішно функціонують спеціалізовані ради із захисту кандидатських дисертацій з української мови та української літератури, на засіданнях яких захистили свої дисертації понад 100 осіб. На кафедрах української мови, української літератури, загального та германського мовознавства, світової літератури і порівняльного літературознавства працюють аспірантури, на кафедрі української мови та кафедрі української літератури відкриті докторанти.

Навчальний процес на Факультеті філології забезпечують кафедри української мови (завідувач – доктор філологічних наук, професор Грещук Василь Васильович), української літератури (завідувач – доктор філологічних наук, професор Хороб Степан Іванович), загального та германського мовознавства (завідувач – доктор філологічних наук, професор, академік АПН України Кононенко Віталій Іванович), світової літератури і порівняльного літературознавства (завідувач – доктор філологічних наук, професор Козлик Ігор Володимирович), слов'янських мов (завідувач – доктор філологічних наук, професор Лесюк Микола Петрович), журналістики (завідувач – доктор філологічних наук, доцент Олександр Михайлович Холод).

Викладачі фахових кафедр вивчають різні теми в галузі української та іноземної філології, актуальні проблеми мовознавства та літературознавства: кафедра української мови досліджує проблеми українського словотвору, мовні проблеми художнього тексту, актуальні проблеми синтаксису, української діалектології, передусім гуцульської, тощо; кафедра української літератури – різноманітні аспекти літературного процесу в Україні; кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства вивчає творчість зарубіжних письменників та їх зв'язки з українською літературою; на кафедрі слов'янських мов і на кафедрі загального та германського мовознавства розробляється тема міжслов'янських мовних паралелей.

На кафедрі світової літератури і порівняльного літературознавства діє методологічна лабораторія з історії літератури, теорії літератури і компаративістики. Окрім того, на Факультеті філології функціонує польськомовна бібліотека та фільмотека. У планах – відкриття чеськомовної бібліотеки та фільмотеки.

Факультет філології підтримує зв'язки з багатьма навчальними закладами та науковими установами інших країн. Зокрема, укладені угоди про співпрацю з Варшавським, Ягеллонським, Гданським, Жешувським університетами, університетом імені кардинала С. Вишинського у Варшаві, університетом у Гожові Великопольському, Вищою професійною школою в Ціханові (Польща), Карловим університетом (м. Прага, Чеська Республіка), Університет Палацького (м. Оломоуц, Чеська Республіка). Факультет філології співпрацює з багатьма іншими університетами. Викладачі філологічних кафедр беруть участь у різноманітних міжнародних наукових конференціях та конгресах у Польщі, Чехії, Німеччині, Австрії. Почесними докторами Інституту філології є іноземні академіки НАН України Леонід Рудницький (США), Стефан Козак (Польща), а також Герої України, поети і громадські діячі Дмитро Павличко та Іван Драч. Щороку (протягом навчального року, а також у літній період) студенти проходять стажування, а також літню практику в університетах Польщі, Чехії і інших країн.

Загальна інформація про практики

Проведення практик на Факультеті філології відповідає положенню про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти та науки України, а також іншим нормативним документам щодо практичної підготовки студентів, навчальному плану спеціальності та освітньо-кваліфікаційній характеристиці фахівців.

Фольклорна практика є важливими етапом формування майбутнього філолога, розвиває творчі й дослідницькі здібності особистості, вчить вільно спілкуватися та комунікувати. У ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» фольклорна практика проводиться на

першому курсі у другому семестрі. Під час проходження практики відбувається актуалізація знань, набутих при вивченні курсу «Усна народна творчість», розширюється уявлення майбутніх вчителів-словесників про роль фольклору в житті народу, про динаміку розвитку усної народної творчості, традиції відповідного регіону. Головною метою фольклорної практики є комплексне обстеження сучасного стану фольклору. Учасники практики накопичують матеріал, аналізують і впорядковують його. У такий спосіб студенти набувають навичок фольклористичної праці. Записи фольклорних творів можуть послужити основою для написання наукових робіт, бути підготовленими до публікації.

Завдання діалектологічної практики – ознайомити студентів із живим говірковим мовленням, навчити їх збирати відповідні діалектні матеріали, систематизувати, класифікувати і лінгвістично інтерпретувати їх. Під час практики студенти мають змогу наочно пересвідчитися у діалектній здиференційованості української мови, навчатися виявляти спільне й відмінне у фонетиці, лексиці й граматиці досліджуваної говірки та літературної мови. Це розширить і поглибить знання студентів з української діалектології. Сформовані під час практики вміння і навички слухати, цілеспрямовано відбирати й науково пояснювати ті чи інші явища діалектного мовлення стануть у нагоді майбутнім філологам та учителям української мови. Говірка має сильний вплив на усне й писемне мовлення школярів, тому, щоб навчити дітей літературної мови, розвивати їх усне й писемне мовлення, виховувати в них культуру спілкування, учитель повинен детально знати місцеві діалектні особливості, які відбиваються на мовленні його вихованців, уміти розбиратися в тих процесах, які характеризують взаємодію діалекту і літературної мови. Навчальна програма з діалектологічної практики побудована так, щоб на основі її виконання студенти мали цілісне уявлення про системність обстежуваної говірки на всіх її структурних рівнях. Для цього треба на основі аналізу записаних зв'язних текстів та дібраних відповідей на питання програми

виявити основні фонетичні, морфологічні, синтаксичні й лексичні особливості говірки.

Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (у середніх класах) є важливим компонентом професійної підготовки студентів. Різні її види дають їм змогу ознайомитись із реальною системою навчально-виховної роботи у школі, з досвідом планування, проведення вчителями уроків, позакласної роботи з предметів, організаційної і виховної роботи класних керівників з учнями та їхніми батьками.

Зміст і характер діяльності студентів під час виробничої практики відзначається різноманітністю і самостійністю, вона має бути максимально наближена до реальної професійної діяльності вчителя і класного керівника.

Важливим аспектом такого виду діяльності студентів є те, що вони мають можливість інтегрувати знання з різних базових дисциплін у єдину систему професійних знань, умінь і навичок, а також виробляють навички педагогічної праці, удосконалюють сформовані елементарні методичні уміння, вчаться спостерігати й аналізувати уроки, творчо використовувати досвід кращих учителів школи. У процесі виробничої практики студенти оволодівають умінням проводити уроки різних типів, використовуючи ефективні методи та прийоми навчання як систему цілеспрямованих дій для організації пізнавальної і практичної діяльності учнів.

Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (у старших класах) студентів четвертого курсу кваліфікаційного рівня «бакалавр» проходить у VIII семестрі на базі середніх освітніх закладів і передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності; практичне застосування студентами-практикантами набутих у процесі навчання теоретичних знань, умінь та навичок при вирішенні конкретних завдань; набуття студентами-практикантами досвіду організації різних видів навчальної діяльності; ведення педагогічних спостережень, аналізу труднощів навчально-виховної роботи, окреслення шляхів і засобів їх подолання; проведення виховної роботи та набуття умінь педагогічного спілкування.

Матеріально-технічна база

Освітньо-професійну програму забезпечено такими матеріально-технічними ресурсами: Наукова бібліотека ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»; електронна бібліотека: <http://lib.pnu.edu.ua/> ; бібліотеки випускових кафедр (читальний зал В. Полека); спеціалізований читальний зал відділу славістики Факультету філології; методологічна лабораторія з історії літератури, теорії літератури і компаративістики; кабінет методики викладання літератури імені Ю. Султанова; 5 мультимедійних аудиторій; конференц-зал; телерадіостудія; університетський фонд комп'ютерних класів у Центрі інформаційних технологій. Термін експлуатації комп'ютерної техніки не перевищує восьми років. Випускові кафедри укомплектовані необхідною оргтехнікою. Освітній процес у повному обсязі забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам Наукової бібліотеки та вебресурсам університету. Інформаційні ресурси бібліотеки формують відповідно до предметної сфери освітньо-професійної програми та сучасних наукових тенденцій у галузі філології. Доступ до бібліотечних баз надано у внутрішній мережі університету. У навчальному закладі створено умови для доступу до інтернету, у корпусах університету, зокрема на факультеті, працює Wi-Fi мережа.

До матеріального забезпечення освітньої програми долучені фінансові та технічні ресурси закордонних ЗВО, з якими Університет уклав угоди про співпрацю. До таких іноземних ЗВО належать: Поморська академія в Слупську, Варшавський університет, академія імені Якуба з Парадижа в Гожові Великопольському.

Для самостійної роботи студентів запроваджено електронний ресурс d-lern.ru.if.ua, який містить навчально-методичні матеріали з переліку дисциплін освітньої програми.

Забезпеченість навчально-методичними матеріалами електронного ресурсу для кожної навчальної дисципліни становить 75 %. До навчального

процесу максимально залучено зовнішні наукові і навчальні Інтернет-ресурси, лінки на які є у списках рекомендованої літератури в силабусах відповідних навчальних дисциплін.

Корпус забезпечений для пересування маломобільних груп населення з урахуванням їх обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я та віком. Усі входи в Гуманітарний корпус обладнані пандусами. Доступність на 3 і 4 поверхи, де проводиться навчання за ОП «Українська мова і література», забезпечує підйомник для інвалідів і ліфти.

5. ОСНОВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ, СПОСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

У навчальному процесі використовуються такі методи: інформаційно-рецептивний (лекція, розповідь, бесіда, робота з підручником, робота з джерелами, демонстрація, візуалізація, пояснення); репродуктивний метод; метод проблемного викладу, частково-пошуковий та дослідницький методи; індуктивний, дедуктивний; наочні (робота з таблицями, схемами тощо); творчий метод; практичні методи (усні і письмові тренувальні вправи); експериментальний метод.

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до Положення про моніторинг якості знань здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Доповнення до Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Положення про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Порядку формування рейтингу успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про порядок повторного вивчення дисциплін.

Система оцінювання знань студентів із кожної навчальної дисципліни включає поточний, модульний та підсумковий контролю знань. Поточний контроль проводиться у вигляді усного опитування (індивідуальне і фронтальне), заслуховування доповідей, рефератів, презентацій, письмовий контроль (самостійні, контрольні роботи), оцінювання практичного виконання різноманітних завдань та тестування за матеріалом теми, має на меті перевірку знань студентів з певних тем та їх готовність до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній (п'ятибальній) шкалі виставляють у академічні журнали. Модульний контроль якості засвоєння знань, умінь і навичок проводиться на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення змістового модуля у вигляді модульних контрольних робіт, тестування. Підсумковий контроль якості проводиться у вигляді заліків та екзаменів. Форма семестрового контролю визначається навчальним планом.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

<https://nmv.pnu.edu.ua/%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BA-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83/>

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

"Затверджую"

Ректор

І.С. Цепенда

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

"__" _____ 20__ року

Затверджено Вченою радою університету, протокол № ____ від "___" _____ 20__ року

Кваліфікація Філолог

Строк навчання 3 роки 10 місяців

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

на основі повної загальної середньої освіти

Підготовки бакалавра з галузі знань 03 Гуманітарні науки

Освітньо-професійна програма Українська мова і література

за спеціальністю 035 Філологія

спеціалізацією 035.01 Українська мова та література

Форма навчання денна

І. І рафік навчального процесу

Курс	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень
1	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т
2	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т
3	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т
4	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т

ПОЗНАЧЕННЯ:

Т - Теоретичне навчання; КС - Контроль за самост. роботою; К - Канікули; С - Екзаменційна сесія; ВП - Виробнича практика; НП - Навчальна практика; А - Атестація;

ІІ. ЗВЕДЕНІ ДАНІ ПРО БЮДЖЕТ ЧАСУ, ТИЖНІ

Курс	Теоретичне навчання	Контроль за самост. роботою	Канікули	Екзаменаційна сесія	Виробнича практика	Навчальна практика	Атестація	Всього
1	29	4	12	5		2		52
2	29	4	12	5		2		52
3	25	4	12	5	6			52
4	25	3	2	5	6		2	43
Разом	108	15	38	20	12	4	2	199

ІІІ. ПРАКТИКА

Назва практики	Семестр	Тижні
Навчальна		4
Навчальна (фольклорна) практика	2	2
Навчальна (діалектологічна) практика	4	2
Виробнича		12
Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (в середніх класах)	6	6
Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (в старших класах)	8	6

ІV. ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ

Назва навчальної дисципліни	Форма державної атестації (екзамен, дипломний проект (робота))	Семестр
Атестація (Українська мова з методикою викладання)	екзамен / дипломна робота (робота)	8
Атестація (Українська література з методикою викладання)	екзамен / дипломна робота (робота)	8

V. План навчального процесу

№ з/п	НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами				Кількість кредитів ЄCTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин на тижень за курсами і семестрами												
		Екзамени	Заліки	Курсові			Загальний обсяг	Аудиторних у тому числі					Самостійна робота	I курс				II курс							
				проекти	роботи			Всього	Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні		Видвільнені	I семестри		II семестри		III семестри		IV курс				
															1	2	3	4	5	6	7	8			
1. Цикл загальної підготовки																									
1.1. Обов'язкові дисципліни																									
1	Історія України	2				3	90	30	12		18			60		2									
2	Історія української культури: літературно-мистецький дискурс	3				3	90	30	12	18				60			2								
3	Українська мова (за професійним спрямуванням)		3			3	90	30	12	18				60		2									
4	Філософія		3			3	90	30	12		18			60			2								
5	Фізична культура						116	116			116				2	2	2	2							
Всього по п. 1.1:		2	2			12	360	120	48	36	36			240		2	6								
1.2. Вибіркові дисципліни																									
1.2.1. Дисципліни за вибором ВНЗ																									
6	Латинська мова	1				6	180	60		60				120	4										
7	Вступ до слов'янської філології		1			3	90	30	12	18				60	2										
Всього по дисциплінах п.1.2.1:		1	1			9	270	90	12	78				180	6										
1.2.2. Дисципліни вільного вибору студента																									
8	Політологія		6			3	90	30	14	16				60									3		
9	Правознавство		6			3	90	30	14	16				60									3		
10	Сучасний український літературний процес на Прикарпатті		6			3	90	30	12	18				60									3		
11	Безпека життєдіяльності і цивільний захист		1			3	90	30	12	18				60	2										
12	Орфографічний практикум української мови		1			3	90	30		30				60	2										
13	Літературне краєзнавство		4			3	90	30	12	18				60					2						
14	Сучасні інформаційні технології		4			3	90	30	12	18				60					2						
Всього по дисциплінах п.1.2.2:		3	3			9	270	90	36	54				180	2								3		
Всього по п. 1.2:		1	4			18	540	180	48	132				360	8								3		
Разом за розділом (п. 1):		3	6			30	900	300	96	168	36			600	8	2	6	2				3			
2. Цикл професійної підготовки																									

2.1. Обов'язкові дисципліни																									
2.1.1. Теоретична підготовка																									
15	Старослов'янська мова	2				6	180	60	36	24				120	4	4									
16	Вступ до мовознавства	1				6	180	60	24	36				120	4										
17	Вступ до літературознавства	1				3	90	30	12	18				60	2										
18	Психологія		4			3	90	30	16	14				60				2							
19	Педагогіка	4				3	90	30	16	14				60				2							
20	Історія української літературної мови	7				3	90	40	22	18				50									3		
21	Сучасна українська мова	2,3,4,5,6,8	7			36	1080	396	172	224				684		5	4	5	4	5	2	6			
22	Історія української літератури	2,3,4,5,6,7,8				36	1080	406	184	222				674		5	4	5	4	6	3	5			
23	Методика викладання української мови	5				3	90	30	12	18				60					2						
24	Методика викладання української літератури	6				3	90	30	12	18				60									3		
25	Стилістика і культура української мови	7				6	180	60	24	36				120										4	
Всього по дисциплінах п.2.1.1:		21	2			108	3240	1172	530	642				2068	6	14	8	14	10	14	12	11			
2.1.2. Практична підготовка																									
26	Навчальна (фольклорна) практика		2			3	90							90											
27	Навчальна (діалектологічна) практика		4			3	90							90											
28	Курсова робота з української мови				7	3	90							90											
29	Впробнична навчально-виховна педагогічна практика (у середніх класах)		6			9	270							270											
30	Впробнична навчально-виховна педагогічна практика (у старших класах)		8			9	270							270											
31	Атестація (українська література з методикою викладання)	8				1,5	45							45											
32	Атестація (українська мова з методикою викладання)	8				1,5	45							45											
Всього по дисциплінах п.2.1.2:			2		1	30	900							900											
Всього по п. 2.1:		21	4		1	138	4140	1172	530	642				2968	6	14	8	14	10	14	12	11			
2.2. Вибіркові дисципліни																									
2.2.1. Дисципліни за вибором ВНЗ																									
33	Зарубіжна література	6,7,8	5			12	360	120	48	72				240					2	3	2	3			
34	Теорія літератури		3			3	90	30	12	18				60					2						
35	Історична граматики української мови	3				6	180	60	36	24				120					4						

Всього по дисциплінах п.2.2.1:													4	2	21	630	210	96	114	420	6	2	3	2	3	
2.2.2. Дисципліни вільного вибору студента																										
36	Діяча література	1		3	90	30	12	18					60	2												
37	Вправа читання	1		3	90	30		30					60	2												
38	Українська діалектологія	4		3	90	30	12	18					60		2											
39	Усна народна творчість	1		3	90	30	12	18					60	2												
40	Англійська мова	2		6	180	60		60					120	4												
41	Німецька мова	2		6	180	60		60					120	4												
42	Французька мова	2		6	180	60		60					120	4												
43	Польська мова	5		6	180	60		60					120			4										
44	Психологія художньої творчості	5		3	90	30	12	18					60								2					
45	Психологічні характеристики літературного таланту	5		3	90	30	12	18					60								2					
46	Актуальні проблеми української літератури	7		3	90	30	12	18					60										2			
47	Літературознавча концепція Івана Франка	7		3	90	30	12	18					60										2			
48	Основи наукових досліджень	4		3	90	30	12	18					60		2											
49	Теоретичні проблеми дериватології	5		3	90	30	12	18					60								2					
50	Традиційні і нові підходи в українській морфології	5		3	90	30	12	18					60								2					
51	Когнітивні аспекти словотвору	5		3	90	30	12	18					60								2					
52	Основи ономастики	7		3	90	30	12	18					60										2			
53	Діалектне слово в тексті і словнику	7		3	90	30	12	18					60										2			
54	Основи лінгвокультурології	7		3	90	30	12	18					60										2			
55	Текст як об'єкт мовного редагування	7		3	90	30	12	18					60										2			
56	Українське термінознавство: історія, стан, перспективи	7		3	90	30	12	18					60										2			
57	Теорія і практика української лексикографії	8		3	90	30	12	18					60											3		
58	Основи комунікативної лінгвістики	8		3	90	30	12	18					60											3		
59	Жіночі особові назви в історії української мови	8		3	90	30	12	18					60											3		
60	Основи морфології української мови	8		3	90	30	12	18					60											3		
61	Основи соціолінгвістики	8		3	90	30	12	18					60											3		
62	Основи літературно-редакторської майстерності	7		3	90	30	12	18					60										2			
63	Літературно-художня творчість і проблеми письменницької майстерності	7		3	90	30	12	18					60										2			
64	Сторінки психобіографії Івана Франка	7		3	90	30	12	18					60										2			

65	Західноукраїнська та еміграційна проза 20-30-х років XX століття	7		3	90	30	12	18					60										2						
66	Літературний процес XXI ст.: традиції і новаторство	7		3	90	30	12	18					60										2						
67	Міфологічна основа художнього мислення	7		3	90	30	12	18					60										2						
68	Літературне утворення «Логос»: контекстуальність ідейно-естетичних засад художнього мислення	8		3	90	30	12	18					60											3					
69	Літературна діаспора середини XX століття	8		3	90	30	12	18					60											3					
70	Інтермедіальність української літератури	8		3	90	30	12	18					60											3					
71	Українська поезія в іменах	8		3	90	30	12	18					60											3					
72	Розвиток української фольклористики	8		3	90	30	12	18					60											3					
73	Курсова робота з української літератури			6	3	90							90																
Всього по дисциплінах п.2.2.2:													2	10	1	51	1530	480	132	348	1050	6	4	4	8	6	6		
Всього по п. 2.2:													6	12	1	72	2160	690	228	462	1470	6	4	6	4	10	3	8	9
Разом за розділом (п. 2):													27	16	2	210	6300	1862	758	1104	4438	12	18	14	18	20	17	20	20
Загальна кількість													240	7200	2162	854	1272	36		5038	20	20	20	20	20	20	20	20	
Кількість годин на тиждень													67																
Кількість екзаменів													30	4	4	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	3			
Кількість залків													22	4	1	3	4	3	2	3	2								
Кількість курсових проєктів													0																
Кількість курсових робіт													2													1	1		

Декан факультету _____ Голод Р.Б.

Навчальний план затверджено вченою радою Факультету філології (протокол № _____ від " _____ " _____ 20__ року)

Погоджено: навчально-методичний відділ
" _____ " _____ 20__ р.

Завідувач випускової кафедри

В.В. Грешук

(підпис, прізвище та ініціал)

С.І. Хороб

(підпис, прізвище та ініціал)

(підпис, прізвище та ініціал)

8. АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

1.1. ОBOB'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Назва дисципліни	Історія України
Викладач (-і)	Бурдуланюк Василь Миколайович
Контактний телефон викладача	067 17 111 09
E-mail викладача	VasilBurdulaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	вівторок, 14.00 год. – 16.00 год.
Анотація до курсу	
<p>Студент повинен засвоїти весь матеріал з історії України за допомогою поданих викладачем методичних рекомендацій, підготовлених семінарських занять, самостійної роботи, колоквиумів. Засвоїти важливі дати з історії України, орієнтуватися у визначенні історичних епох, їх основних проблем. Завдання вивчення дисципліни – ознайомити студентів неісторичних спеціальностей з основною хронологією подій, періодизацією, історичними періодами, рубіжними датами і подіями, прізвищами дійових осіб, логікою історичного процесу у широкому всесвітньоісторичному контексті. У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати: основні періоди історії України, перебіг основних подій, історичні факти, що взаємопов'язані із всесвітньою історією, діяльність і долю визначних постатей української історії, володіти важливими поняттями і термінами, “білі плями” історії України. Студенти повинні вміти класифікувати факти і явища, які визначають епоху, визначати головні проблеми історичних епох, чітко формулювати обґрунтовану думку, конкретизувати зміст основних історичних понять і термінів. переосмислити стан розвитку сучасної української історичної науки, оскільки сьогодні відбувається нагромадження історичних знань, яке пов'язане із відкриттям для дослідників нових архівних фондосховищ і заборонених раніше історичних праць.</p>	
Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60
Ознаки курсу	

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	035 Філологія	I	нормативний

Форма контролю: іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.pdf)

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ: ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ДИСКУРС

Назва дисципліни	Історія української культури: літературно-мистецький дискурс		
Викладач (-і)	Голод Роман Богданович		
Контактний телефон викладача	(0342)596074		
E-mail викладача	roman.golod@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	Лекції, практичні заняття, самостійна робота		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Очні консультації: 30 год. Понеділок 09.00-11.00. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год. Розклад присутності викладача: субота з 11.00-13.00 viber (+3800679603680)		
Анотація до курсу			
Дисципліна «Історія української культури: літературно-мистецький дискурс» вивчається студентами-бакалаврами другого курсу навчання у першому семестрі й має на меті вивчення основних періодів українського культурогенезу; ознайомлення студентів із матеріальними та духовними здобутками подвижників української культури, мистецтва, літератури крізь призму світових тенденцій і національних традицій.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий

III	035 Філологія	II	нормативний
-----	---------------	----	-------------

Форма контролю: іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8.pdf>

8F-

%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8.pdf

E%D1%97-%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8.pdf

УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Назва дисципліни	Українська мова (за професійним спрямуванням)
Викладач (-і)	Іванишин Наталія Ярославівна
Контактний телефон викладача	(0342)596008; 0678814336
E-mail викладача	nata_ivanyshyn@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.
Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є однією з базових для формування професійної компетенції студентів, оскільки мова виступає одним з основних інструментів професійної діяльності сучасного фахівця. Сьогодні висококваліфікований фахівець будь-якої галузі повинен мати високу загальну й мовну культуру, уміти спілкуватися з людьми, висловлюватися точно, логічно й виразно, досконало володіти фаховою термінологією, що можливо тільки за умови глибокого вивчення рідної мови, свідомого ставлення до повсякденної мовної практики. Засвоєні знання та уміння з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є основою для ефективного сприйняття відомостей з інших галузей знань, розвитку абстрактного мислення, реалізації творчого потенціалу майбутніх фахівців.</p>	
Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	

Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	035 Філологія	II	нормативний

Форма контролю: залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

<content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A3%D0%9C%D0%9F%D0%A1.pdf>

ФІЛОСОФІЯ

Назва дисципліни	Філософія
Викладач (-і)	Даниляк Ростислав Петрович
Контактний телефон викладача	0978836373
E-mail викладача	danylyak@i.ua
Формат дисципліни	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно з розкладом консультацій

Анотація до курсу

Предмет „Філософія” читається студентам другого курсу спеціальності 035 – Філологія (українська мова і література). В межах лекційного викладу та семінарської практики з „Філософії” акцент робиться на історико-філософській складовій напрямів думки, а також на опрацюванні ключових ідей та понять, аналізі сучасних підходів до найважливіших філософських проблем.

Курс лекцій присвячено основним тенденціям, характерним для розвитку античної, середньовічної, ренесансної, новочасної (з особливим акцентом на німецькій класиці) філософії та особливостям сучасного етапу розвитку філософського осягнення світу, актуальному стану розвитку філософських уявлень про буття, свідомість, пізнання, метод, людину, культуру та цивілізацію, суспільство та історичний процес. Зміст семінарських занять цілком корелює з лекційним матеріалом, оскільки їхня мета полягає у поглибленому вивченні матеріалу, що, як передбачається, дозволить студентам виробити власну світоглядну позицію. Завдання, які покликана вирішити пропонована дисципліна, включають не лише засвоєння певних знань з таких галузей філософії, як історія філософії, онтологія, гносеологія, методологія, філософська антропологія, філософія культури та історії,

соціальна філософія, але й набуття студентами вмінь опрацьовувати самостійно навчальну літературу, критично мислити та висловлювати свою точку зору на світоглядні питання.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Семінарські		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	035 Філологія	II	нормативний

Форма контролю: залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf)

1.2. ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

1.2.1. ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ ВНЗ

ЛАТИНСЬКА МОВА

Назва дисципліни	Латинська мова
Викладач (-і)	Петришин Марта Йосипівна, Паньків Уляна Любомирівна
Контактний телефон викладача	(0342)596010
E-mail викладача	marta.petryshyn@pnu.edu.ua uliana.pankiv@gmail.com
Формат дисципліни	Практичні заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	180 год.; кількість кредитів ECTS – 6
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться щовівторка з 13.30 по 14.50. Можливі консультації через онлайн-ресурси за попередньою домовленістю.
Анотація до курсу	
Курс латинської мови передбачає оволодіння уміннями і навичками читання, письма, граматичного аналізу і перекладу латинських текстів, формування уявлень і знань про структуру латинської мови та її лексичний склад, місце латинської мови серед інших європейських мов. Вивчення латинської мови розширює лінгвістичний кругозір студентів і надає можливість ознайомитись з історією та культурою античного світу.	

Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		–	
Практичні		60	
Самостійна робота		120	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	035 Філологія	I	вибірковий

Форма контролю: іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf>

ВСТУП ДО СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Назва дисципліни	Вступ до слов'янської філології
Викладач (-і)	Лесюк Микола Петрович Лазарович Ольга Миколаївна
Контактний телефон викладача	59-60-63
E-mail викладача	olha.lazarovych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться за графіком кафедри слов'янських мов

Анотація до курсу

У процесі вивчення курсу “Вступ до слов'янської філології” передбачається засвоєння найголовніших історико-мовних процесів у різних групах слов'янських мов, набуття вмінь критично і творчо розглядати відомі в історичній мовознавчій науці погляди на проблемні та дискусійні питання походження слов'янських мов, формування літературних мов, виникнення письма та книгодрукування у слов'ян, розвиток слав'янської думки в Україні та за кордоном тощо. Значну частину часу відводиться на ознайомлення з: праслов'янською мовою, фонетичними змінами в системі голосних праслов'янської мови, фонетичними процесами в системі голосних праслов'янської мови, які пройшли внаслідок дії закону відкритого складу, фонетичними процесами в системі приголосних праслов'янської мови, зокрема, явищем палаталізації з j та перед голосними переднього ряду, наслідками цих змін та процесів у різних слов'янських мовах. Розглядаються основні тенденції формування граматичних категорій у праслов'янській мові та порівнюється лексичний склад сучасних слов'янських мов, спільне та

відмінне у походженні лексичних одиниць.

В результаті прослуховування пропонованого курсу студенти вчаться застосовувати набуті знання і вміння при вивченні історико-лінгвістичних курсів, таких як старослов'янська мова, історія мови, історична граматики мови, історія літературної мови, діалектологія, а також інших філологічних дисциплін.

Курс “Вступ до слов'янської філології” дає можливість здобувачам вищої освіти у діалозі культур пізнавати слов'янські народи, їх мову, традиції, формуватись як національно-мовна особистість, котра здатна творчо, вільно самовиражатись рідною мовою у різних сферах людського спілкування, пропагувати її та вміти порівнювати з іншими слов'янськими мовами

Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	035 Філологія	I	Вибірковий

Форма контролю: залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%92%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF-%D0%B4%D0%BE-%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2-%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D0%BB..pdf>

1.2.2. ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТІВ

ПОЛІТОЛОГІЯ

Назва дисципліни	Політологія
Викладач (-і)	Кобута Лариса Петрівна
Контактний телефон викладача	067 9505985
E-mail викладача	larysa.kobuta@pu.if.ua
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1 Обов'язкові дисципліни 2.1.1 Теоретична підготовка
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Понеділок 15.00 – 17.00

Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Політологія» спрямована на формування у студентів цілісного уявлення про політичну сферу життя суспільства і закономірності її функціонування. Програма курсу розкриває зміст політичних інститутів та процесів, характеризує сучасну державу як базовий елемент політичної системи та політичного режиму, покликана формувати політичну свідомість та політичну культуру студентів, їх активну громадянську позицію.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні	14
Самостійна робота	60

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VI	035 Філологія	III	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf)

ПРАВОЗНАВСТВО

Назва дисципліни	Правознавство
Викладач (-і)	Питльована Вікторія Павлівна
Контактний телефон викладача	(0342)596133
E-mail викладача	victoria.pytlovana@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/навчальні-дисципліни/ . Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема щодо змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.

Анотація до курсу

Вивчення навчальної дисципліни “Основи права” є формою правової освіти студентів неюридичних спеціальностей. Це зумовлено рядом факторів: по-перше, необхідністю сформуванню у студентів належний рівень правосвідомості; по-друге, потребою в оволодінні ними практичними навичками застосування чинного законодавства України; по-третє, необхідністю виробити у студентів вміння аналізувати наявні в Україні правові явища, державно-правову дійсність та правові процеси.

Основними джерелами цієї дисципліни виступають Конституція України, Кримінальний кодекс України, Кодекс законів про працю України, Сімейний кодекс України, Цивільний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення.

Організація курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	14
Практичні	16
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VI	035 Філологія	III	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf)

СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС НА ПРИКАРПАТТІ

Назва дисципліни	Сучасний український літературний процес на Прикарпатті
Викладач (-і)	Процюк Степан Васильович
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74
E-mail викладача	kaf.lit@ukr.net?
Формат дисципліни	Очна, заочна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення актуальних проблем сучасного літературного процесу на Прикарпатті (5 год.). Очні

	консультації: 30 год. Понеділок - 13.30-14.30 (можливий інший день і час). Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год.
--	---

Анотація до курсу

Курс «Сучасний український літературний процес на Прикарпатті» вивчається на третьому курсі університету (6-й семестр) і є невід’ємною частиною фахової освіти студентів української філології та майбутніх висококваліфікованих фахівців у галузі освіти, яка забезпечує усвідомлення ними процесуальності та стадіальності розвитку національного та світового письменства. Курс передбачає вивчення специфіки літературного процесу на Прикарпатті і посідає важливе місце у вивченні історії всієї української літератури. Це пояснюється тим, що він охоплює період становлення новітньої української літератури нашого краю.

Особливість сучасного вивчення історії української літератури передбачає ознайомлення з творчістю визначних митців, із тими високохудожніми творами, які репрезентують різні етапи літературного процесу, культурно-літературні традиції. Аналіз літературних тенденцій, явищ та творів пропонується здійснювати у контексті історико-літературного процесу.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VI	035 Філологія	III	вибірковий

Форма контролю – залік.

[https://kum.pnu.edu.ua/wp-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81-%D0%BD%D0%B0-%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96.pdf)

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%B9-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81-%D0%BD%D0%B0-%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96.pdf)

[%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81-%D0%BD%D0%B0-%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96.pdf)

[%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81-%D0%BD%D0%B0-%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96.pdf)

[%D0%BD%D0%B0-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81-%D0%BD%D0%B0-%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96.pdf)

[%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81-%D0%BD%D0%B0-%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96.pdf)

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ І ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Назва дисципліни	Безпека життєдіяльності і цивільний захист		
Викладач (-і)	Кошель Володимир Іванович		
Контактний телефон викладача	59-60-23		
Е-mail викладача	kbgd@pu.if.ua		
Формат дисципліни	Очний		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	2 год. на тиждень (ауд. 24)		
Анотація до курсу			
<p>Дисципліна “Безпека життєдіяльності і цивільний захист” орієнтована у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об’єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку. Оволодіння цим курсом повинне виробити у студентів уявлення про теоретичні та наукові основи забезпечення індивідуальної та колективної безпеки життєдіяльності та цивільного захисту. Ця дисципліна належить до фундаментальних наук, які формують фаховий світогляд майбутніх фахівців у галузі гуманітарних наук.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	035 Філологія	I	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%91%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0-%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%94%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%91%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0-%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%94%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf)

ОРФОГРАФІЧНИЙ ПРАКТИКУМ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва дисципліни	Орфографічний практикум української мови		
Викладач (-і)	Пітель Віра Мирославівна		
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08		
Е-mail викладача	pitelv@ukr.net		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу		
Анотація до курсу			
Курс «Орфографічний практикум української мови» покликаний ознайомити студентів з основними правописними нормами. Знання орфографії – важлива умова оволодіння мовою, ефективного її використання у власному мовленні з метою забезпечення повноти комунікативного процесу, реалізації себе в професійній сфері.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		–	
Практичні		30	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	035 Філологія	I	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9E%D1%80%D1%84%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf>

ЛІТЕРАТУРНЕ КРАЄЗНАВСТВО

Назва дисципліни	Літературне краєзнавство
Викладач (-і)	Курінна Наталія Степанівна
Контактний телефон викладача	(0342)59-60-74
Е-mail викладача	sonata_1@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3

Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації: 30 год. Четвер - 13.30-14.30. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год. Розклад присутності викладача: субота - 10.30-12.30

Анотація до курсу

Курс «Літературне краєзнавство» вивчається студентами першого курсу навчання у другому семестрі й передбачає вивчення художньо-естетичних підвалин українського письменства Прикарпаття крізь призму індивідуальних характеристик творчості письменників, зокрема світоглядно-естетичних та філософських пошуків прозаїків, поетів, драматургів, поезики їх творів, місця й значення в загальному національно-культурному й зокрема літературному процесі.

Викладання курсу передбачає також зв'язок між вивченням основних питань історії літератури Прикарпаття та практичною роботою майбутніх учителів філологів, критиків, перекладачів і літературознавців, заохочення бажань студентів особисто інтегруватися у творчу розробку питань літератури рідного краю, прищеплювати любов до «малої батьківщини» та України.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Загальна кількість годин	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
IV	035 Філологія	II	вибірковий

Форма контролю – залік.

[https://kum.pnu.edu.ua/wp-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B5-%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%94%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf)

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B5-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B5-%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%94%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf)

[%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%94%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B5-%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%94%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf)

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Назва дисципліни	Сучасні інформаційні технології
Викладач (-і)	Гарпуль Оксана Зіновіївна

Контактний телефон викладача	+380674152166
E-mail викладача	oksana.harpu@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Онлайн-консультації: Онлайн-дошка https://padlet.com/ogarpul/x2pkv5gwelgd

Анотація до курсу

Курс спрямований на досягнення комп'ютерної грамотності, яка є невід'ємною складовою формування професійної компетентності студентів всіх спеціальностей. А також розвитку інформаційно-цифрових навиків для ефективного використання у подальшій професійній діяльності.

Курс представлений із трьох розділів. В кожному розділі є п'ять тем, структура яких містить план, методичні рекомендації до виконання завдань, презентації, додаткові електронні навчальні матеріали, тести, практичні завдання та завдання для самостійної роботи, критерії оцінювання кожної теми та термін виконання.

Результати оцінювання навчальних досягнень кожного студента за виконані завдання заносяться до електронного журналу.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
IV	035 Філологія	II	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D1%96-%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96-%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97-1.pdf>

2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

2.1. ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

2.2.1. ТЕОРЕТИЧНА ПІДГОТОВКА СТАРΟΣЛОВ'ЯНСЬКА МОВА

Назва дисципліни	Старослов'янська мова		
Викладач (-і)	Лесюк Микола Петрович		
Контактний телефон викладача	+38034 59 60 63		
E-mail викладача	mykola.lesiuk@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	очний		
Обсяг дисципліни	180 год.; кількість кредитів ECTS – 6		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Регулярні, щотижня у визначений день і час		
Анотація до курсу			
<p>Курс старослов'янської мови передбачений навчальним планом філологічних факультетів університетів. Він знайомить студентів з першою писемною (літературною) мовою слов'ян, яка виникла в другій половині IX ст. після народження Христа. Вважається, що саме старослов'янська мова найбільш повно віддзеркалює фонетичну та граматичну організацію праслов'янської мови – прамови для всіх сучасних слов'янських мов, тому цей курс вивчається на всіх слов'янських філологічних спеціальностях. Цей курс дає теоретичні і практичні знання про внутрішні загальні й часткові закони, що діяли в найдавнішу епоху, становить своєрідний вступ до вивчення слов'янських мов і їх історії, допоможе студентам всебічно вивчити фонетичну і граматичну систему сучасної української, польської, чеської та інших слов'янських мов.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		36	
Практичні		24	
Самостійна робота		120	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	035 Філологія	I	нормативний

Форма контролю – іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%E2%80%99%D1%8F%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>

ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА

Назва дисципліни	Вступ до мовознавства		
Викладач (-і)	Грещук Василь Васильович, Пена Любов Іванівна		
Контактний телефон викладача	0991605330, 0972168948		
Е-mail викладача	ukrinst.pu.if@gmail.com oscar.pena@ukr.net		
Формат дисципліни	Очна, заочна		
Обсяг дисципліни	180 год.; кількість кредитів ECTS – 6		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.		
Анотація до курсу			
Курс «Вступ до мовознавства» займає важливе місце в лінгвістичній підготовці майбутнього філолога. Він має пропедевтичний характер. Основні його завдання полягають у тому, щоб підготувати першокурсників до слухання спеціальних лінгвістичних дисциплін, сформувані в них наукове розуміння сутності мови як суспільного явища, що виникло, розвивається, функціонує за специфічними законами, подати їм найважливіші теоретичні відомості з мовознавчої науки, ознайомити з основними поняттями і термінами, виробити вміння самостійно давати характеристику мовному матеріалу, підготувати до наукового вивчення конкретної мови – рідної, а також іноземної (-их).			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		24	
Практичні		36	
Самостійна робота		120	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	035 Філологія	I	нормативний

Форма контролю – іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%92%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%92%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF-)

[%D0%B4%D0%BE-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%B4%D0%BE-)

[%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1)

[%82%D0%B2%D0%B0.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%82%D0%B2%D0%B0.pdf)

ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Назва дисципліни	Вступ до літературознавства		
Викладач (-і)	Процюк Любов Богданівна		
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74		
E-mail викладача	kaf.lit@ukr.net		
Формат дисципліни	очний		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Понеділок 13.30 – 14.30. Кафедра української літератури, 303 ауд.		
Анотація до курсу			
Курс “Вступ до літературознавства” вивчається на першому курсі університету (1-й семестр) і є невід’ємною частиною фахової освіти студентів української філології, яка забезпечує усвідомлення ними процесуальності та стадіальності розвитку національного та світового письменства. Успішне засвоєння курсу забезпечує ґрунтовну літературознавчу підготовку студентів, сприяючи при цьому вихованню загальнолюдської та національної гідності й самосвідомості.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	12		
Практичні	18		
Самостійна робота	60		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	035 Філологія	I	нормативний

Форма контролю – іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%92%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF-%D0%B4%D0%BE-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0.pdf>

ПСИХОЛОГІЯ

Назва дисципліни	Психологія
Викладач (-і)	Хруц Олена Василівна
Контактний телефон викладача	0967188500
E-mail викладача	oh73@i.ua

Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1 Обов'язкові дисципліни 2.1.1 Теоретична підготовка
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	вівторок, 13.30 год. – 14.30

Анотація до курсу

Програма курсу побудована з урахуванням світового та вітчизняного досвіду психологічних досліджень, у руслі чого висвітлюються загальні питання психології як науки, закономірності та формування і розвитку психіки як особливої форми життєдіяльності.

В основу програми курсу покладено базові блоки: загальна психологія, як фундаментальні основи знань про психіку, особливості її прояву та функціонування; педагогічна психологія, як галузь психології, що вивчає закономірності психічної діяльності людини у процесі розвитку і саморозвитку, виховання і самовиховання, навчання та самонавчання.

Розглядаються питання розвитку психіки та свідомості у філо- і онтогенезі, дається характеристика таким психічним процесам (когнітивна функція психіки) як відчуття, сприймання, мислення, пам'ять, увага, почуття та емоції, інструментальна функція психіки репрезентується постановкою питань про темперамент, характер особистості, її здібності.

Структурні складові педагогічної психології складають психологія навчання, психологія виховання, вікові та індивідуальні аспекти виховання, педагогічне управління психічним і особистісним розвитком учня, психологія педагогічної діяльності і психологія вчителя, педагогічна психологія аномальних і екстремальних випадків.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні	14
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
IV	035 Філологія	II	нормативний

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf)

ПЕДАГОГІКА

Назва дисципліни	Педагогіка		
Викладач (-і)	Ковальчук Віра Миколаївна		
Контактний телефон викладача	(066)910-43-61		
E-mail викладача	Vira1959@i.ua		
Формат дисципліни	очний		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи		
Анотація до курсу			
Зміст програми навчальної дисципліни «Педагогіка» спрямований на оволодіння майбутніми педагогами досягненнями світової цивілізації в галузі педагогічної науки з урахуванням надбань української педагогічної думки та шкільної практики, багатовікових педагогічних традицій українського народу, на формування розуміння генезису педагогіки як науки, оволодіння основами теорії навчання та виховання, сучасними педагогічними технологіями			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		16	
Практичні		14	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
IV	035 Філологія	II	нормативний

Форма контролю – іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0.pdf>

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Назва дисципліни	Історія української літературної мови
Викладач (-і)	Барчук Володимир Михайлович
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 78

Е-mail викладача	Wolmyr@i.ua		
Формат дисципліни	Очна / заочна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Пн. 13.30-15.00		
Анотація до курсу			
<p>Історія української літературної мови є одним із ключових курсів фахових дисциплін, має важливе як пізнавальне, так і світоглядне значення. Історія української літературної мови узагальнює весь курс лінгвістичних дисциплін, засвоєних студентом-філологом; знання з цих дисциплін неодмінно мусять бути використані при вивченні історії літературної мови. Отже, історія літературної мови водночас визначає і завершує фахову підготовку філологів, формуючи цілісні знання із історії мови, літературної мови, мовної системи, зумовленості процесів у межах кожного з мовних рівнів, тенденцій та перспектив розвитку мови.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		22	
Практичні		18	
Самостійна робота		50	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	035 Філологія	IV	нормативний

Форма контролю – іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8.pdf>

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА

Назва дисципліни	Сучасна українська мова
Викладач (-і)	Семенюк Оксана Антонівна Голяннич Марія Іванівна Стефурак Роксолана Іванівна Джочка Ірина Федорівна

	Пославська Наталя Михайлівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08
E-mail викладача	ok.semeniuk@gmail.com mari_goli@ukr.net roxolana_orest@ukr.net irina.dzhochka@gmail.com nata.slavna@ukr.net
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	1080 год.; кількість кредитів ECTS – 36
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.
Анотація до курсу	
<p>Курс «Сучасна українська мова. Вступ. Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія» є обов'язковою навчальною дисципліною, яка займає важливе місце в системі підготовки бакалаврів філології. Курс дає знання про звукову будову сучасної української літературної мови, її фонологічну, графічну, морфонологічну системи, природу, історичну основу, типологію фонетичних процесів, орфоепічні, акцентуаційні, орфографічні, графічні норми; сприяє підвищенню загального рівня культури мовлення студентів; є базовим для формування професійної компетенції філологів.</p> <p>Курс «Сучасна українська мова. Лексикологія. Фразеологія Лексикографія Морфеміка Словотвір» є одним із важливих складників програми підготовки бакалаврів освітньої програми <i>035.01 Українська мова і література (перший бакалаврський рівень)</i>, оскільки на знаннях лексико-семантичного, фразеологічного, словотвірного багатства рідної мови базується розвиток комунікативних навичок філолога.</p> <p>Грунтовне оволодіння сучасною українською літературною мовою (зокрема її лексико-семантичним рівнем) необхідне для успішної комунікативної діяльності, редагування оригінальних та перекладних текстів чи в інших сферах можливої професійної діяльності філологів. Освітньою-професійною програмою передбачено виробничу навчально-виховну педагогічну практику в середніх класах, яка включає також і проведення уроків української мови, та підсумкову атестацію випускників, яка включає складання комплексного іспиту з української мови і літератури.</p> <p>Лексикологія, фразеологія, лексикографія, морфеміка і словотвір є важливими розділами курсу, тому знання лексичних фразеологічних стилістичних, словотвірних норм є базовим для формування професійної компетенції студентів-філологів.</p> <p>Курс «Сучасна українська мова(Морфологія)» вивчається студентами</p>	

спеціальності «Філологія (Українська мова і література)» на третьому курсі і має на меті дати розуміння логіки розвитку морфологічного рівня граматичної будови української мови. Він спрямований на вивчення основних положень морфології, пов'язаних із українською і світовою лінгвістикою. Програма курсу передбачає аналіз морфологічних одиниць і категорій, зважаючи на два взаємопов'язані й водночас різноманітні підходи – традицію і новаторство. Морфологія є одним із найскладніших розділів курсу, тому знання морфологічних норм є базовим для формування професійної компетенції студентів-філологів.

Дисципліна «Сучасна українська мова. Синтаксис» належить до переліку обов'язкових навчальних дисциплін підготовки бакалавра філології. Вона забезпечує формування у здобувачів вищої освіти професійно-орієнтованої компетентності, передбачає оволодіння знаннями, уміннями і навичками аналізу синтаксичних одиниць.

У граматичній системі мови синтаксису належить центральне місце, оскільки у його сфері функціонують мовні одиниці, які забезпечують спілкування людей, безпосередньо співвідносячи повідомлюване з реальною дійсністю. Усебічне вивчення цього розділу граматики сприяє закріпленню у студентів попередньо набутих знань із фонетики, лексикології, словотвору, морфології, а також ще глибшому засвоєнню словниково-граматичних та інформаційних можливостей мови як найважливішого засобу людського спілкування.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	172
Практичні	224
Самостійна робота	684

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II-VIII	035 Філологія	I-IV	нормативний

Форма контролю – іспити у 2, 3, 4, 5, 6, 8 семестрах, залік у 7 семестрі.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D0%A3%D0%9B%D0%9C.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D0%A3%D0%9B%D0%9C.pdf)

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Назва дисципліни	Історія української літератури
Викладач (-і)	Баран Євген Михайлович Мафтин Наталя Василівна Процюк Степан Васильович Курінна Наталя Степанівна

	Процюк Любов Богданівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74
E-mail викладача	evgen23@i.ua Natalimaftyn@gmail.com sonata_1@ukr.net kaf.lit@ukr.net
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	1080 год.; кількість кредитів ECTS – 36
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно з графіком консультацій викладачів кафедри української літератури
Анотація до курсу	
<p>Давня українська література охоплює вісім століть (XI-XVIII ст.) із тисячолітньої історії українського письменства. За той час звелася, зміцніла і розвалилася Київська Русь; монголо-татарське нашествя доруйнувало колись славні міста, а коли відкотилося назад на схід, натомість без спротиву на прадавні українські землі прийшли литовські князі; згодом Річ Посполита оволоділа ними, але вже козацтво стало на оборону, воювало і проти шляхти, і проти татар та турків, що з півдня терзали Україну; ці благодатні для життя території потрясли визвольні війни і грандіозні повстання, аж поки російські царі не перетворили їх на прибуткову колонію. На тлі цього бурхливого історичного життя України розвивалася писемна словесна творчість.</p> <p>Дисципліна «Історія української літератури 20-40-х років XIX ст.» вивчається на другому курсі у третьому семестрі й присвячена вивченню літературного процесу, що відбувався в Україні на початку XIX ст., основних стильових напрямків цього періоду, творчості письменників, що сформували літературну спадщину періоду. Дана дисципліна є важливою в програмі навчання студентів-філологів, майбутніх науковців, адже покликана дати їм знання про специфіку становлення нової української літератури.</p> <p>Дисципліна «Історія української літератури» вивчається студентами третього курсу навчання у першому та другому семестрах (5-6) і є невід'ємною частиною фахової освіти студентів Факультету філології, яка забезпечує усвідомлення ними процесуальності та стадіальності розвитку національного письменства. Успішне засвоєння лекційно-семінарського курсу забезпечує ґрунтовну літературознавчу підготовку студентів-філологів, майбутніх фахівців у галузі освіти, вчителів української мови та літератури, сприяючи при цьому вихованню національної гідності та самосвідомості.</p> <p>Дисципліна «Історія української літератури» вивчається студентами четвертого курсу навчання у першому семестрі і має на меті вивчення художньо-естетичних підвалин українського письменства XX століття крізь призму індивідуальних характеристик творчості письменників означеного</p>	

періоду, зокрема світоглядно-естетичних та філософських пошуків прозаїків, поетів, драматургів, поетики їх творів, місця й значення в літературному процесі окресленої доби.

Викладання дисципліни передбачає також зв'язок між вивченням основних питань історії літератури та практичною роботою майбутніх філологів, критиків, перекладачів і літературознавців, заохочення бажань студентів особисто інтегруватися у творчу розробку питань історико-літературних проблем суголосно вимогам сучасної освіти XXI ст.

Дисципліна «Історія української літератури» належить до нормативних дисциплін і вивчається студентами спеціальності «Українська мова і література» на четвертому курсі (восьмий семестр). Вона має на меті дати розуміння специфіки літературного процесу другої половини XX ст. в Україні, його багатоманітності та самотубного обличчя. Успішне засвоєння лекційно-семінарського курсу забезпечує розуміння студентами особливостей мистецьких напрямів, зокрема модернізму та постмодернізму, розвиває вміння аналізувати художні твори.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	184
Практичні	222
Самостійна робота	674

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II – VIII	035 Філологія	I – IV	нормативний

Форма контролю – іспити у 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 семестрах.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%86%D0%A3%D0%9B.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%86%D0%A3%D0%9B.pdf)

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва дисципліни	Методика викладання української мови
Викладач (-і)	Грещук Валентина Василівна
Контактний телефон викладача	050-687-93-63
E-mail викладача	zavershok@gmail.com
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення основних аспектів щодо підготовки лекційних, практичних

		занять із мовознавчих дисциплін.	
Анотація до курсу			
<p>Методика навчання мови – наука, що досліджує і визначає зміст, форми організації, технологію проведення уроків, застосування методів, прийомів і засобів навчання мови в різних закладах освіти. Методика забезпечує реалізацію принципів навчання в умовах викладання української мови з усім її комплексом складних завдань: розуміння суспільної ролі мови, засвоєння необхідного мінімуму мовних понять, рівнів і закономірностей функціонування мови, реалізації світоглядних функцій рідної мови, оволодіння усіма видами мовленнєвої діяльності, культурою усного й писемного мовлення. Методика забезпечує таку систему навчання мови, що відповідає сучасній теорії мовознавства про сутність мови та її суспільні функції, роль мови в історії народу та збереженні його менталітету.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
V	035 Філологія	III	нормативний

Форма контролю – іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8-1.pdf>

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Назва дисципліни	Методика викладання української літератури
Викладач (-і)	Слоньовська Ольга Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342)596074
E-mail викладача	olga.slonovska@ukr.net
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного	http://www.d-learn.pu.if.ua

навчання	
Консультації	Очні консультації: 30 год. Понеділок 11.30- 13.30. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год. Розклад присутності викладача: субота з 11.30-13.30 viber (+3800991329355)

Анотація до курсу

Дисципліна «Методика викладання української літератури» вивчається студентами бакалаврами третього курсу навчання у шостому семестрі й має на меті ознайомлення з особливостями сучасної методики викладання української літератури у загальноосвітніх навчальних закладах (насамперед школах, гімназіях, ліцеях), а також тих коледжах і ПТУ, які, окрім кваліфікаційних дипломів про фахову спеціальність, гарантують своїм випускникам отримання атестатів про середню освіту. Курс покликаний допомогти студентам-бакалаврам набути належних знань з методики викладання української літератури переважно у середніх загальноосвітніх школах I – III рівнів (та інших загальноосвітніх закладах), підготувати студентів-філологів до практичної діяльності, сформувати в них теоретичні й практичні вміння створювати ефективні навчально-виховні ситуації в освітньому та виховному процесі з вагомим використанням сучасних технологій навчання, відпрацьовувати практичні вміння та навички науково-дослідницької діяльності (наприклад, навчити учнів створювати проекти, готувати роботи на конкурс в МАН), формувати національну свідомість, естетичні смаки й основні вектори самоосвіти. У результаті вивчення курсу «Методика викладання української літератури» студент-бакалавр спеціальності 035 Філологія має на основі засвоєних теоретичних понять і практичних навичок уміти ефективно застосовувати різні комбінації методів і прийомів викладання української літератури у школі, обирати творчий підхід під час проведення занять різного типу, індивідуальної, самостійної та дистанційної форми навчання.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VI	035 Філологія	III	нормативний

Форма контролю – іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D)

[0%BA%D0%B0-](#)

[%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1](#)

[%8F-](#)

[%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%](#)

[BE%D1%97-](#)

[%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B](#)

[8-%D0%B2-%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D1%96.pdf](#)

СТИЛІСТИКА І КУЛЬТУРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва дисципліни	Стилїстика і культура української мови		
Викладач (-і)	Грещук Валентина Василівна		
Контактний телефон викладача	050-687-93-63		
E-mail викладача	zavershok@gmail.com		
Формат дисципліни	очний		
Обсяг дисципліни	180 год.; кількість кредитів ECTS – 6		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення основних аспектів щодо підготовки лекційних, практичних занять із мовознавчих дисциплін.		
Анотація до курсу			
<p>Стилїстика і культура української мови становить лінгвістичне вчення про найумотивованіше й найдоцільніше послуговування мовою, її одиницями – фонемами (звуками), морфемами, словами, словосполученнями й сполученнями слів, членами речення, реченнями, еквівалентами (замінниками) речень і текстами. Ця галузь мовознавчої дисципліни кодифікує норми, стандарти репрезентації мовної системи, утврджує і пропагує норми літературної мови, забезпечуючи стабільність і рівновагу мови. Кожна окрема мовна одиниця має своє нормативне або ж діалектне буття, стилїстичні можливості. Стилїстика – це також учення про стилі, жанри і форми мови, про таку систему комунікативних якостей мовлення, як логічність, точність, образність, багатство, доречність та ін.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	24		
Практичні	36		
Самостійна робота	120		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний /

		(рік навчання)	вибірковий
VII	035 Філологія	IV	нормативний

Форма контролю – іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D1%82%D0%B8%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D1%96-%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D1%82%D0%B8%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D1%96-%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8.pdf)

2.1.2. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА НАВЧАЛЬНА (ФОЛЬКЛОРНА) ПРАКТИКА

Назва освітнього компонента	Навчальна (фольклорна) практика
Викладач (-і)	Вівчарик Наталія Михайлівна Залевська Оксана Михайлівна Процюк Любов Богданівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74
E-mail викладача	kaf.lit@ukr.net
Формат освітнього компонента	
Обсяг освітнього компонента	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно з графіком консультацій викладачів кафедри
Анотація до освітнього компонента	
Фольклорна практика є важливим етапом формування майбутнього філолога, розвиває творчі й дослідницькі здібності особистості, вчить вільно спілкуватися та комунікувати. У ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» фольклорна практика проводиться на першому курсі у другому семестрі. Під час проходження практики відбувається актуалізація знань, набутих при вивченні курсу «Усна народна творчість», розширюється уявлення майбутніх вчителів-словесників про роль фольклору в житті народу, про динаміку розвитку усної народної творчості, традиції відповідного регіону. Головною метою фольклорної практики є комплексне обстеження сучасного стану фольклору. Учасники практики накопичують матеріал, аналізують і впорядковують його. У такий спосіб студенти набувають навичок фольклористичної праці. Записи фольклорних творів можуть послужити основою для написання наукових робіт, бути підготовленими до публікації.	
Організація навчання курсу	
Обсяг освітнього компонента	
Вид заняття	Загальна кількість годин

Лекції	–
Практичні	–
Самостійна робота	90
Ознаки курсу	
Семестр	Спеціальність
Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	035 Філологія
	I
	нормативний

Форма контролю – залік

[https://kum.pnu.edu.ua/wp-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D1%84%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D0%BB%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf)

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D1%84%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D0%BB%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D1%84%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D0%BB%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf)

НАВЧАЛЬНА (ДІЛЕКТОЛОГІЧНА) ПРАКТИКА

Назва освітнього компонента	Навчальна (діалектологічна) практика
Викладач (-і)	Бігусяк Михайло Васильович Грещук Валентина Василівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08
E-mail викладача	kum@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	
Обсяг освітнього компонента	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно з графіком консультацій викладачів кафедри

Анотація до освітнього компонента

Завдання діалектологічної практики – ознайомити студентів із живим говірковим мовленням, навчити їх збирати відповідні діалектні матеріали, систематизувати, класифікувати і лінгвістично інтерпретувати їх. Під час практики студенти мають змогу наочно пересвідчитися у діалектній здиференційованості української мови, навчатися виявляти спільне й відмінне у фонетиці, лексиці й граматиці досліджуваної говірки та літературної мови. Це розширить і поглибить знання студентів з української діалектології. Сформовані під час практики вміння і навички слухати, цілеспрямовано відбирати й науково пояснювати ті чи інші явища діалектного мовлення стануть у нагоді майбутнім філологам та учителям української мови. Говірка має сильний вплив на усне й писемне мовлення школярів, тому, щоб навчити дітей літературної мови, розвивати їх усне й писемне мовлення, виховувати в

них культуру спілкування, учитель повинен детально знати місцеві діалектні особливості, які відбиваються на мовленні його вихованців, уміти розбиратися в тих процесах, які характеризують взаємодію діалекту і літературної мови. Навчальна програма з діалектологічної практики побудована так, щоб на основі її виконання студенти мали цілісне уявлення про системність обстежуваної говірки на всіх її структурних рівнях. Для цього треба на основі аналізу записаних зв'язних текстів та дібраних відповідей на питання програми виявити основні фонетичні, морфологічні, синтаксичні й лексичні особливості говірки.

Організація навчання курсу

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	–
Практичні	–
Самостійна робота	90

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
IV	035 Філологія	II	нормативний

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%94%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%94%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0.pdf)

КУРСОВА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва освітнього компонента	Курсова робота з української мови
Викладач (-і)	Кафедра української мови
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08
E-mail викладача	kum@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	
Обсяг освітнього компонента	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно з графіком консультацій викладачів кафедри

Анотація до освітнього компонента

Однією зі складових науково-дослідної діяльності філологів є виконання курсової роботи з української мови. Виконання курсової роботи з української мови передбачає досягнення одночасно як навчальної, так і дослідницької

мети, бо автор роботи, з одного боку, повинен продемонструвати повноту засвоєння навчального матеріалу, широту ознайомлення з літературою з певної проблеми, а з іншого – виявити вміння аналізувати конкретні мовні факти, узагальнювати їх і робити обґрунтовані та правильні висновки.

Організація навчання курсу

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	–
Практичні	–
Самостійна робота	90

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	035 Філологія	IV	нормативний

Форма контролю – захист курсової роботи.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9A%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B0-%D0%B7-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9A%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B0-%D0%B7-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8.pdf)

ВИРОБНИЧА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА (У СЕРЕДНІХ КЛАСАХ)

Назва освітнього компонента	Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (у середніх класах)
Викладач (-і)	Кафедра української мови
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08
E-mail викладача	kum@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	
Обсяг освітнього компонента	270 год.; кількість кредитів ECTS – 9
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно з графіком консультацій викладачів кафедри

Анотація до освітнього компонента

Виробнича навчально-виховна педагогічна практика студентів – важливий компонент їх професійної підготовки. Різні її види дають можливість студентам ознайомитись з реальною системою навчально-виховної роботи у школі, з досвідом планування, проведення вчителями уроків, позакласної роботи з предмету, організаційної і виховної роботи класних керівників з учнями та їх батьками.

Зміст і характер діяльності студентів під час виробничої практики визначається різноманітністю і самостійністю, вона має бути максимально наближена до реальної професійної діяльності вчителя і класного керівника.

Важливим аспектом такого виду діяльності студентів є те, що вони мають можливість інтегрувати знання з різних базових дисциплін у єдину систему професійних знань, умінь і навичок, а також виробляють навички педагогічної праці, удосконалюють сформовані елементарні методичні уміння, вчать спостерігати й аналізувати уроки української мови, творчо використовувати досвід кращих учителів школи. У процесі виробничої практики студенти оволодівають умінням проводити уроки різних типів, використовуючи ефективні методи та прийоми навчання як систему цілеспрямованих дій для організації пізнавальної і практичної діяльності учнів.

Організація навчання курсу

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	–
Практичні	–
Самостійна робота	270

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VI	035 Філологія	III	нормативний

Форма контролю – залік.

[https://kum.pnu.edu.ua/wp-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%A4%D0%86%D0%9B.pdf)

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D0%B0-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%A4%D0%86%D0%9B.pdf)

[%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%A4%D0%86%D0%9B.pdf)

[%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%A4%D0%86%D0%9B.pdf)

[%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%A4%D0%86%D0%9B.pdf)

[%D0%A4%D0%86%D0%9B.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%A4%D0%86%D0%9B.pdf)

ВИРОБНИЧА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА (У СТАРШИХ КЛАСАХ)

Назва освітнього компонента	Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (у старших класах)
Викладач (-і)	Кафедра української літератури
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74
E-mail викладача	kaf.lit@ukr.net
Формат освітнього компонента	
Обсяг освітнього компонента	270 год.; кількість кредитів ECTS – 9

Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Згідно з графіком консультацій викладачів кафедри		
Анотація до освітнього компонента			
<p>Виробнича навчально-виховна практика студентів четвертого курсу кваліфікаційного рівня «бакалавр» проходить у VIII семестрі на базі середніх освітніх закладів і передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності; практичне застосування студентами-практикантами набутих у процесі навчання теоретичних знань, умінь та навичок при вирішенні конкретних завдань; набуття студентами-практикантами досвіду організації різних видів навчальної діяльності; ведення педагогічних спостережень, аналізу труднощів навчально-виховної роботи, окреслення шляхів і засобів їх подолання; проведення виховної роботи та набуття умінь педагогічного спілкування.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг освітнього компонента			
	Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Лекції	–	
	Практичні	–	
	Самостійна робота	270	
Ознаки курсу			
	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)
	VIII	035 Філологія	IV
			Нормативний / вибірковий
			нормативний

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%88%D1%96-%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%B8.pdf>

АТЕСТАЦІЯ (УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ)

Назва освітнього компонента	Атестація (українська література з методикою викладання)
Викладач (-і)	Кафедра української літератури
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74
E-mail викладача	kaf.lit@ukr.net
Формат освітнього компонента	Очний, заочний
Обсяг освітнього компонента	45 год.; кількість кредитів ECTS – 1,5
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	консультування згідно з затвердженням

		розкладом із питань державного іспиту	
Анотація до освітнього компонента			
Предметом державної атестації є базові питання української літератури з методикою викладання української літератури.			
Організація навчання курсу			
Обсяг освітнього компонента			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		–	
Практичні		–	
Самостійна робота		45	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	035 Філологія	IV	нормативний

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

<content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D1%83%D0%BA%D1%80.%D0%BB%D1%96%D1%82..pdf>

АТЕСТАЦІЯ (УКРАЇНСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ)

Назва освітнього компонента	Атестація (українська мова з методикою викладання)
Викладач (-і)	Кафедра української мови
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08
E-mail викладача	kum@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	Очний, заочний
Обсяг освітнього компонента	45 год.; кількість кредитів ECTS – 1,5
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	консультування згідно з затвердженим розкладом із питань державного іспиту
Анотація до освітнього компонента	
Предметом державної атестації є комплекс базових питань з української мови, необхідних для викладання у закладах середньої освіти.	
Організація навчання курсу	
Обсяг освітнього компонента	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	–
Практичні	–

Самостійна робота		45	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	035 Філологія	IV	нормативний

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf)

2.2. ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

2.2.1. ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ ВНЗ

ЗРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Назва дисципліни	Зарубіжна література
Викладач (-і)	Козлик Ігор Володимирович Мурейко Анна Борисівна Мартинець Алла Михайлівна Ткачук Тамара Олексіївна Девдюк Іванна Василівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
E-mail викладача	ihor.kozlyk@pnu.edu.ua anna.mureiko@pnu.edu.ua alla.martynec@pnu.edu.ua tamara.tkachuk@pnu.edu.ua dev.ivanna@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	360 год.; кількість кредитів ECTS –12
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу, циклу практичних занять та самостійної роботи
Анотація до курсу	
<p>V семестр: Предметом курсу є розвиток словесного мистецтва від VIII ст. до н. е. і до XV ст. н. е., його основні світоглядно-естетичні, зовнішні і внутрішні чинники.</p> <p>VI семестр: Навчальний курс висвітлює історію західноєвропейського літературного процесу періоду XVI-XVIII століття, представляючи літературу Відродження, бароко, класицизму раннього просвітництва та сентименталізму. Курс синтезує різні аспекти світогляду людства зазначених</p>	

хронологічними рамками, серед яких релігійний, філософський, естетичний, і дає можливість познайомитися з образним мисленням, міфологічними уявленнями, християнською мораллю, поняттям про державне служіння митців. Представлені у курсі літературні напрямки представлені посередництвом знайомства із найвідомішими постатями письменників, їхньої взаємодії, найвідомішими творами.

VII семестр: Навчальний курс “Зарубіжна література” спрямований на опанування студентами знань про основні тенденції та процеси у зарубіжній літературі кінця XVIII – XIX століть, вивчення творчості найвідоміших письменників періоду романтизму та реалізму. Важливим завданням курсу є долучення молоді до культурної скарбниці людства, до загальнолюдських цінностей, збагачення їхнього духовного світу знаннями із зарубіжної літератури, формування естетичних смаків, високої загальної та читацької культури. Невід’ємною складовою курсу є поглиблення знань з історії та теорії літератури, а також компаративістики.

VIII семестр: У курсі здійснюється загальний огляд зарубіжної літератури XX століття з її характерними жанрово-стильовими рисами та ідейно-проблемними тенденціями; розглядається мистецький доробок видатних письменників епохи. Увагу зосереджено на специфіці національних та індивідуально-авторських парадигм у координатах таких літературних явищ, як «модернізм», «авангардизм», «екзистенціалізм», «постмодернізм», «потік свідомості», «втрачене покоління», «психологізм», «інтелектуалізм», «міфологізм», «архетипність», «антиутопія», «автоматичне письмо», «телеграфний стиль» та ін. Зміст дисципліни охоплює філософсько-естетичні концепції й теорії (З. Фройд, К.-Г. Юнг, Ж.-П. Сартр, А. Камю, Р. Барт, Ж. Деріда та ін.), що лягли в основу формування літературної парадигми у творчості письменників зазначеного періоду. Літературні явища вивчаються у загальносвітовому контексті шляхом їх порівняльного аналізу із попередніми та наступними періодами. Зокрема, естетика та поетика зрілого модернізму актуалізується у площині зіставлення з художніми явищами раннього модернізму, авангардизму, реалізму тощо, література «потіку свідомості» – із характерними для поетики реалізму проявами внутрішнього монологу тощо. Взято до уваги міжлітературні контакти українських митців із європейськими майстрами слова, як одна із форм комунікації розглядається переклад. Курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати та удосконалювати знання і вміння через пошук, читання, реферування художніх текстів і науково-теоретичної літератури.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	48
Практичні	72
Самостійна робота	240

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
V – VIII	035 Філологія	III – IV	вибірковий

Форма контролю – 6, 7, 8 семестри – іспит; 5 семестр – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%97%D0%B0%D1%80%D1%83%D0%B1%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0_%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%97%D0%B0%D1%80%D1%83%D0%B1%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0_%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf)

ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ

Назва дисципліни	Теорія літератури		
Викладач (-і)	Піхманець Роман Володимирович		
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74		
E-mail викладача	kaf.lit@ukr.lit		
Формат дисципліни	очний		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Аналіз художніх ознак поетичного тексту		
Анотація до курсу			
Курс теорії літератури спрямований на вивчення студентами загальних закономірностей розвитку художньої творчості і принципів побудови художнього тексту. Увагу акцентовано на вивченні системи художніх засобів (поетики) як центральній проблемі теорії літератури. Відповідно вона побудована так, щоб охопити комплекс пов'язаних із предметом її вивчення питань. При цьому простежується специфіка внутрішньої організації поетичного і прозового текстів. Предметом вивчення навчальної дисципліни є загальні закономірності літературного процесу, принципи побудови літературного твору і характеристика внутрішньої організації художнього тексту.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний /

		(рік навчання)	вибірковий
III	035 Філологія	II	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8.pdf)

ІСТОРИЧНА ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва дисципліни	Історична граматики української мови		
Викладач (-і)	Брус Марія Петрівна		
Контактний телефон викладача	(0342)596008, 0505346661		
E-mail викладача	mariya_brus@ukr.net		
Формат дисципліни	очний		
Обсяг дисципліни	180 год.; кількість кредитів ECTS – 6		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, з'ясування особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.		
Анотація до курсу			
<p>Навчальна дисципліна «Історична граматики української мови» розкриває процес становлення й розвитку писемного варіанта української мови XI – XV ст., показує формування всіх її рівнів, у взаємозв'язку з тогочасною правописною традицією і живомовною практикою. Вона дає змогу ознайомитися з найдавнішими власними писемними традиціями, вивчити закономірності формування її фонетичної системи, лексичного складу, словотвірної структури, граматичної будови у давній писемний період, простежити відображення українських мовних рис у писемних джерелах того часу, розкрити основні тенденції, що визначили подальший розвиток української мови і сучасний її стан. Дисципліна спрямована на вивчення і засвоєння найважливіших історичних питань, що стосуються давніх писемних традицій розвитку української мови. Вона є базовою дисципліною для академічної філологічної підготовки і необхідною для здобуття відповідної професійної кваліфікації та досягнення наукового рівня.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		36	

Практичні	24		
Самостійна робота	120		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	035 Філологія	II	вибірковий

Форма контролю – іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0-)

[%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf)

2.2.2. ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

Назва дисципліни	Дитяча література
Викладач (-і)	Вівчарик Наталія Михайлівна
Контактний телефон викладача	(0342)596074
E-mail викладача	vivcharik@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації: 30 год. Понеділок 13.30-15.30. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год. Розклад присутності викладача: субота з 11.30-13.30.
Анотація до курсу	
Дисципліна «Дитяча література» належить до вибіркових дисциплін і вивчається студентами спеціальності «Українська мова і література» у першому семестрі. Курс забезпечує ґрунтовні фахові знання про українську літературу для дітей та юнацтва, художні особливості текстів, які адресовані дитячій та юнацькій аудиторії; вчить аналізувати жанрово-стильові та ідейно-художні особливості творів, які належать до різних літературних родів; формує у студентів критичний підхід, вміння працювати у групах, дискутувати, здійснювати порівняльний аналіз, прочитувати підтекстові смисли, сприяє забезпеченню необхідного рівня знань з української літератури, методики її викладання, сприяє фаховій підготовці майбутніх учителів-словесників.	
Організація навчання курсу	

Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	035 Філологія	I	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%94%D0%B8%D1%82%D1%8F%D1%87%D0%B0-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0.pdf>

ВИРАЗНЕ ЧИТАННЯ

Назва дисципліни	Виразне читання
Викладач (-і)	Залевська Оксана Михайлівна
Контактний телефон викладача	0954954241
E-mail викладача	ivannazalevska@gmail.com
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації: вівторок 11.30-13.30. Кафедра української літератури, 303 ауд.

Анотація до курсу

Дисципліна «Виразне читання» вивчається студентами першого курсу навчання у першому семестрі і має на меті оволодіння студентами-філологами майстерністю мовлення, виразного читання тексту із дотриманням норм сучасної української літературної мови, досконалого володіння мовними засобами та відтворення експресивно-емоційного змісту художніх текстів, навичок виразного читання різножанрових творів. Майстерне читання кращих зразків художньої літератури є ефективним засобом впливу на гармонійний розвиток не тільки професійної, а й особистої сфери студента, сприяє розвитку ініціативності, творчості. Опосередковано сприйняття літературного тексту включає в себе життєвий, читацький, естетичний та емоційний досвід, тому студенти першого, бакалаврського, рівня мають прискіпливо вивчати проблеми сприймання художніх текстів реципієнтами. Для майбутньої роботи філолога це надзвичайно важливо, тому студенти повинні отримати уявлення про структурний підхід у питаннях послідовності опрацювання тексту та взаємозв'язок сприйняття й аналізу художнього твору.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		–	
Практичні		30	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	035 Філологія	I	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%92%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BD%D0%B5-%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%92%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BD%D0%B5-%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf)

УКРАЇНСЬКА ДІАЛЕКТОЛОГІЯ

Назва дисципліни	Українська діалектологія
Викладач (-і)	Бігусяк Михайло Васильович
Контактний телефон викладача	0506112037
E-mail викладача	bihusjak@ukr.net
Формат дисципліни	Очна, заочна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводиться на практичних заняттях та на сайті дистанційного навчання

Анотація до курсу

Курс спрямований на одержання студентами теоретичної і практичної підготовки з фаху. Йому належить особлива роль у підготовці бакалавра-словесника, оскільки під час його вивчення значно розширюється знання про різні форми існування мови – діалектну і літературну. Саме ця навчальна дисципліна дає студентам такі необхідні знання з лінгвістики, які створюють ґрунтовну базу для глибокого розуміння процесів формування загальнонародної мови, підготовляють їх до поглибленого вивчення історичних явищ української мови.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний /

		(рік навчання)	вибірковий
IV	035 Філологія	II	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf)

УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ

Назва дисципліни	Усна народна творчість		
Викладач (-і)	Вівчарик Наталія Михайлівна		
Контактний телефон викладача	(0342)596074		
E-mail викладача	vivcharik@ukr.net		
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Очні консультації: 30 год. Понеділок 13.30-15.30. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год. Розклад присутності викладача: субота з 11.30-13.30.		
Анотація до курсу			
Дисципліна «Усна народна творчість» належить до дисциплін вільного вибору студента. Цей курс забезпечує ґрунтовні фахові знання про український фольклор, його особливості; існуючі взаємозв'язки між фольклором та художньою літературою; вивчає тексти, які належать до різних літературних родів, звичаї та обряди; формує критичний підхід, вміння працювати у групах, дискутувати, здійснювати порівняльний аналіз; сприяє забезпеченню необхідного рівня знань для проходження фольклорної практики та фаховій підготовці майбутніх філологів.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний /

		(рік навчання)	вибірковий
I	035 Філологія	I	вибірковий

Форма контролю – іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A3%D1%81%D0%BD%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0-%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf>

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Назва дисципліни	Англійська мова
Викладач (-і)	Остапчук Яна Володимирівна
Контактний телефон викладача	+38(0342)596140
E-mail викладача	yana.ostapchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	180 год.; кількість кредитів ECTS – 6
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно з розкладом консультацій

Анотація до курсу

Курс іноземної мови носить міждисциплінарний характер та реалізується засобами предметно-мовного інтегрованого навчання шляхом використання сучасних технологій навчання міжкультурної комунікації, є одним із способів поєднання курсів гуманітарного циклу з дисциплінами фахової підготовки студентів. Іншомовна підготовка є невід’ємним складником формування професійної компетентності та важливою передумовою академічної та професійної компетентності студентів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є опрацювання лексичного фахового матеріалу з іноземної мови, що охоплює різні галузі філології, а також систематизація знань із граматики – найбільш важливих явищ морфології та синтаксису англійської мови.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	–
Практичні	60
Самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	035 Філологія	I	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%90%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>

НІМЕЦЬКА МОВА

Назва дисципліни	Німецька мова		
Викладач (-і)	Монолатій Тетяна Петрівна		
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-40		
E-mail викладача	tanja.monolatij@gmail.com		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	180 год.; кількість кредитів ECTS – 6		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Згідно з графіком консультацій		
Анотація до курсу			
<p>Геополітичне місце та сучасний економічний стан України, сусідство з Європейським Союзом, все тісніші політичні, економічні, культурні та інші суспільні контакти з німецькомовними країнами, а також процес інтеграції в Європу вимагають знання іноземних мов, зокрема німецької мови як обов'язкового компоненту у галузі вищої освіти. В Україні якість освіти сучасного студента як майбутнього фахівця пов'язана з необхідністю оволодіння іноземними мовами, що сприятиме мобільності українських студентів в Європі та має відповідати не лише європейським, а й міжнародним уявленням щодо основних компетенцій сучасного фахівця. Курс спрямований на практичну міждисциплінарну та професійну орієнтацію занять з німецької мови. Важливим є спрямування навчального процесу на формування і розвиток основних навичок та вмінь у соціальному спілкуванні, а також стратегій самостійного вивчення німецької мови.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		–	
Практичні		60	
Самостійна робота		120	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	035 Філологія	I	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9D%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%86%D1%8C%D>

ФРАНЦУЗЬКА МОВА

Назва дисципліни	Французька мова
Викладач (-і)	Лащик Надія Михайлівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-40
E-mail викладача	nadiia-lashchuk@ukr.net
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	180 год.; кількість кредитів ECTS – 6
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно з графіком консультацій

Анотація до курсу

Геополітичне місце та сучасний економічний стан України, сусідство з Європейським Союзом, все тісніші політичні, економічні, культурні та інші суспільні контакти з франкомовними країнами, а також процес інтеграції в Європу вимагають знання іноземних мов, зокрема французької мови як обов'язкового компоненту у галузі вищої освіти. В Україні якість освіти сучасного студента як майбутнього фахівця пов'язана з необхідністю оволодіння іноземними мовами, що сприятиме мобільності українських студентів в Європі та має відповідати не лише європейським, а й міжнародним уявленням щодо основних компетенцій сучасного фахівця. Курс спрямований на практичну міждисциплінарну та професійну орієнтацію занять з французької мови. Важливим є спрямування навчального процесу на формування і розвиток основних навичок та вмінь у соціальному спілкуванні, а також стратегій самостійного вивчення французької мови.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	–
Практичні	60
Самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	035 Філологія	I	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

ПОЛЬСЬКА МОВА

Назва дисципліни	Польська мова		
Викладач (-і)	Пелехата Олена Миколаївна Корпало Оксана Романівна		
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-78		
Е-mail викладача	oksana.korpalo@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	очна		
Обсяг дисципліни	180 год.; кількість кредитів ECTS – 6		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Консультації проводяться за графіком кафедри слов'янських мов		
Анотація до курсу			
<p>Навчальна дисципліна «Польська мова» на 3 курсі спеціальності 035.01 Філологія (українська мова і література) передбачає ознайомлення студентів із ще однією слов'янською мовою, вивчення якої розширить мовні компетенції вчителя-словесника, поглибить системні мовні знання та розширить коло лінгвосоціокультурних зацікавлень. Окрім того, з року в рік розширюються міжнародні зв'язки нашої держави з іншими країнами, в тому числі із сусідньою Республікою Польща. Сучасні світові інтеграційні процеси створюють нові виклики у процесі навчання, за таких умов знання польської мови розширить можливості для самоосвіти та самовдосконалення, а вміння порівнювати споріднені мови дозволить творчо підійти до навчання рідної мови.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		–	
Практичні		60	
Самостійна робота		120	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
V	035 Філологія	III	вибірковий

Форма контролю – іспит.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>

ПСИХОЛОГІЯ ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ

Назва дисципліни	Психологія художньої творчості
-------------------------	---------------------------------------

Викладач (-і)	Піхманець Роман Володимирович		
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74		
E-mail викладача	kaf.lit@ukr.lit		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Згідно з графіком консультацій кафедри.		
Анотація до курсу			
<p>Психологія художньої творчості вивчає зумовленість художніх явищ суб'єктивними чинниками і базується на принципах психологічного детермінізму, а відповідна навчальна дисципліна розкриває сутність вказаного явища. При цьому головну увагу зосереджено на загальнотеоретичних питаннях психології творчості, проблемі художньої обдарованості й здібностей до літературно-творчої діяльності, а також на художньо-творчому процесі як її центральному положенні. Психологічні характеристики літературного таланту і категорія творчого процесу вивчаються в єдності й діалектичній залежності, а остання осмислюється головним чином із погляду її психологічних основ і процесуальної структури. Опорними поняттями курсу є вчення про співвідношення свідомого й неусвідомлюваного психічного в творчій діяльності, художньої інтуїції та її ролі в формуванні художніх явищ, психологічні механізми виникнення художнього задуму.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	12		
Практичні	18		
Самостійна робота	60		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
V	035 Філологія	III	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D1%85%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97-%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D1%85%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97-%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf)

ПСИХОЛОГІЧНІ ХАРАКТРИСТИКИ ЛІТЕРАТУРНОГО ТАЛАНТУ

Назва дисципліни	Психологічні характеристики літературного таланту		
Викладач (-і)	Піхманець Роман Володимирович		
Контактний телефон викладача	095-105-76-16		
Е-mail викладача	kaf.lit@ukr.net		
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Згідно з графіком кафедри української літератури		
Анотація до курсу			
<p>У науковій літературі часто трапляються означення «талант», «здібності», «обдарованість», але майже відсутні спеціальні праці, присвячені вивченню природи, сутності і специфічних ознак названих явищ. А буває, що ці поняття вживаються як синоніми. Ще складнішою виглядає генія, що вперше була поставлена ще в міфологічно-поетичній свідомості і навколо якої існує багато спекуляцій і різноманітних тлумачень. На з'ясування пов'язаних із цими темами аспектів і націлений пропонований студентам спецкурс.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	12		
Практичні	18		
Самостійна робота	60		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
V	035 Філологія	III	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96-%D1%85%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%83.pdf>

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Назва дисципліни		Актуальні проблеми української літератури	
Викладач (-і)		Баран Євген Михайлович	
Контактний телефон викладача		(0342)596074	
Е-mail викладача		evgen23@i.ua	
Формат дисципліни		Очна	
Обсяг дисципліни		90 год.; кількість кредитів ECTS – 3	
Посилання на сайт дистанційного навчання		http://www.d-learn.pu.if.ua	
Консультації		Згідно з розкладом консультаційних годин викладачів кафедри української літератури	
Анотація до курсу			
Предметом вивчення дисципліни є історія української літератури ХІХ-ХХІ ст. крізь призму основних проблемних вузлів її розвитку.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%90%D0%BA%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8.pdf>

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧА КОНЦЕПЦІЯ ІВАНА ФРАНКА

Назва дисципліни	Літературознавча концепція Івана Франка
Викладач (-і)	Голод Роман Богданович

Контактний телефон викладача	(0342)596074		
E-mail викладача	roman.golod@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Очні консультації: 30 год. Понеділок 09.00-11.00. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год. Розклад присутності викладача: субота з 11.00-13.00 viber (+3800679603680).		
Анотація до курсу			
Дисципліна «Літературознавча концепція Івана Франка» вивчається студентами-бакалаврами четвертого курсу навчання у першому семестрі й має на меті вивчення основних параметрів літературознавчої концепції Івана Франка у тривимірній системі координат історії, теорії літератури та літературної критики.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	12		
Практичні	18		
Самостійна робота	60		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%BF%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B0-%D0%A4%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B0.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%BF%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B0-%D0%A4%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B0.pdf)

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Назва дисципліни	Основи наукових досліджень
Викладач (-і)	Пославська Наталія Михайлівна
Контактний телефон викладача	(050) 516-18-97
E-mail викладача	nata.slavna@ukr.net

Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення загальнометодологічних та загальнонаукових аспектів навчальної дисципліни, особливостей виконання різних форм робіт та відпрацювань згідно з графіком консультацій.		
Анотація до курсу			
Дисципліна «Основи наукових досліджень» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін підготовки бакалавра-філолога. Вона забезпечує формування у здобувачів вищої освіти науково-дослідницької професійно-орієнтованої компетентності та передбачає оволодіння основами наукового дослідження з урахуванням канонів сучасного наукового дискурсу.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	12		
Практичні	18		
Самостійна робота	60		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
IV	035 Філологія	II	вибірковий

Форма контролю – залік.

[https://kum.pnu.edu.ua/wp-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf)

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf)

[%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf)

[%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf)

[8C.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf)

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРИВАТОЛОГІЇ

Назва дисципліни	Теоретичні проблеми дериватології
Викладач (-і)	Пославська Наталія Михайлівна
Контактний телефон викладача	(050) 516-18-97
E-mail викладача	nata.slavna@ukr.net
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3

Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення загальнометодологічних та загальнонаукових аспектів навчальної дисципліни, особливостей виконання різних форм робіт та відпрацювань згідно з графіком консультацій.

Анотація до курсу

Дисципліна «Теоретичні проблеми дериватології» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін підготовки бакалавра-філолога. Вона передбачає поглиблення та систематизацію знань про основи словотвірної морфеміки, традиційні й новітні аспекти словотвору, що є запорукою формування та удосконалення професійної майстерності здобувачів вищої освіти.

Упродовж останніх десятиліть словотвір в україністиці виділився з морфології в окрему навчальну дисципліну, і нині він посідає самостійне місце в мовознавстві, функціонує як окремий його розділ зі своїм поняттєвим апаратом, об'єктом і предметом дослідження, специфічною проблематикою. Повноцінна підготовка студентів у вищих навчальних закладах передбачає поглиблене вивчення української мови, її національних ознак на структурно-граматичному рівні, розпізнання спільних і самобутніх рис морфемної та словотвірної підсистем рідної мови в їх реалізації.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вбірковий
V	035 Філологія	III	вбірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97.pdf>

ТРАДИЦІЙНІ І НОВІ ПІДХОДИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОРФОЛОГІЇ

Назва дисципліни		Традиційні і нові підходи в українській морфології	
Викладач (-і)		Джочка Ірина Федорівна	
Контактний телефон викладача		(0342)596008	
Е-mail викладача		irina.dzhochka@gmail.com	
Формат дисципліни		Лекції, практичні, самостійна робота	
Обсяг дисципліни		90 год.; кількість кредитів ECTS – 3	
Посилання на сайт дистанційного навчання		http://www.d-learn.pu.if.ua	
Консультації		Обговорення теоретичних питань і практичних завдань занять, самостійної роботи, відпрацювань.	
Анотація до курсу			
Курс “Традиційні і нові підходи в українській морфології” належить до вибіркових дисциплін і вивчається студентами спеціальності «Філологія (Українська мова і література)» на третьому курсі і має на меті дати розуміння класичних концепцій та новітніх підходів у трактуванні морфологічних явищ в українській мові.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
V	035 Філологія	III	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96-%D1%96-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B8-%D0%B2-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%B9-%D0%BC%D0%BE%D1%80%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97.pdf>

КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ СЛОВОТВОРУ

Назва дисципліни	Когнітивні аспекти словотвору		
Викладач (-і)	Грещук Василь Васильович		
Контактний телефон викладача	050-519-18-67		
E-mail викладача	ukrinst.pu.if@gmail.com		
Формат дисципліни	денна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення загальнометодологічних аспектів індивідуальних науково-пошукових робіт.		
Анотація до курсу			
<p>Питання словотвору давно ввійшли як окремий освітній компонент в навчальні плани і освітні програми спеціальності «Філологія». Когнітивний аспект дослідження традиційних проблем морфеміки і словотвору дає можливість поглянути на ці проблеми з нових позицій. Когнітивна лінгвістика принципово змінює не лише прийоми вивчення таких складних і суперечливих явищ, як членованість, похідність, мотивація і фразеологізація, по-іншому трактується їх роль у словотвірній системі мови. Виділення саме цих процесів як основного об'єкта дослідження зумовлено їх особливим статусом бути механізмом формування мовної картини світу словотвірними засобами. Однією із основних проблем когнітивного підходу до мови є вивчення структури фіксації знань. Такі властивості слова, як мотивованість, похідність, подільність, фразеологічність є результатом пізнавального процесу як явища, пов'язаного з когнітивними процесами мовної свідомості. Когнітивний аспект передбачає аналіз мовних явищ у тісному зв'язку з носіями лінгвокультури. Центральним за такого підходу стає принцип антропоцентризму. З огляду на зазначене пропонується курс дасть змогу студентів поглибити свою лінгвістичну підготовку, по-новому поглянути на традиційні питання морфеміки та словотвору.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
V	035 Філологія	III	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B3%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%83.pdf>

ОСНОВИ ОНОМАСТИКИ

Назва дисципліни	Основи ономастики		
Викладач (-і)	Ґрещук Валентина Василівна		
Контактний телефон викладача	050-687-93-63		
E-mail викладача	zavershok@gmail.com		
Формат дисципліни	Денна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення основних аспектів щодо підготовки лекційних, практичних занять із мовознавчих дисциплін.		
Анотація до курсу			
Навчальна дисципліна передбачає різні аспекти вивчення онімів, теоретичні та практичні питання ономастики, висвітлює наукові досягнення українських дослідників-ономастів, а також досягнення вчених інших слов'янських народів.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf>

ДІАЛЕКТНЕ СЛОВО В ТЕКСТІ І СЛОВНИКУ

Назва дисципліни	Діалектне слово в тексті і словнику		
Викладач (-і)	Грещук Василь Васильович		
Контактний телефон викладача	050-519-18-67		
E-mail викладача	ukrinst.pu.if@gmail.com		
Формат дисципліни	денна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення загальнометодологічних аспектів індивідуальних науково-пошукових робіт		
Анотація до курсу			
<p>Однією із найактуальніших проблем сучасного мовознавства є використання діалектного слова в художньому тексті та його лексикографічне опрацювання. Освітні компоненти ОП “Філологія”, що становлять її обов'язкову частину, лише дотично і частково порушують зазначену проблему. Між тим, знання закономірностей входження діалектизмів у художню мову та їх функціонування, а також теоретичні та практичні аспекти лексикографічної інтерпретації діалектних слів, в тому числі й у їх функціях у художньому тексті, є важливим компонентом підготовки бакалаврів-філологів. Пропонований курс покликаний поглибити підготовку бакалаврів з проблем взаємодії місцевих діалектів і української літературної мови та лексикографічних технологій у ділянці діалектного слова.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%94%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BD%D0%B5%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D1%83.pdf>

ОСНОВИ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ

Назва дисципліни	Основи лінгвокультурології		
Викладач (-і)	Барчук Володимир Михайлович		
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 08		
E-mail викладача	Wolmyr@i.ua		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Пн. 13.30-15.00		
Анотація до курсу			
Курс „Основи лінгвокультурології” має ознайомити студентів із новою лінгвістичною парадигмою зі сфери когнітивної лінгвістики – лінгвокультурологією, дати фахові знання лінгвокультурологічних понять та сформувати навички характеристики та аналізу мовної культурної сфери як вияву менталітету та мовної картини світу українства, а також сприяти формуванню та розвитку мовної особистості як носія етнокультурних знань.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

[https://kum.pnu.edu.ua/wp-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf)

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf)

ТЕКСТ ЯК ОБ’ЄКТ МОВНОГО РЕДАГУВАННЯ

Назва дисципліни	Текст як об’єкт мовного редагування
Викладач (-і)	Ципердюк Оксана Дмитрівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08, 0985258080
E-mail викладача	zdjuk@ukr.net
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3

Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.		
Анотація до курсу			
<p>Дисципліна «Текст як об'єкт мовного редагування» відповідно до освітньої програми належить до дисциплін вільного вибору студента. Пропонований навчальний курс пов'язаний з такими дисциплінами: «Сучасна українська мова», «Стилістика і культура української мови», «Лінгвістичний аналіз тексту», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Теорія літератури» та ін. Читається на останньому, четвертому, курсі бакалаврату, коли студенти вже здобули певні знання, уміння й навички в ході вивчення суміжних філологічних дисциплін, зокрема прослухали курс української мови за професійним спрямуванням, основні розділи курсу сучасної української мови та ін.</p> <p>Дисципліну адресовано насамперед тим студентам, які бажають поглибити свої знання з теорії і практики лінгвістичного аналізу тексту, здобути в середній і вищій школах, та здобути теоретичні знання та практичні навички критичного оцінювання та редагування текстів різних стилів: наукового, офіційно-ділового, публіцистичного, релігійного (конфесійного) та художнього.</p> <p>Пропонована дисципліна є однією зі складових освітньої програми підготовки філологів, що дозволить у майбутньому випускникам-бакалаврам працювати коректором, редактором. Здобуті компетенції та результати навчання будуть корисними також в інших можливих професійних сферах, що потребують роботи з текстом, уміння його аналізувати, критично оцінювати та редагувати.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

<content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D0%98%D0%9B%D0%90%D0%91%D0%A3%D0>

[%A1-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82-%D1%8F%D0%BA-%D0%BE%D0%B1%D1%94%D0%BA%D1%82-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%A4%D0%86%D0%9B%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%AF.pdf](#)

УКРАЇНСЬКЕ ТЕРМІНОЗНАВСТВО: ІСТОРІЯ, СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ

Назва дисципліни	Українське термінознавство: історія, стан, перспективи		
Викладач (-і)	Пена Любов Іванівна		
Контактний телефон викладача	0972168948		
E-mail викладача	oscar.pena@ukr.net		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.		
Анотація до курсу			
Вибіркова навчальна дисципліна «Українське термінознавство: історія, стан, перспективи» є важливою частиною фахової освіти студентів української філології та майбутніх висококваліфікованих фахівців. Під час її вивчення четвертокурсники поглиблюють знання, здобуті в курсі сучасної української літературної мови, знайомляться з історією розвитку, сучасним станом, перспективами і проблемами українського термінознавства, удосконалюють свої вміння й навички оперувати фаховою термінологією у професійній діяльності.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний /

		(рік навчання)	вибірковий
VII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5-%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5-%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf)

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА УКРАЇНСЬКОЇ ЛЕКСИКОГРАФІЇ

Назва дисципліни	Теорія і практика української лексикографії		
Викладач (-і)	Бабій Ірина Орестівна		
Контактний телефон викладача	+38-066-52-96-980		
E-mail викладача	ira_babij@ukr.net		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Згідно з графіком консультацій		
Анотація до курсу			
Програма вивчення освітнього компонента (навчальної дисципліни) «Теорія і практика української лексикографії» укладена відповідно до ОП підготовки бакалавра спеціальності 035.01 Філологія (українська мова і література). Предметом навчальної дисципліни є вивчення найважливіших аспектів історії, теорії та практики української лексикографії як дисципліни лінгвістичного циклу.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-)

[%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97.pdf](#)

ОСНОВИ КОМУНІКАТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Назва дисципліни	Основи комунікативної лінгвістики		
Викладач (-і)	Голяннич Марія Іванівна Барчук Володимир Михайлович		
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 08		
E-mail викладача	Wolmyr@i.ua		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Пн. 13.30-15.00		
Анотація до курсу			
<p>Навчальна дисципліни „Основи комунікативної лінгвістики” вивчає найзагальніші питання комунікативної лінгвістики, ключові проблеми лінгвальної комунікації, специфіку спілкування в різних комунікативних умовах, складники комунікативного акту, вагомі в міжособистісному спілкуванні, а також комунікативний аспект аналізу синтаксичної системи української мови, проблемні питання типології синтаксичних одиниць у світлі комунікативного підходу до їхнього аналізу.</p> <p>Навчальна дисципліни „Основи комунікативної лінгвістики” має такі базові поняття: комунікативна лінгвістика, комунікативний синтаксис, мовленнєвий акт, мовленнєвий жанр, комунікація, комунікативна діяльність, інформація, вербальні і невербальні засоби спілкування, комунікативний синтаксис, система синтаксичних одиниць у світлі комунікативного синтаксису.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D1%83%D0%BD%D1%96%](#)

[D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0-%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf](#)

ЖІНОЧІ ОСОБОВІ НАЗВИ В ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва дисципліни	Жіночі особові назви в історії української мови
Викладач (-і)	Брус Марія Петрівна
Контактний телефон викладача	(0342)596008, 0505346661
E-mail викладача	mariya_brus@ukr.net
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, з'ясування особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.
Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Жіночі особові назви в історії української мови» розкриває етапи зародження категорії жіночості, становлення на власній лінгвальній основі, формування на різних часових зрізах і функціонування впродовж писемного періоду розвитку української мови. Вона ознайомлює з категорією жіночості від витоків до виникнення власної писемності, книжності й державності, показує її взаємозв'язок із розвитком граматичних категорій особи, істоти, роду. Цей курс уможлиблює вивчення історії фемінітивів спільнослов'янської доби, давньоукраїнської, староукраїнської, нової і сучасної української мови, їхніх лексико-семантичних, структурно-словотвірних і функціонально-стилістичних ознак, статичних і динамічних явищ на кожному історичному етапі розвитку фемінітивної підсистеми української літературної мови.</p> <p>Дисципліна належить до вибіркових у циклі професійної філологічної підготовки, що сприяє примноженню й поглибленню знань з історії української мови.</p>	
Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%96%D1%96%D0%BD%D0%BE%D1%87%D1%96-%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D0%B2%D1%96-%D0%BD%D0%B0%D0%B7%D0%B2%D0%B8.pdf>

ОСНОВИ МОРФОНОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва дисципліни	Основи морфонології української мови		
Викладач (-і)	Семенюк Оксана Антонівна		
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 08		
E-mail викладача	ok.semeniuk@gmail.com		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.		
Анотація до курсу			
Курс «Основи морфонології української мови» є дисципліною вільного вибору студента, що навчається за освітньою програмою «Українська мова і література» першого (бакалаврського) рівня. Курс актуалізує, доповнює і поглиблює знання про морфонологічну систему мови, отримані студентами-філологами під час вивчення сучасної української мови та дисциплін історичного циклу.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9C%D0%BE%D1%80%D1%84%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>

ОСНОВИ СОЦІОЛІНГВІСТИКИ

Назва дисципліни	Основи соціолінгвістики		
Викладач (-і)	Пітель Василь Іванович		
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 08, 0501492515		
E-mail викладача	pitelv@ukr.net		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу.		
Анотація до курсу			
Науковий спецсеминар «Основи соціолінгвістики» передбачає вивчення студентами основних понять і категорій соціолінгвістичної науки; критеріїв аналізу мовної ситуації та мовної політики; методології дослідження складного взаємозв'язку мови і суспільства, що характеризується специфічними особливостями становлення і розвитку цих двох достатньо складних категорій.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>

ОСНОВИ ЛІТЕРАТУРНО-РЕДАКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Назва дисципліни	Основи літературно-редакторської майстерності
Викладач (-і)	Слоньовська Ольга Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 74
Е-mail викладача	olga.slonovska@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації: 30 год. Понеділок 11.30-13.30. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год. Розклад присутності викладача: субота з 11.30-13.30 viber (+3800991329355).
Анотація до курсу	
<p>Курс покликаний допомогти студентам набути основних знань, умінь та навичок редакторської роботи, забезпечити систематичні знання загальних положень теорії та практики редагування; забезпечити оволодіння основними граматично-стилістичними нормами; сформувати уміння і навички літературного редагування текстів різного призначення; навчити студентів оцінювати якість текстів різних стилів з погляду культури мовлення; комплексно підходити до редагування текстів, враховуючи фактор автора; збагнути, що в ідеальному варіанті висококваліфікований літредактор видавництва – це саме той алмазний різець, який формує, шліфує, зачищає тріщини і в кінцевому результаті перетворює будівельне каміння художнього тексту у справжнє етично-естетичну коштовність.</p> <p>Літредактор як спеціаліст априорі мусить володіти належним рівнем професійної підготовки, без якого надалі у практичній діяльності взагалі не зможе вдосконалювати свій фах у цілому, практичні навички й уміння. Одночасно у практичній професійній діяльності літературному редакторові необхідно володіти дуже великим обсягом специфічних знань, залежно від галузі, якої стосуються редаговані ним тексти. Однак літературному редакторові на ділі замало бути лише базою даних. Він повинен проявляти себе креативним спеціалістом у своїй галузі, уміти творчо використовувати власні знання та їх оновлювати, займатися самоосвітою.</p>	
Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60
Ознаки курсу	

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%BE-%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf>

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЯ ТВОРЧІСТЬ І ПРОБЛЕМИ ПИСЬМЕННИЦЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Назва дисципліни	Літературно-художня творчість і проблеми письменницької майстерності		
Викладач (-і)	Баран Євген Михайлович		
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 74		
E-mail викладача	evgen23@i.ua		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Згідно з розкладом консультацій кафедри.		
Анотація до курсу			
Запропонований курс має на меті ознайомити студентів з основними аспектами літературно-художньої творчості, „азами“ функціонування творчої лабораторії письменника.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	12		
Практичні	18		
Самостійна робота	60		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий

VII	035 Філологія	IV	вибірковий
-----	---------------	----	------------

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%BE-%D1%85%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D1%8F-%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C-%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D0%BF%D0%B8%D1%81%D1%8C%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf>

СТОРІНКИ ПСИХОБІОГРАФІЇ ІВАНА ФРАНКА

Назва дисципліни	Сторінки психобіографії Івана Франка		
Викладач (-і)	Піхманець Роман Володимирович		
Контактний телефон викладача	095-105-76-16		
E-mail викладача	kaf.lit@ukr.net		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Згідно з графіком консультацій кафедри		
Анотація до курсу			
Неординарною і самобутньою є не лише художня думка Івана Франка, а й його творча особистість. У його біографії траплялося чимало драм, конфліктів, колізій і того, що він сам називав «незвісним у людині і світі». Багато з них досі залишаються поза межами наукового досвіду. Це породила різні міфи, вигадки і плітки. Курс покликаний власне з'ясувати деякі з «незвісних» сторінок.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	12		
Практичні	18		
Самостійна робота	60		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний /

		(рік навчання)	вибірковий
VII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B8-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A1%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B8-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97.pdf)

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКА ТА ЕМІГРАЦІЙНА ПРОЗА 20 – 30 РОКІВ XX СТОЛІТТЯ

Назва дисципліни	Західноукраїнська та еміграційна проза 20-30 років XX століття		
Викладач (-і)	Мафтин Наталя Василівна		
Контактний телефон викладача	0509274390		
E-mail викладача	Natalimaftyn@gmail.com		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Очні консультації. Дні проведення: понеділок, з 14.00 – до 17.00; середа: з 13.30 – по 17.00.		
Анотація до курсу			
Дисципліна «Західноукраїнська та еміграційна проза 20-30-х років XX ст.» вивчається на 4 курсі у 7 семестрі й присвячена вивченню літературного процесу, що відбувався на західноукраїнських землях та в еміграційних центрах у період міжвоєнних десятиліть. Спецкурс покликаний дати студентам розширені знання про літературний процес вказаного періоду, що творився за межами УРСР і став, після знищення сталінською репресивною машиною новітнього українського ренесансу, «державою слова». Для майбутнього вчителя важливо усвідомлювати й уміти донести учням суспільно-політичну ситуацію в Україні 30-х років.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	12		
Практичні	18		
Самостійна робота	60		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний /

		(рік навчання)	вибірковий
VII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%97%D0%B0%D1%85%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D1%82%D0%B0-%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B0-20-30-%D1%85-%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D0%A5%D0%A5-%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf>

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%97%D0%B0%D1%85%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D1%82%D0%B0-%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B0-20-30-%D1%85-%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D0%A5%D0%A5-%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf>

ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС ХХІ СТ.: ТРАДИЦІЇ І НОВАТОРСТВО

Назва дисципліни	Літературний процес ХХІ ст.: традиції і новаторство
Викладач (-і)	Процюк Степан Васильович
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 74
Е-mail викладача	kaf.lit@ukr.net
Формат дисципліни	Очна, заочна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації 30 год. Понеділок 13.30 – 14.30. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації 30 год.
Анотація до курсу	
Лекційно-семінарський курс «Літературний процес в Україні ХХІ ст.» має на меті ознайомлення студентів з основними засадами літературного процесу третього тисячоліття. Під час опанування згаданого курсу студенти продовжують працювати з такими категоріями, як літературний процес, літературно-художній твір, жанр, стиль, літературний напрям тощо. Основними завданнями вивчення дисципліни є досягнення студентами ґрунтовних знань історії, теорії літератури та літературної критики, розуміння ними провідних тенденцій розвитку літературного процесу.	
Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18

Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%97%D0%B0%D1%85%D1%96%D0%B4%D0%BD%0%BE%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D1%82%D0%B0-%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B0-20-30-%D1%85-%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D0%A5%D0%A5-%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf>

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%97%D0%B0%D1%85%D1%96%D0%B4%D0%BD%0%BE%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D1%82%D0%B0-%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B0-20-30-%D1%85-%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D0%A5%D0%A5-%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf>

МІФОЛОГІЧНА ОСНОВА ХУДОЖНЬОГО МИСЛЕННЯ

Назва дисципліни	Міфологічна основа художнього мислення
Викладач (-і)	Піхманець Роман Володимирович
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 74
E-mail викладача	kaf.lit@ukr.lit
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Специфіка міфологічного мислення. Згідно з графіком консультацій кафедри.
Анотація до курсу	
У сучасній літературознавчій методології одну з провідних ролей відіграє парадигма, пов'язана з вивченням міфу. Це природно, адже міф слугував творчим лоном, з якого постали і різні види мистецтва, і форми наукової діяльності, мораль, релігія і т. ін. Тому важливо насамперед знати особливості міфологічної свідомості, сутність і функції міфу в архаїчному суспільстві, особливості історичного розвитку міфо-ритуальної парадигми, а відтак і трансформації її складників у фольклорні та літературні тексти.	
Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин

Лекції	12		
Практичні	18		
Самостійна робота	60		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9C%D1%96%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96-%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D1%85%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9C%D1%96%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96-%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D1%85%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf)

ЛІТЕРАТУРНЕ УГРУПОВАННЯ «ЛОГОС»: КОНТЕКСТУАЛЬНІСТЬ ІДЕЙНО-ЕСТЕТИЧНИХ ЗАСАД ХУДОЖНЬОГО МИСЛЕННЯ

Назва дисципліни	Літературне угруповання «Логос»: контекстуальність ідейно-естетичних засад художнього мислення
Викладач (-і)	Вівчарик Наталія Михайлівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 74
E-mail викладача	vivcharik@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації: 30 год. Понеділок 13.30-15.30. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год. Розклад присутності викладача: субота з 11.30-13.30.
Анотація до курсу	
Спеціалізація «Літературне угруповання «Логос»: контекстуальність ідейно-естетичних засад художнього мислення» належить до вибіркового дисциплін і вивчається студентами спеціальності «Українська мова і література» на четвертому курсі у восьмому семестрі й має на меті дати розуміння ролі та місця львівського письменницького угруповання «Логос» в українському	

літературному процесі; дослідити витoki філософсько-естетичних та художніх засад творчості представників «Логосу», їхній доробок, який включає різножанрові художні твори та літературно-критичні розвідки.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D1%81.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D1%81.pdf)

ЛІТЕРАТУРА УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ СЕРЕДИНИ ХХ СТ.

Назва дисципліни	Література української діаспори середини ХХ ст.
Викладач (-і)	Слоньовська Ольга Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 74
E-mail викладача	olga.slonovska@ukr.net
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації: 30 год. Понеділок 11.30-13.30. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год. Розклад присутності викладача: субота з 11.30-13.30 viber (+3800991329355).
Анотація до курсу	
Дисципліна «Літературна діаспора середини ХХ ст» вивчається студентами-бакалаврами спеціальності 035 Філологія четвертого курсу навчання у другому семестрі й має на меті ознайомлення з особливостями розвитку українського красного письменства ХХ ст. в еміграції. Курс покликаний допомогти студентам набути належні знання з літератури української діаспори періоду розквіту Модернізму, зрозуміти, що література української еміграції є питомою ланкою українського літературного процесу в цілому, причому тією літературою, яка розвивалася вільно, а не під пресом цензури й	

насилницько насадженого фальшивого методу «соцреалізму»; сформувати естетичні смаки й основні вектори самоосвіти. У результаті вивчення курсу кожен студент має на основі засвоєних теоретичних понять знати специфіку й уміти ефективно та креативно застосовувати різні комбінації методологій, зокрема міфокритики, методів, прийомів і засобів аналізу творів літератури української діаспори, обирати творчий підхід під час проведення практичних занять різного типу, компетентного підходу до індивідуальної, самостійної та дистанційної форми навчання.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

[https://kum.pnu.edu.ua/wp-](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%B4%D1%96%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B8.pdf)

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%B4%D1%96%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B8.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%B4%D1%96%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B8.pdf)

ІНТЕРМЕДІАЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Назва дисципліни	Інтермедіальність української літератури
Викладач (-і)	Курінна Наталія Степанівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 74
E-mail викладача	sonata_1@ukr.net
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації: 30 год. Четвер - 13.30-14.30. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год. Розклад присутності викладача: субота - 10.30-12.30

Анотація до курсу

Курс «Інтермедіальність української літератури» має на меті вивчення художньо-естетичних підвалин українського письменства крізь призму інтермедіального підходу (аналітики літератури як виду мистецтва, органічного і закономірного взаємозв'язку літератури з іншими видами мистецтв: живописом, музикою, кіномистецтвом тощо). Викладання курсу передбачає також зв'язок між вивченням основних питань теорії та історії літератури та практичною роботою майбутніх учителів філологів, заохочення бажань студентів особисто інтегруватися у творчу розробку інтермедіальних проблем у процесі викладання у середній школі.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%86%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%86%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf)

УКРАЇНСЬКА ПОЕЗІЯ В ІМЕНАХ

Назва дисципліни	Українська поезія в іменах
Викладач (-і)	Баран Євген Михайлович
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 74
E-mail викладача	evgen23@i.ua
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно розкладу консультаційних годин викладачів кафедри української літератури.

Анотація до курсу

Акцентування на сучасній поезії має за мету спонукати студентів до проблемної розмови про особливості її розвитку. Для розгляду береться поезія

двох періодів: початку ХХ ст. (зародження української модерної поезії) і його кінця (де проблеми прориву штучної герметичності набули актуального значення). В основі такого ознайомлення – принцип літературних портретів. Увага акцентується на тих постатях, про яких опосередковано згадується в курсі історії української літератури, і найцікавіших постатях сучасного літературного процесу.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%B5%D0%B7%D1%96%D1%8F-%D0%B2-%D1%96%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%85.pdf](https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%B5%D0%B7%D1%96%D1%8F-%D0%B2-%D1%96%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%85.pdf)

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ФОЛЬКЛОРИСТИКИ

Назва дисципліни	Розвиток української фольклористики
Викладач (-і)	Баран Євген Михайлович
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 74
E-mail викладача	evgen23@i.ua
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно з розкладом консультаційних годин викладачів кафедри української літератури

Анотація до курсу

Навчальний курс «Розвиток української фольклористики» належить до дисциплін, які відіграють важливу роль у формуванні фахівця гуманітарної сфери. Основна ціль лекційних і практичних занять з цього курсу полягає в тому, щоб забезпечити ґрунтовне усвідомлене засвоєння чільних

фольклористичних праць, які відображають прикметні риси сцієнтичного процесу та акумулюють результати поступу наукових студій над фольклором; глибоке фахове розуміння особливостей динаміки й еволюції народознавчої думки.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	035 Філологія	IV	вибірковий

Форма контролю – залік.

<https://kum.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D1%84%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D0%BB%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf>

КУРСОВА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Назва освітнього компонента	Курсова робота з української літератури
Викладач (-і)	Кафедра української літератури
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74
E-mail викладача	kaf.lit@ukr.net
Формат освітнього компонента	
Обсяг освітнього компонента	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно з графіком консультацій викладачів кафедри
Анотація до освітнього компонента	
Науково-дослідна робота є важливою складовою підготовки висококваліфікованих, компетентних, творчих фахівців-філологів у вищих навчальних закладах.	
Курсова робота – це самостійне наукове дослідження, яке виконується на четвертому курсі в сьомому семестрі. Основне завдання студента –	

<p>продемонструвати рівень своєї наукової підготовки, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання.</p> <p>Виконання курсової роботи має сприяти закріпленню та подальшому розвитку умінь студентів як майбутніх фахівців застосовувати теоретичні знання при аналізі літературознавчих, методичних проблем, проводити наукові дослідження та використовувати дослідницькі методи у практичній роботі.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг освітнього компонента			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		–	
Практичні		–	
Самостійна робота		90	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VI	035 Філологія	III	нормативний

<https://kum.pnu.edu.ua/wp->

<content/uploads/sites/45/2020/02/%D0%9A%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%B7-%D1%83%D0%BA%D1%80.-%D0%BB%D1%96%D1%82..pdf>

9. ФАХОВЕ СПРЯМУВАННЯ ТА КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО ФАХІВЦІВ

Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики та літературного краєзнавства) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності	ЗК 1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.
	ЗК 3	Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах.
	ЗК 4	Здатність бути критичним і самокритичним.
	ЗК 5	Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК 6	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

	ЗК 7	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК 8	Здатність працювати в команді та автономно.
	ЗК 9	Здатність спілкуватися іноземною (англійською, німецькою, французькою або польською) мовою.
	ЗК 10	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 11	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК 12	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК 13	Здатність проведення досліджень на належному рівні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	ФК 1	Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
	ФК 2	Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
	ФК 3	Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови.
	ФК 4	Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.
	ФК 5	Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української літератури, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
	ФК 6	Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній і письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
	ФК 7	Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів.
	ФК 8	Здатність вільно оперувати лінгвістичною і літературознавчою термінологіями для розв'язання професійних завдань.
	ФК 9	Усвідомлення засад і технологій створення та редагування текстів різних жанрів і стилів державною мовою.
	ФК 10	Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
	ФК 11	Здатність до надання консультацій із дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
	ФК 12	Здатність до організації як усної, так і писемної ділової комунікації.
	ФК 13	Здатність комплексно використовувати набуті філологічні та методичні знання у практиці викладання української мови і літератури.
	ФК 14	Здатність застосовувати різноманітні форми та методи викладання української мови і літератури в загальноосвітній школі, професійні знання в організації виховної діяльності в класі; здатність розуміти основні функції та завдання педагогіки школи та специфіки діяльності педагога.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації.
2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.
5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності.
7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їхнього розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.
10. Знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною мовою.
12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.
14. Використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції української філології, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання.
18. Мати навички управління комплексними діями або проектами під час розв'язання складних проблем у професійній діяльності в галузі української філології та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
19. Мати навички участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі української філології.
20. Застосовувати сучасні методики та інноваційні технології для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового та / або прикладного дослідження в галузі української філології.
21. Дотримуватися правил академічної доброчесності, тобто принципів особистого прикладу, відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги і взаємодовіри, прозорості, партнерства та взаємодопомоги, компетентності й професіоналізму, законності тощо.

10. ГЛОСАРІЙ ФАХОВИХ ТЕРМІНІВ І ТЕРМІНІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Глосарій із літературознавчих дисциплін

Алегорія - іносказання, коли під конкретним зображенням предмета, людини, явища ховається інше поняття.

Алітерація - повторення однорідних приголосних звуків, що надають літературному тексту особливу звукову та інтонаційну виразність; один з видів звукопису.

Амфібрахій - трискладові розміри вірша з наголосом на другому складі.

Анапест - трискладові розміри вірша з наголосом на третьому складі.

Антитеза - художнє протиставлення характерів, обставин, понять, що створює враження різкого контрасту.

Афоризм - короткий вислів, що виражає значну, глибоку думку в оригінальній художньо загостреній формі. Афоризм нагадує прислів'я, але на відміну від неї належить певній особі (письменнику, вченому і ін)

Балада - один із жанрів ліро-епічної поезії: сюжетний вірш, в основі якого лежить якийсь незвичайний випадок, пов'язаний з історичною подією або переказом; зазвичай героїчного, легендарного або фантастичного характеру.

Літературний герой - дійова особа, персонаж твору.

Гіпербола - надмірне перебільшення властивостей зображуваного предмета.

Гротеск - граничний перебільшення, засноване на химерному поєднанні фантастичного і реального, жахливого і смішного; згущення сатиричного зображення явищ, предметів і людей.

Дактиль - трискладові розміри вірша з наголосом на першому складі.

Деталь - один із засобів створення художнього образу; виразна подробиця в творі (частина зовнішнього світу, портрета і т.п.), яка допомагає читачеві уявити і глибше зрозуміти не тільки характер, обстановку, але і в цілому твір, авторське ставлення до зображуваного.

Діалог - розмова двох або кількох осіб; основна форма розкриття людських характерів у драматичному творі.

Драма - рід літератури, драматичний твір, призначений для постановки на сцені, в якому основна думка розкривається через діалоги і монологи героїв, їхні

вчинки і дії.

Драма у вузькому сенсі слова - п'єса з гострим конфліктом, проте на відміну від трагедії тут конфлікт більш заземлений, звичайний і, так чи інакше дозволимо.

Жанр - вид художнього твору: пісня, балада, поема, повість, новела, комедія і тд.

Зав'язка - епізод літературного твору, в якому виникає основний конфлікт.

Ідея - основна думка твору.

Інверсія - незвичайний порядок слів, порушення послідовності мовлення з метою надання фразі особливої виразності.

Інтонація - основний виразний засіб усної мови, що дозволяє передати ставлення мовця до того, про що він говорить.

Іронія - насмішка, осміяння. Зазвичай істинний сенс висловлювання як би замаскований: говориться прямо протилежне тому, що мається на увазі.

Комедія - драматичний твір, в якому висміюють негативні риси людини або суспільного явища.

Комічне - смішне в житті та мистецтві.

Композиція - побудова художнього твору.

Конфлікт художній - зіткнення, протиборство персонажів або яких-небудь сил, що лежить в основі розвитку дії літературного твору.

Кульмінація - епізод літературного твору, в якому художній конфлікт досягає найвищої точки у своєму розвитку і вимагає дозволу.

Монолог - розгорнуте висловлювання однієї особи, не пов'язане з репліками інших осіб.

Новела - невеликий за обсягом епічний твір, близьке до розповіді, в основі якого лежить опис однієї події і авторська оцінка його.

Образ художній - художнє зображення людського життя в гранично конкретній формі, але несе в собі в той же час узагальнення і лист про естетичний і моральний ідеал письменника (художника).

Нарис - один із жанрів епічної, оповідної літератури, який відрізняється від

інших достовірністю, тим, що в нарисі зображуються зазвичай події, що відбувалися в реальному житті. У той же час він зберігає особливості образного відображення життя.

Паралелізм - зіставлення; часто використовується в усній народній творчості.

Ландшафт - в художньому творі опис природи, яке не тільки дає можливість побачити, де відбувається подія, але і допомагає зрозуміти його.

Персонаж - дійова особа художнього твору.

Пісня - невеликий ліричний твір, призначений для співу; фольклорна пісня виникає зазвичай разом з мелодією.

Повість - епічний жанр; за характером розвитку дії складніше оповідання, але менш розгорнутий, ніж роман.

Поема - один із жанрів ліро-епічного твору, для якого характерна сюжетність, вираз автором або героєм своїх почуттів.

Псевдонім - вигадане ім'я або умовний знак, під яким автор публікує свій твір.

Розв'язка - епізод літературного твору, в якому відбувається вирішення основного художнього конфлікту.

Розповідь - епічний жанр, мала форма літературного твору, в якому дається зображення якого-небудь епізоду з життя героя.

Ремарка - авторське пояснення в драматичному творі, за допомогою якого уточнюються місце дії, зовнішні і духовні відмінності персонажів, їх стан.

Репліка - фраза співрозмовника в діалозі, що виникла як відгук на слова партнера.

Ритм віршований - повторення однорідних звукових особливостей, чергування ударних і ненаголошених складів.

Рима - звукові збіги в кінці рядків.

Роман - епічний твір, яке охоплює життя, вчинки, зіткнення багатьох героїв, іноді - історію поколінь, розкриває різноманіття суспільних відносин. Для роману характерні розгалужений сюжет або кілька сюжетних ліній, об'єднаних

спільним задумом.

Романтика - особливість літературної творчості, яка полягає в прагненні до зображення яскравих або вигаданих сторін життя.

Сарказм - їдка, уїдлива насмішка.

Сатира - найбільш нещадне осміяння недосконалості світу, людських пороків.

Строфа - частина вірша, об'єднана в єдине ціле римою, ритмом, змістом.

Сюжет - подія або ряд подій, зображених у творі в певній послідовності, що складають зміст художнього твору.

Тема - те, що покладено в основу літературного твору, головний предмет розповіді.

Трагедія - драматичний твір, у якому зображуються виключно гострі, непримиренні конфлікти, найчастіше завершуються загибеллю героїв. Ця боротьба виявляє височина прагнень і силу характерів дійових осіб.

Фантастика - різновид художньої літератури, в якій авторська вигадка створює нереальний, вигаданий світ, химерні образи і явища.

Фольклор - усні твори мистецтва слова.

Експозиція - епізоди, попередні зав'язці, виникнення основного конфлікту; змалювання положення дійових осіб до початку дії.

Епіграф - яскраве вислів, що поміщається автором перед твором або частиною його з метою допомогти читачеві глибше зрозуміти зміст і сенс тексту.

Гумор - весела, добродушна насмішка над ким-небудь або чим-небудь.

Глосарій із ділової української мови:

Автобіографія – це документ з незначним рівнем стандартизації, у якому особа повідомляє основні факти своєї біографії у хронологічній послідовності, є обов'язковою складовою особою справи працівника.

Анотація – це стисла характеристика наукової статті, монографії, дисертації тощо.

Анотування – процес аналітично-синтетичного опрацювання інформації,

мета якого – отримання узагальненої характеристики документа, що розкриває логічну структуру і зміст.

Бесіда – це розмова двох чи більше осіб з метою отримання певної інформації, вирішення важливих проблем.

Бланк документа – це зуніфікована форма (службового) документа з надрукованою послідовною інформацією реквізитів і місцем, відведеним для змінної інформації.

Випуски – це цитати (дослівне відтворення думок автора книжки) або короткий, близький до дослівного, виклад змісту потрібного уривка тексту.

Відгук – це 1) документ, що містить висновки уповноваженої особи (або кількох осіб) чи установи щодо запропонованих на розгляд вистави, рукописних робіт; 2) стисла форма письмової оцінки виконаної роботи (курсової, бакалаврської, дипломної, магістерської кваліфікаційних робіт, кандидатського чи докторського дослідження).

Державна мова – це закріплена традицією або законодавством мова, вживання якої обов'язкове в органах державного управління та діловодства, громадських органах та організаціях, на підприємствах, у закладах освіти, науки, культури, у сферах зв'язку та інформатики.

Дипломна робота – це кваліфікаційне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується на завершальному етапі навчання у ВНЗ.

Ділове спілкування – це цілеспрямований процес обміну інформацією, що переслідує конкретну мету.

Довідка – це документ інформаційного характеру, що підтверджує факти з життя й діяльності окремих громадян, різні обставини діяльності установ, організацій, підприємств.

Документ – це матеріальний об'єкт, що містить інформацію у зафіксованому вигляді, оформлений у зведеному порядку і має юридичну силу згідно з чинним законодавством.

Доповідна записка – це документ на ім'я керівника установи, у якому повідомляють про певний факт, подію, подають звіт про виконання службових

доручень або взятих на себе зобов'язань.

Доповідь – це найпоширеніша форма публічного виступу, важливий елемент системи зв'язків із громадськістю, яка порушує проблеми, що потребують розв'язання.

Заява – це письмове прохання, оформлене за певним взірцем, яке подають на ім'я офіційної особи або до установи чи організації з метою реалізації прав або захисту інтересів.

Звіт – це письмове повідомлення про виконання певної роботи (завдань, доручень за певний проміжок часу).

Конспект – стислий писаний виклад змісту чого-небудь, складається з плану й тез, доповнених фактичним матеріалом, що у сукупності є коротким письмовим викладом змісту книжки, статті, лекції тощо.

Культура мовлення – це культура мислення та культура суспільних (соціальних) і духовних стосунків людини.

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується з певної дисципліни або з окремих його розділів.

Лист – це поширений вид документації, один із способів обміну інформацією.

Літературна мова – це унормована, регламентована, відшліфована форма існування загальнонародної мови, що обслуговує найрізноманітніші сфери суспільної діяльності людей: державні та громадські установи, пресу, художню літературу, науку, театр, освіту й побут людей.

Мова професійного спілкування (професійна мова) – це функціональний різновид української літературної мови, яким послуговуються представники певної галузі виробництва, професії, роду занять.

Мовна норма – це уніфіковані, традиційні, найбільш поширені, свідомо фіксовані стандарти реалізації мовної системи, обрані в процесі суспільної комунікації.

Мовна політика – це система заходів (політичних, юридичних, адміністративних), спрямованих на регулювання мовних відносин в державі,

зміну чи збереження мовної ситуації в державі.

Мовна ситуація – це ситуація взаємодії різних мов чи різних форм існування однієї мови в певній державі з огляду на їхню функціональну специфіку й ареал поширення.

Мовленнєва професійна компетенція – це система умінь і навичок використання знань під час фахового спілкування для передавання певної інформації.

Мовленнєвий етикет – це реалізація мовного етикету в конкретних актах спілкування, вибір мовних засобів вираження.

Мовна професійна компетенція – це сума систематизованих знань про норми і правила літературної мови, за якими будуються правильні мовні конструкції та повідомлення за фахом.

Мовний етикет – це сукупність правил мовної поведінки, які репрезентуються в мікросистемі національно специфічних стійких формул і виразів у ситуаціях установлення контакту зі співбесідником, підтримка спілкування в доброзичливій тональності.

Наукова стаття – один із видів наукових публікацій, де подаються кінцеві або проміжні результати дослідження, висвітлюються пріоритетні напрямки розробок ученого, накреслюються перспективи подальших напрацювань.

Невербальні засоби спілкування – елементи комунікативного коду, які мають немовну (але знакову природу) і разом із засобами мовного коду служать для створення, передавання і сприйняття повідомлень.

Перемовини – це обговорення певного питання з метою з'ясування позицій сторін або підписання угоди.

План – це короткий перелік проблем, досліджуваних у науковому тексті; порядок розміщення частин якого-небудь викладу, його композиція.

Покликання – уривок, витяг з якого-небудь тексту, який цитують у викладі матеріалу, з точною назвою джерела й вказівкою на відповідну сторінку.

Пояснювальна записка – це документ особистого характеру, у якому

пояснюються певні дії особи.

Презентація – це спеціально організоване спілкування з аудиторією, мета якого переконати або спонукати її до певних дій.

Прес-реліз – це стисле повідомлення для преси про якусь важливу подію (прес-конференцію, презентацію, акцію тощо).

Прилюдний виступ – це виступ оратора перед аудиторією.

Промова – це заздалегідь підготовлений публічний виступ на певну актуальну тему, звернений до широкого загалу.

Протокол – це документ, що відбиває процес і результат роботи постійних та тимчасових колегіальних органів, проведення зборів, засідань, нарад, конференцій, обговорень тощо.

Професіоналізми, професійні слова – це слова та словосполучення, властиві мовленню певної професійної групи людей.

Резюме – це документ, у якому претендент повідомляє стислі відомості про освіту, трудову діяльність, професійний досвід і досягнення тощо.

Реквізити – це структурні елементи документа; інформація, зафіксована в службовому документі для його ідентифікації, організації обігу і / або надання йому юридичної сили.

Рецензія – документ, який передбачає коментування основних положень рецензованої праці (тлумачення думок автора, висловлення особистого ставлення до поставленої проблеми); узагальнену аргументовану оцінку; висновки про значення аналізованої праці.

Реферат – це 1) вторинний документ, результат аналітично-синтетичного опрацювання інформації, поданий у вигляді стислого викладу наукової праці, вчення, змісту джерела із зазначенням характеру, методики, результатів дослідження та збереженням його мовностилістичних особливостей; 2) вид письмового повідомлення, короткий виклад головних думок, поєднаних однією темою, їх систематизація, узагальнення й оцінка.

Реферування – процес аналітично-синтетичного опрацювання інформації, що полягає в аналізі первинного документа, знаходженні найвагоміших у

змістовому відношенні даних (основних положень, фактів, доведень, результатів, висновків).

Система документації – сукупність певних документів, взаємопов'язаних за ознаками походження, призначення, виду, сфери діяльності та єдиних вимог до їх оформлення.

Список використаних джерел – важливий елемент бібліографічного апарату наукового дослідження, його вміщують наприкінці роботи, але готують до початку її написання. До нього заносять цитовані, аналізовані джерела, архівні матеріали, дотичні до теми.

Спілкувальний етикет – це сукупність мовних і немовних засобів спілкування, якими послуговуються у різних комунікативних ситуаціях.

Спілкування – діяльність людини, під час якої відбувається цілеспрямований процес інформаційного обміну.

Стиль – це сукупність мовних засобів, зумовлених потребами сфери, у якій вони використовуються, метою висловлювання та особливостями змісту інформації.

Стиль науковий – функціональний різновид літературної мови, що обслуговує сферу і потреби науки. Це стиль наукових монографій, статей, словників, підручників для ВНЗ, довідників, філософських трактатів, спеціальних галузевих журналів тощо.

Стиль офіційно-діловий – це мова ділових паперів, що використовуються в офіційному спілкуванні між державами, установами, приватною особою і установою і регулюють їх ділові взаємини.

Стиль розмовний – стиль щоденного неофіційного спілкування людей у побуті, на виробництві.

Теза – положення, висловлене в книжці, доповіді, статті тощо, правдивість якого треба довести.

Термін – це слово або усталене сполучення, що чітко й однозначно позначає наукове чи спеціальне поняття.

Фахова мова – це сукупність усіх мовних засобів, якими послуговуються

у професійно обмеженій сфері комунікації з метою забезпечення порозуміння між людьми, які працюють у цій сфері.

Формуляр-зразок – це модель побудови формуляра службового документа, що встановлює сферу його застосування, формат, розміри берегів, вимоги до побудови конструкційної сітки та реквізити.

Характеристика – це документ, у якому в офіційній формі висловлено громадську думку про працівника, оцінено його ділові та моральні якості.

Глосарій із сучасної української мови:

АНТОНИМИ – «(від грец. ἀντι – префікс, що означає протилежність, протидію, і ὄνομα – ім'я, назва) – слова (переважно однієї частини мови) або їх окремі значення, а також стійкі сполучення, афікси, грамат. форми, зокрема синтакс. конструкції, що, тісно поєднуючись певною семант. спільністю, розрізняються на цій же основі максимально протилежними значеннями... (...багатий – бідний, жирний – пісний, яскравий – тьмянний...)» [Тараненко. – УМЕ . – С. 27].

АНТОНИМІЯ – «тип семантичних відношень лексичних одиниць, що мають протилежні значення (антонімів). Будучи категорією лексико-семантичної системи мови, А. є однією із мовних універсалій: вона властива всім мовам» [Новиков. – ЛЕС. – С. 35].

АРГОТИЗМИ – «слова і вислови з А. [Арго], уживані в загальнонар. мові» [Винник. – УМЕ. – С.31].

АРХАЇЗМ – «(від грец. ἀρχαῖος – стародавній) – мовна одиниця, що на даному етапі є застарілою в мові або зовсім вийшла із загального вжитку.

АРХІСЕМА (ІНТЕГРАЛЬНА СЕМА, ГІПЕРСЕМА, РОДОВА́СЕМА) – «(від гр. archi – головний, старший) – головна сема у структурі значення слова, що демонструє віднесення позначеного словом видового поняття до певного класу, ознака роду понять. Цей тип сем доповнив диференційні семи у 60-ті р. ХХ ст. на підставі розроблення однієї з методик компонентного аналізу – побудови лексичних полів (Ю. Найда, Д. Шмельов, М. Толстой та ін.). Archisema»; «Інтегральна

сема: головна сема у структурі значення слова, що демонструє віднесення позначуваного словом видового поняття до певного класу...» [Селіванова. – С. 41; 202].

ВНУТРІШНЯ ФОРМА СЛОВА – «звуковий або морфемний комплекс (рідше окремий звук), що з різним ступенем виразності розпізнається всередині звукової оболонки слова як її мотивувальний образ... В.ф.с. вказує на ознаку, що з тих чи ін. причин була виділена мовцем як визначальна й диференціювальна для певного об'єкта і покладена в основу його назви» [Тараненко. – УМЕ. – С.80].

ЕКСПРЕСИВНА ЛЕКСИКА – «слова, які не тільки виражають якість поняття, а й мають емоційний відтінок» [Ганич. – С. 118].

Лексика, «... пов'язана з конкретною оцінною семантикою, яку вносять у закінчення слова суфікси пестливості, згрубілості, зневаги, фамільярності тощо. У словотвірній семантиці слів типу *матусенька, батечко, рученята, однаковісінський, головань, товстелезний, костюмаха, машинерія* і под. постійно наявний оцінний компонент (позитивна або негативна оцінка) незалежно від контексту, в якому вживається подібне слово-поняття» [Єрмоленко. – УМ. – С.156].

ЕМОЦІЙНА ЛЕКСИКА – «слова, що мають у своєму значенні компонент оцінки, виражають почуття, позитивне чи негативне сприймання дійсності.

КОМПОНЕНТНИЙ АНАЛІЗ – «методика опису структурної організації значення як набору мінімальних семантичних компонентів, кожний з яких виконує свою функцію і пов'язаний з іншими певними ієрархічним відношеннями. К.а. ґрунтується на парадигматиці й синтагматиці лексичного рівня мовної системи» [Селіванова. – С. 258].

КОНОТАЦІЯ – «(від. лат. *connote* – маю додаткове значення) – додаткові семантичні і прагматичні особливості («співзначення») лексичного значення та значень інших мовних рівнів, які нашаровуються на їхній предметно-поняттєвий аспект і можуть бути зумовлені як змістовою стороною, так і внутрішньою формою слова. На рівні власне семантичного аспекти

КОНТАМІНАЦІЯ – «(лат. *contaminatio* – забруднення, змішування...) – взаємодія мовних одиниць, яка приводить до утворення нового слова чи виразу шляхом об'єднання, схрещення двох синонімічних чи близьких за звучанням слів або виразів. Наприклад, контамінованими є українські слова *хилитати* (з *хитати* і *хилити*), *цурпалок* (з *цурка* і *палка*)» [Ганич. – С. 111].

ЛЕКСИКОГРАФІЯ – «(від гр. *lexicos* *словниковий* або *lexicon* «словниковий запас» і *grapho* *пишу*) – розділ мовознавства, що займається укладанням, дослідженням словників і розробленням їх теоретичних засад.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ – «(від грец. *λεξικόν* – словесний, словниковий і *λόγος* – слово, вчення) – розділ мовознавства, що вивчає слово як осн. одиницю мови і словниковий склад мови – лексику. Лексикол. дослідження ведуться в аспекті теорії слова, у семант., стиліст., функт., істор., етимол., соціолінгв. та ін. аспектах» [Тараненко. – УМЕ. – С.281].

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ ВАРІАНТ (ЛСВ) – «мовний знак, який складає єдність звучання та значення (тобто нормативу та семми), «зберігаючи незмінним лексичне значення в межах властивої йому парадигми та системи синтаксичних зв'язків» [І.В. Арнольд]» [Левицький. – АМВЛС. – С. 29].

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ КАТЕГОРІЇ (РОЗРЯДИ) – «у середині лексико-семантичних груп ... ще тісніше пов'язані семантичні об'єднання... – синоніми, антоніми, конверсиви, гіпоніми» [Кочерган. – ЗМ. – С. 120-123].

ЛЕКСИЧНІ ДІАЛЕКТИЗМИ – «найчисельніша група Д.; серед них розрізняють власне лексичні Д. і етнографізми. Лексичні Д. становлять дублети до літературних відповідників (**лєгінь – парубок, тійстра – торба, фудульний, бтний – гордий**) або синоніми часто з виразним експресив. Забарвленням (**баскалі́читися посміхатися.., єретува́тися сердитися...**)» [Гриценко. – УМЕ. – С. 136].

ОКАЗІОНАЛІЗМ, ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКИЙ, АВТОРСЬКИЙ, СТИЛІСТИЧНИЙ НЕОЛОГІЗМ – «(від лат. *occasionalis* – випадковий) – незвичне, здебільшого експресивно забарвлене слово, утворене з порушенням законів словотворення чи норми мовної й існує лише в певному контексті, в якому воно

виникло. О. зіставляються зі словами узуальними, від неологізмів відрізняються тим, що зберігають свою новизну незалежно від реального часу їх утворення: «У кутку на гнилій соломі **захльобисто** хріп суверенів помічник, він же підсуверен, Оверко Блискп'ята» (Остап Вишня)» [Пустовіт. – УМЕ. – С. 400].

ОМОНІМИ – «(грец. ὁμώνυμος – однойменний...) – слова або їх окремі граматичні форми, а також стійкі словосполучення, морфеми, синтаксичні конструкції, що при однаковому звучанні (або написанні) мають абсолютно різні значення (на відміну від полісемії)» [Тараненко. – УМЕ. – С. 401].

ОМОФОНИ – «(грец. ὁμόφωνος – однозвучний), або фонетичні О., – різні слова (переважно їхні окр. грамат. форми), що збігаються звучанням при відмінності їх фонемного складу і, відповідно, графіч. передачі: **лежу** (від **лежати**) і **лижу** (від **лизати**), **мене** (до **я**) і **мине** (від **минати**), **біль** і **білль**, а також синтакс. конструкції або слово й конструкція: **за шию** й **зашию**, **сонце** і **сон це**» [Тараненко. – УМЕ. – С. 403].

ОМОФОРМИ – «(від гр. ὁμός – однаковий і лат. forma – форма) – слова різних частин мови, які однаково звучать в окремих граматичних формах: *мило* (прислівник) і *мило* (іменник), *три* (числівник) і *три* (наказовий спосіб дієслова), *мати* (іменник) і *мати* (недоконаний вид дієслова), *посивіла* (дієслово минулого часу жіночого роду) і *посивіла* (дієприкметник)» [Єрмоленко. – УМ. – С. 115].

«... слова, звуковий склад яких збігається тільки в одній граматичній формі. Як правило, омоформами є лексеми, що належать до різних частин мови, напр.: іменник *мати* ... і дієслово *мати*» [СУМ Ф. – С. 235-236].

ОНОМАСІОЛОГІЯ – «(гр. ὀνομαστικα – назва, найменування) – розділ семасіології, в якому вивчаються способи номінації, принципи називання» [Єрмоленко. – УМ. – С. 115].

ОНОМАСТИКА – «(гр. ὀνομαστική – майстерність давати імена) – розділ мовознавства, що вивчає історію виникнення, розвитку власних імен у літературній мові та діалектах. Відповідно до категорії власних імен має кілька розділів – антропоніміку, топоніміку, астроніміку» [Єрмоленко. – УМ. – С. 114].

ПАРЕМІЯ – «(грец. *παροιμία* – притча, вислів, прислів'я, приказка і *λόγος* – слово, учення) – народний вислів, виражений реченням, а також короткими ланцюжками речень, які передають елементарну сценку або найпростіший діалог. До П. зараховують прислів'я, приказки, примовки, загадки, прикмети, повір'я, віщі сни, ворожби, задачі, головоломки, скоромовки, замовляння, небилиці, нісенітниці, казкові формули та ін. П. – одночасно мовне і фольклорне явище» [МФЕ. – С. 291]. Див. **вісьловлення прецедентне**.

ПЕРЕНОСНЕ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА (ПОХІДНЕ, ВТОРННЕ, НЕПРЯМ) – «одне із значень багатозначного слова, що пов'язане з прямим значенням і виникло внаслідок перенесення назви на інший предмет чи явище за подібністю, суміжністю чи функцією. Переносне значення завжди вторинне, похідне, воно протиставляється прямому. П.з.с. мотивоване прямим значенням слова. Напр.: прокидається дитина – *прокидається день*, гострий ніж – *гостре слівце*, залізний дріт – *залізні нерви*, золота обручка – *золоті руки*.

ПОЛІСЕМАНТ (БАГАТОЗНАЧНЕ СЛОВО) – слово, що має два чи більше «... зв'язаних між собою лексичних значень, що з'явилися в процесі розвитку первинного значення. Таким чином, одне слово служить назвою кількох різних предметів чи явищ дійсності. Наприклад, слово *чай* має такі значення: 1) південна вічнозелена рослина, із висушеного і спеціально обробленого листя якої приготують напій; 2) висушене і спеціально оброблене листя цієї рослини, з якого готують напій; 3) напій, настояний на листях» [Ганич. – С. 25].

ПОЛІСЕМІЯ (БАГАТОЗНАЧНІСТЬ), ПОЛІСЕМАНТИЗМ – (від гр. *polysemos* багатозначний, від *πολύς* – численний і *σήμα* – знак) – «наявність у семантичній структурі мовної одиниці двох і більше значень, тобто віднесеність її до двох чи більше об'єктів позначення» [Тараненко. – УМЕ. – С. 465].

ПРАСЛОВ'ЯНСЬКА (СПІЛЬНОСЛОВ'ЯНСЬКА) ЛЕКСИКА – «слова, відомі від праслов'ян. епохи і відсутні в неслов'ян. мовах: **вчора, завтра; неділя, понеділок** та ін. дні тижня; **березень, квітень** та ін.; ... **пшениця; ... змія; ... серце, палець; ... великий, широкий, мілкий; червоний, синій; добрий, ... гордий**» [Тараненко. – УМЕ. – С. 273].

ПРОСТОРІЧНА ЛЕКСИКА – «слова, що вживаються здебільшого у розмовній побутовій мові, а також у художніх творах як стилістичний засіб надання грубуватої, зневажливої характеристики зображуваному: *забр'юхатися, опецьок, варнякати, дрихнути, здохлятина, лопуховий, фітюльки, пишик і под.*» [Єрмоленко. – УМ. – С.142-143].

СЕМА – «(грец. σήμα – знак) – мінімальна семант. одиниця двосторонніх мовних знаків – морфем і слів, елементарне лекс. чи грамат. значення, яке є складовим елементом плану змісту цих одиниць. Синонім. назви: маркер, елементарний смисл, семантичний множник, компонент значення. Так, значення слова депеша складається з таких С., як 1) 'повідомлення', 2) 'офіційність', 3) 'терміновість'» [Кочерган. – УМЕ. – С. 530].

СЕМАНТИКА – «(фр. *semantique*, гр. *semantikos* – означальний, від *sema* – знак), – «1) план змісту в мові..., що складається із значень мовних одиниць різних рівнів..; 2) значення мовної одиниці; 3) розділ мовознавства, що вивчає план змісту в мові, значення мовних одиниць; 4) у семіотиці – один із основних аспектів знака (відношення знака до позначуваного об'єкта – на відміну від синтактики і прагматики) і, відповідно, один з основних розділів семіотики як науки» [Тараненко. – УМЕ. – С. 530].

СИНОНІМІЧНИЙ РЯД (СР) – «група слів або фразеологізмів, об'єднаних спільним значенням: *ледар – лежень, ледацюга, лінюха, дармоїд, баглай, лайдак, нероба, ледащо, лінюх, ні грач ні помагач, такий побожний, що другий день святкує*. Якщо слово багатозначне, то кожне його окреме значення входить у різні С.р.: *великий, видатний, геніальний поет і великий, здоровенний камінь*»

СЛОВНИК – «1. Словниковий склад мови, лексика» [Тараненко. – УМЕ. – С. 563].

СЛОВО – «найменша самостійно і вільно відтворювана в мовленні відокремлено оформлена значеннева одиниця мови, яка співвідноситься з пізнаним і вичленуваним окремим елементом дійсності (предметом, явищем, ознакою, процесом, відношенням та ін.) і основною функцією якої є позначення, знакова репрезентація цього елемента – його називання, вказування

на нього або його вираження» [Тараненко. – УМЕ. – С. 565]

СПІЛЬНОСХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКА (СХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКА) ЛЕКСИКА – «... слова, що походять із східнослов'ян. діал. зони, яка існувала від 6 ст. н.е. до становлення окр. східнослов'ян. мов і риси якої частково відбилися в літ.-книжній давньоруській мові: » [Тараненко. – УМЕ. – С. 273].

СТАРОГРЕЦЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ – давні запозичення з грецької мови: «до ... старогрецьких запозичень (візантійського періоду) належать: *баня, буйвіл, вапно, вишня, єхидна, канат, кедр, кипарис, кит, корабель, корал, крокодил, лавр, левада, лиман, мак, мигдаль, миска, м'ята, огірок, палата, парус*. Окрему групу становлять старогрецизми, які були запозичені до української мови через старослов'янську внаслідок поширення церковно-релігійних текстів: *ангел, акафіст..*; із запровадженням християнства: *Андрій, Анастасія, Антип, Антін, Архип, Василь, Докія, Євген, Кирило, Кузьма, Микола, Григорій, Олена, Петро, Микита, Олександр, Остап, Панас, Степан, Софія, Федір, Харитина, Явдоха*» .

СТАРΟΣЛОВ'ЯНІЗМИ (ЦЕРКОВНОСЛОВ'ЯНІЗМИ) – «лексичні, фонетичні, фразеологічні запозичення зі старослов'янської мови» [Русаніський. – УМЕ. – С. 591].

СТИЛІСТИЧНО ЗАБАРВЛЕНА (МАРКОВАНА) ЛЕКСИКА – «слова, що несуть на собі відбиток різних функціональних та експресивних стилів. Напр.: *химерити, репрезентувати, пропозиція, класно, анічогісінько*»

ТАБУ – «(з полінезійських мов *ta* – виділяти, відзначати і *pu* – зовсім, цілком, *tapu (tabu)* – зовсім виділений) – заборона вживання певних слів (лайливих, вульгарних, нецензурних), зумовлена культурними, етичними, моральними чинниками. Звичайно Т. замінюються евфемізмами» [Єрмоленко. – УМ. – С. 181].

ТЕОРІЯ ІЄРАРХІЇ МОВНИХ РІВНІВ – «теорія французького мовознавця Еміля Бенвеніста, згідно з якою мовні одиниці планом вираження спираються на нижчий рівень, а планом змісту входять до вищого рівня» [Кочерган. – ОЗМ. – С. 382]

ТЕРИТОРІАЛЬНІ ДІАЛЕКТИЗМИ. Див. **лексичні діалектизми,**

етнографічні діалектизми (етнографізми) та семантичні діалектизми.

ТЕРМІН – «(лат. terminus – рубіж, межа) – слово або словосполучення, що позначає поняття певної галузі науки, техніки тощо. Основними ознаками Т. є: системність; наявність дефініції; тенденція до однозначності в межах свого термінологічного поля...; стилістична нейтральність; точність семантики, висока інформативність» [Симоненко. – УМЕ. – С. 629].

ТЕРМІНОЛОГІЗАЦІЯ – «перетворення на термін певної лексичної одиниці (слова, словосполучення) літературної мови. Пор.: *сила і сила струму, грати і кристалічні грати*» [МФЕ. – С. 410].

Результат термінологізації – «мовні одиниці, лексико-семантична структура яких має вихідне загальноживане значення і похідне – термінологічне. Це слова на зразок *башта*: 1) висока і вузька споруда багатогранної або круглої форми, що будується окремо або становить частину будівлі; вежа; 2) військ. – верхня обертова частина корпусу танка або броньованого автомобіля; вишка на судні, в якій містяться гармати й кулемети» [Панько. – С. 201]. Антонім: **детермінологізація**.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК – «різновид лінгвістичного словника, в якому подано термінологію галузі (чи кількох галузей) знань.

ФРАЗЕОЛОГІЗМ (ФРАЗЕОЛОГІЧНА ОДИНИЦЯ, ФРАЗЕОЛОГІЧНИЙ ЗВОРОТ, ФРАЗЕМА) – «нарізно оформлений, але семантично цілісний і синтаксично неподільний мовний знак, який своїм виникненням і функціонуванням зобов'язаний фраземотворчій взаємодії одиниць лексичного, морфологічного та синтаксичного рівнів. Напр., *лебедина пісня* ‘останній вияв таланту’»

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ АНТОНИМИ – «це щонайменше дві ФО однієї смислової і логічної сутності з протилежним значенням. Вони позначають одне й те саме явище в різних аспектах, не заперечуючи його, а вказуючи на протилежність дії чи відмінності в якісній оцінці: *...будуть (вийдуть) люди (з кого) – не буде пуття (з кого)*» [Ужченко. – ФСУМ. – С. 114].

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ВИРАЗИ – «стійкі за складом і вживанням фразеологічні звороти, які не тільки семантично подільні, але й повністю складаються зі слів з

вільним значенням. Серед них розрізняються вирази комунікативного характеру (*вовків боятися – у ліс не ходити*) й номінативного (*трудові успіхи*)» [Ужченко. – ФСУМ. – С. 124].

Стійкі одиниці такого типу «...не виступають семантичним еквівалентом окремого слова (...*за моє жито ще мене й бито; що легко нажить – з дому біжить*)» [СУЛМ ЛФп. – С. 136].

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ЄДНОСТІ – ідіоми, «узагальнено-цілісне значення яких мотивується наявністю в мові вільносинтаксичних омонімів: *права рука* (чия) ‘найближчий помічник і соратник’, *розв’язати руки* (кому) ‘дати волю діям, звільнитися від залежності, обмежень у чому-небудь’» [Алефіренко. – УМЕ. – С. 709].

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ЗРОЩЕННЯ – ідіоми, «значення яких з погляду сучасної мови зовсім не мотивуються, не впливають із суми значень слів-компонентів: *байдики бити* ‘ледарювати’, *показати, де раки зимують* (кому) ‘провчити, покарати’». «Серед ... основних ознак [фразеологічних зрощень] виділяють універсальні (загальномовні) й специфічні. До перших належать відтворюваність і стабільність компонентного складу, до других – семантичне перетворення фраземотворчих компонентів, смислова цілісність та експресивно-емоційний характер фразеологічної семантики. Одним з головних наслідків цих перетворень є цілісне значення Ф.» [Алефіренко. – УМЕ. – С. 709].

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОМОНІМИ – «фразеологічні одиниці, які повністю збігаються за компонентним складом, але не мають нічого спільного у значенні: *пускати півня* – означає «підпалити щось...», а також може мати значення «писнути, співаючи чи говорячи»; *дати волю рукам* – «побити когось» та інше значення – «обніматися кого-небудь»

АБРЕВІАТУРА – скорочене складне слово, утворене з початкових звуків, назв початкових літер чи початкових частин слів, на основі яких твориться скорочення. Розрізняють **ініціальні (буквені і звукові)** аббревіатури, утворені з назв початкових літер: *ТСН, БАМ*; **змішані, буквено-звукові**: *ДТСААФ*;

абревіатури, уворені поєднанням частини слова з початковими звуками або назвами початкових літер частин слів: *КамАЗ, райвно*; абревіатури, утворені поєднанням початкових частин слів: *військкор, юннат*; абревіатури, утворені поєднанням початкової (-их) частини (частин) слова з повним словом: *зарплата, санепідстанція*; абревіатури, утворені поєднанням початкової частини слова з початком і кінцем або тільки кінцем другого слова: *військокомат, мопед*; абревіатури, утворені поєднанням початкової частини першого слова повної назви з формою непрямого відмінка другого слова: *завскладом, компроти*.

АБРЕВІАЦІЯ – спосіб творення складноскорочених слів (абревіатур) на основі словосполучень. Таким способом утворюються тільки іменники.

АДВЕРБІАЛІЗАЦІЯ – перехід слів з інших частин мови в прислівники. Найчастіше в українській мові адвербіалізуються іменники в непрямих відмінках (без прийменників і з прийменниками) і прикметники: *бігом, кругом, напам'ять, до вподоби*.

АД'ЕКТИВАЦІЯ – перехід слів з інших частин мови в прикметники. Найчастіше переходять у прикметники дієприкметники: *стояча вода, колюча шипшина, сіяне борошно, сушені яблука*. При переході в розряд прикметників дієприкметник втрачає дієслівні значення виду, часу, виражає статичну ознаку предмета, втрачає здатність керувати формами непрямих відмінків іменників і визначатися словами з обставинним значенням. Окремі прикметники дієприкметникового походження утворюють ступені порівняння: *болючий – болючіший, найболючіший*. Ад'єктивовані прикметники можуть відрізнитися від дієприкметників місцем наголосу *варений, печений* (дієприкметники), *варений, печений* (прикметники).

До розряду прикметників можуть переходити порядкові числівники, деякі займенники: *Першим* учнем у класі став *Грицько*; *Платня нічого* – краща, ніж по інших сторонах.

АЛОМОРФИ – морфи тотожні за значенням, спільні за походженням, але різні фонемним складом, що зумовлено їхньою позицією в слові чи сусіднім

морфом у цілому як носієм певного значення: *рук-, руч-, руц-* (*рука, рученька, руці*).

АНТОНІМІЯ МОРФЕМ – здатність морфем вступати в антонімічні відношення: *вийти – зайти, носик – носище*.

АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ СЛОВОТВОРУ – **морфологічний** (передбачає вивчення словотворчих морфем, що входять у склад похідних слів, оскільки вони одночасно вказують на певні морфологічні ознаки слова), **ономасіологічний** (спирається на необхідність вивчення семантики похідного слова), **структурний** (виявляє встановлення структурної відповідності між твірним і похідним словами).

АФІКС – загальна назва всіх морфем, крім кореня, службова морфема, що є носієм додаткового словотвірного або граматичного значення і належить до факультативних (не обов'язкових) у слові. Термін *афікс* є родовим щодо таких видових понять, як *префікс, суфікс, закінчення, постфікс, інтерфікс*.

АФІКСАЛЬНА ОСНОВА – основа слова, яка має афіксальні морфемі: *надземний, прадавній*.

АФІКСАЛЬНІ СПОСОБИ СЛОВОТВОРЕННЯ – способи творення слів з допомогою афіксів. До афіксальних належать суфіксальний, префіксальний, суфіксально-префіксальний, постфіксальний, флективний способи.

АФІКСОЇДИ – це морфемі перехідного типу, які займають проміжне місце між кореневими та афіксальними морфемами. Див. *префіксоїди, суфіксоїди*.

БЕЗАФІКСНЕ СЛОВОТВОРЕННЯ (НУЛЬСУФІКСАЦІЯ) – творення слів без участі афіксів, шляхом усічення твірної основи: *перехід, молодь*.

БЕЗАФІКСНІ СЛОВА – слова, які мають тільки кореневу морфему (незмінні слова, службові частини мови, первинні прислівники): *какаду, хакі, тут, над*.

ВАЛЕНТНІСТЬ МОРФЕМ – властивість морфем поєднуватися з певними мовними елементами для творення слів. У лінгвістиці розрізняють семантичну валентність (сполучуваність морфем з урахуванням їх лексичного значення:

диплом-ник), примусову валентність (сполучуваність твірної основи (кореневої морфеми) тільки з конкретно афіксальною морфемою: *глибоч-інь*), вільна валентність (сполучуваність твірної основи (кореневої морфеми) з кількома синонімічними або варіантними афіксальними морфемами: *ліс-н-ий, ліс-ов-ий, ліс-ок, про-ліс-ок*).

ВАРІАНТИ МОРФЕМИ (ДУБЛЕТИ) – різновиди морфем, тотожні за значенням, які мають спільне походження, відрізняються фонемним складом і можуть взаємно замінювати одна одну. Варіанти морфеми поділяються на повні (вільно варіюються в оточенні будь-яких морфів: *на широкому (ім) полі*) та часткові (замінюються в оточенні тільки частини морфів: *довіра, довір'я (й+а)*).

ВІЛЬНА МОРФЕМА – це така коренева морфема, що може або самотійно, або у сполучі з флексією вживатися як окреме самотійне непохідне (з позицій словотворення) слово: *весна, ліс*.

ВІЛЬНА ОСНОВА – основа слова, яка має вільну кореневу морфему (див. вільна/зв'язана морфема).

ГЕТЕРОГЕННІ АФІКСИ – афікси, за допомогою яких слово змінює частиномовну належність: *тихий – тих-о*.

ГОМОГЕННІ АФІКСИ – афікси, при додаванні яких, слово не змінює частиномовної належності: *двері – двір-ник*.

ГРАМАТИЧНА ОСНОВА – морфологічно незмінна частина слова (словоформи), що обов'язково містить корінь (або кілька коренів), повторюється без зміни звукового складу в усіх граматичних формах слова і є носієм його загального лексико-граматичного значення.

ДЕКОРЕЛЯЦІЯ – це зміна характеру і значення морфем і співвідношень їх у слові при збереженні ним первісної кількості і порядку морфем: у формах теперішнього часу дієслів *ходиш, несеш* виділяються особові закінчення *-иш, -еш*, а в давньоруській мові голосні *и, е* входили до складу основи.

ДЕРИВАЦІЯ – процес словотворення.

ЗАКІНЧЕННЯ (ФЛЕКСІЯ) – морфема, що займає кінцеву позицію в змінюваному слові і є засобом творення форм слова: *весел-ий, посміхал-а-ся*,

зна-ють.

ЗВ'ЯЗАНА ОСНОВА – основа слова, яка має зв'язаний корінь (див. радикасоїд).

ЗВ'ЯЗАНИЙ КОРИНЬ – див. радикасоїд.

ЗМІННІ СЛОВА – слова, які мають граматичні категорії, що вираджаються за допомогою різних мовних засобів: *зима, чекають, скошена, високий.*

ІНТЕР'ЄКТИВАЦІЯ – перехід слів з інших частин мови у вигуки: *Матінко! Лелечко!*

ІНТЕРФІКС – міжморфемна прокладка, яка відіграє в структурі слова з'єднувальну функцію: *лісо^{степ}, шосе^{йний}, депо^{вець}.*

ІНТЕРФІКСАЦІЯ – поєднання морфем у слові за допомогою інтерфікса: *лісо^{степ}, землекопалка.*

ІСТОРИЧНІ ЗМІНИ В МОРФЕМНІЙ БУДОВІ СЛОВА – див. *спрощення, перерозклад, ускладнення, декореляція.*

КОМПЛЕКСНІ ОДИНИЦІ СЛОВОТВОРУ – див. *словотвірна пара, словотвірний ланцюжок, словотвірний тип, словотвірна парадигма, словотвірне гніздо, словотвірний ряд, словотвірна категорія.*

КОМПОЗИТНА ОСНОВА – основа слова, яка складається з двох і більше кореневих морфем: *землекопалка, світловодолікування.*

КОНФІКС (ЦИРКУМФІКС) – афікс, що складається з двох компонентів (біморфема) – префікса і суфікса, одночасно вживаних для утворення нового слова: *подорожник, по-перше.*

КОНФІСКАЦІЯ – творення слів за допомогою конфіксів; префіксально-суфіксальний спосіб творення.

КОН'ЮНКЦІОНАЛІЗАЦІЯ – перехід інших частин мови у сполучники шляхом набуття синтаксичних властивостей і категоріального значення сполучника: *Я знаю, що ти маєш на меті.*

КОРЕНЕВА МОРФЕМА (КОРИНЬ) – неподільна головна морфема, спільна для всіх споріднених слів, яка є носієм загальної семантичної ідеї цих

слів: *весна, веснувати, веснянка, весняний*.

КОРЕНЕВА ОСНОВА – проста основа, до складу якої входить лише один корінь: *без, на, тут*.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ СПОСІБ ТВОРЕННЯ СЛОВА – використання існуючих у мові слів для називання нових предметів, понять тощо, переосмислення значення слова: *Донжуан – донжуан, каменяр – Каменяр*.

ЛЕКСИКО-СИНТАКСИЧНИЙ СПОСІБ ТВОРЕННЯ СЛОВА (ЗРОЩЕННЯ) – утворення нових слів із словосполучень унаслідок зрощення їх компонентів: *горицвіт, запанібрата, натщесерце*.

МОДИФІКАЦІЯ – тип деривації, утворення похідного слова з новим стилістичним відтінком у значенні: *свекруха – свекрушище, тато – татусь*.

МОТИВОВАНЕ СЛОВО (ВИВІДНЕ, ПОХІДНЕ) – слово з вивідною основою, утворене від іншого слова, яке щодо взятого є мотивуючим. Воно завжди включає мотивуючу основу й словотворчий засіб (формант): слово *залізничник* мотивоване словом *залізниця*.

МОРФ – найменша значуща частина, яка виділяється в складі словоформи, конкретний представник морфеми: морфи *гон-, ган-, гін-, жен-, гн* у словах *гонити ганяти, перегін, женуться, знати*.

МОРФЕМА – найменша неподільна значуща одиниця мови, яка виступає як носій певного лексичного чи граматичного значення слова і регулярно відтворюється відповідно до моделей цієї мови; це узагальнений тип конкретних різновидів морфів.

МОРФЕМІКА – розділ мовознавства, який вивчає морфемну структуру слова. У колі уваги морфеміки – вичленування морфем, їх класифікація і структура, особливості морфемних стиків, а також типи морфемосполучень та різні процеси спрощення і перерозподілу в складі морфем; сукупність морфем, наявних у мові.

МОРФЕМНА ОСНОВА СЛОВА – частина змінюваного слова без закінчення: *доброт- а, спати, весел-ять-ся*.

МОРФОЛОГІЧНІ СПОСОБИ ТВОРЕННЯ СЛІВ – див. *суфіксальний, префіксальний, суфіксально-префіксальний, безафіксний, постфіксальний* та ін.

МОРФОЛОГО-СИНТАКСИЧНИЙ СПОСІБ ТВОРЕННЯ СЛІВ (КОНВЕРСІЯ) – виникнення нового слова внаслідок переходу слова чи певної його форми з однієї частини мови в іншу: *знайомий, учителька, удень*. Див. *субстантивізація, ад'єктивізація, адвербіалізація, прономіналізація, нумералізація, інтер'єктивізація, партикуляція, препозиціоналізація, кон'юнкціоналізація*.

МОР ФОНЕМА – дві або більше фонем, які чергуються в аломорфах однієї і тієї ж морфеми відповідно до морфологічної структури мови: *рік – річний, кров – кривавий*.

МОРФОНОЛОГІЧНІ ЯВИЩА – див. чергування, усичення, інтерфіксація, накладання (суміщення), наголос.

МОРФОНОЛОГІЯ – розділ науки про мову, в якому вивчається фонема як елемент побудови морфем і словоформ. Це вчення про фонемну комбінаторику морфем, про використання фонологічних протиставлень для вираження тих чи інших морфологічних відмінностей про зв'язок фонології і морфології.

МОРФОТАКТИКА – правила формальної, семантичної та стилістичної сполучуваності морфем.

МУТАЦІЯ – тип деривації, утворення похідного з новим лексичним значенням: *дослідити* □ *дослідник, бандура* □ *бандурист*.

НАГОЛОС – виділення складу в слові або слова в реченні властивими для певної мови фонетичними засобами (посилення голосу, підвищення тону в поєднанні із збільшенням тривалості звучання).

НАКЛАДАННЯ (СУМІЩЕННЯ) – морфонологічне явище, за якого фонемний склад попередньої морфеми збігається з фонемним складом початку наступної морфеми, а тому їх поєднання супроводжується суміщенням тотожних сегментів: *Смоленськ + -ськ- = смоленський*.

НЕЗМІННІ СЛОВА – слова, які не мають різних граматичних форм словозміни. До них належать службові частини мови (прийменники, сполучники, частки), вигуки, прислівники, дієприслівники, інфінітиви,

невідмінювані іменники, невідмінювані прикметники, окремі присвійні займенники, окремі числівники: *в, щоб, не, ой, гарно, сумувавши, співати, таксі, бордо, її, багато*.

НЕКОМПОЗИТНА ОСНОВА – основа слова, яка має тільки одну кореневу морфему: *сумн-о, гарн-ий*.

НЕПОХІДНА (НЕМОТИВОВАНА) ОСНОВА – це основа, значення якої є немотивованим, вона складається лише з кореня: *ліс, вод-а, жовт-ий*.

НЕРЕГУЛЯРНА МОТИВАЦІЯ – це така мотивація, при якій члени словотвірної пари розрізняються унікальними словотворчими засобами: *пін* □ *попадя*, *банк* □ *ва-банк*.

НЕСУЦІЛЬНА (ПЕРЕРВАНА) ОСНОВА – основа слова, яка перервана закінченням: *переглядаються, налякалася*.

НУЛЬОВА МОРФЕМА – афікс, що не має матеріального вираження (флексія, суфікс), але є показником похідності слова або граматичної форми, носієм словотвірного та граматичного значення: *сад-0, пішохід-0-0, заяв-0-а*.

НУМЕРАЛІЗАЦІЯ – перехід слів з інших частин мови в числівники: *тьма народу, безліч птахів*.

ОКАЗІОНАЛІЗІМ (ІННОВАЦІЯ) – індивідуально-авторське слово, вжите в певному контексті: *лілеління, літатенятонько* (Микола Вінграновський).

ОМОНІМІЯ МОРФЕМ – здатність морфем бути тотожними за звуковою / графічною оболонкою, але різними за значенням: суфікс *-ин-* □ „одиничність” (*стеблина*), „присвійність” (*материн*).

ОСНОВА СЛОВОЗМІНИ – частина слова без закінчення: *сонц-е, весн-а*.

ОСНОВА ФОРМОТВОРЕННЯ – частина слова, яка залишається після відкидання закінчення і формотворчого афікса: *ходи-ти*.

ОСНОВОСКЛАДАННЯ – утворення похідного слова за допомогою поєднання двох і більше основ. Розрізняють основоскладання чисте (*кіловат-година*), основоскладання + інтерфіксація (*лісосмуга*), основоскладання + інтерфіксація + суфіксація (*землекопалка*), основоскладання + інтерфіксація + нульсуфіксація (*пішохід*).

ОСНОВОЦЕНТРИЧНА ДЕРИВАТОЛОГІЯ – напрямок дослідження словотвірної системи мови з опертям на твірну основу як типологізувальний чинник.

ПАРТИКУЛЯЦІЯ – перехід інших частин мови в частку: *Вона і не знала, що таке життя...*

ПЕРЕРОЗКЛАД – це історична зміна морфемних меж у складі слова, такий мовний процес, в результаті якого в похідному слові змінюються межі між твірною основою і словотворчим афіксом внаслідок переходу звукового елемента однієї морфемі до сусідньої морфемі: від суфікса *-ик-* утворилися суфікси *-ник-*, *-льник*, *-ільник-*.

ПОДІЛЬНІСТЬ ОСНОВИ – здатність членуватися на морфемі: *за-сум-ува-ти*, *в-ловл-ю-ють*.

ПОЛІМОТИВАЦІЯ (МНОЖИННА МОТИВАЦІЯ) – це мотивація похідного двома і більше похідними: *розвеселити* □ *розвеселитися*, *веселитися* □ *розвеселитися*.

ПОЛІСЕМІЯ МОРФЕМ – наявність в одній морфемі двох і більше пов'язаних між собою значень: суфікс *-ар-* □ „професія” (*пекар*), „назви людей за діяльністю” (*кобзар*).

ПОСТФІКС – афікс, який стоїть у слові чи в словоформі після кореня, суфікса, флексії. Постфікс приєднується в цілому до слова, залишає систему флексій незмінною, словотворче значення його – модифікаційне. До таких афіксів в українській мові належать *-ся*, *-сь*, *-но*, *-бо*, *-то*, *-таки*, *-будь*, *-небудь*, *-те*: *зоглядатися*, *глянь-бо*, *заходьте*, *щось*, *що-небудь*.

ПОСТФІКСАЛЬНИЙ СПОСІБ СЛОВОТВОРЕННЯ – утворення нових слів за допомогою постфікса: *хитати* □ *хитатись*, *скажи* □ *скажи-но*.

ПОХІДНА ОСНОВА – це основа, що має обов'язкові компоненти (твірну основу та афікс). Її значення мотивується значенням цієї твірної основи: *жовт-ень*, *по-перш-е*.

ПОХІДНЕ СЛОВО (ДЕРИВАТ) – це слово, утворене від іншого слова за допомогою тих чи інших словотворчих засобів: *село* □ *сільський*, *тихий* □

тихо.

ПРЕПОЗИЦІОНАЛІЗАЦІЯ – перехід інших частин мови в прийменник: *вздовж дороги, поруч мене.*

ПРЕФІКС – це морфема, що стоїть перед коренем (безпосередньо чи перед іншим префіксом) і служить для творення нових слів чи граматичних форм слова: *пра-мова, су-цвіття.*

ПРЕФІКСАЛЬНИЙ СПОСІБ СЛОВОТВОРЕННЯ – утворення нових слів або граматичних форм слова за допомогою префіксів: *йти* □ *зайти, воля* □ *неволя.*

ПРЕФІКСАЛЬНО-СУФІКСАЛЬНИЙ (КОНФІКСАЛЬНИЙ) СПОСІБ СЛОВОТВОРЕННЯ – утворення нових слів за допомогою префікса і суфікса: *наш* □ *по-нашому, батьківський* □ *по-батьківськи.*

ПРЕФІКСАЛЬНО-СУФІКСАЛЬНО-ПОСТФІКСАЛЬНИЙ СПОСІБ СЛОВОТВОРЕННЯ – утворення нових слів за допомогою префікса, суфікса і постфікса: *жах* □ *ужахнутися.*

ПРЕФІКСАЦІЯ – творення нових слів або граматичних форм слова за допомогою префіксів. Префіксація – досить продуктивний спосіб творення дієслів. В іменниках і прикметниках цей спосіб розвинений менше.

ПРЕФІКСОЇД – коренева морфема, що вживається для творення нових слів, виступаючи в ролі словотворчого префікса: *нівколо, напівтемрява.*

ПРОНОМІНАЛІЗАЦІЯ – перехід слів з інших частин мови в займенники внаслідок втрати чи послаблення їхнього лексичного значення і набуття узагальненого вказівного значення.

У такому значенні можуть вживатися іменники (*діло було зимою*), прикметники (*Семенові вчувалась певна мелодія*), числівник *один* (*в одній долині, під горою, і високий явір зеленів*).

РАДИКСОЇД (ЗВ'ЯЗАНИЙ КОРИНЬ) – корінь, який відомий лише в поєднанні з афіксами (термін О.О. Реформатського): *замикати, замок, замкнути.*

РЕДЕРИВАЦІЯ (зворотне словотворення) – утворення слова не шляхом

ускладнення морфологічної будови вивідного слова, не додаванням словотвірних морфем, а спрощенням морфологічної будови слова. Так, *дояр* утворено від *доярка*.

РЕДУПЛІКАЦІЯ – повне чи часткове повторення словотворчого афікса, кореня, основи слова або цілого слова як спосіб утворення слів, описових форм чи фразеологічних одиниць: *ген-ген, сила-силенна, кінець кінцем*.

СИНОНІМІЯ МОРФЕМ – збіг за основним значенням морфем: префіксів (*з'єднувати* – *поєднувати, спокій* - *супокій*), суфіксів (*горбок* – *горбик, глибина* – *глибінь*), закінчень (*братові* – *брату, шести* - *шістьом*).

СЛОВОСКЛАДАННЯ – один із способів морфологічного словотворення, при якому нове слово утворюється шляхом об'єднання в одне ціле двох чи кількох слів: *ліжко-диван, зелений-зелений*.

СЛОВОТВІР (ДЕРИВАТОЛОГІЯ) – розділ науки про мову, що вивчає творення нових слів на основі наявних у словниковому складі, які мотивують похідні утворення; це вчення про будову похідних слів, про засоби і способи їх творення. Словотвір встановлює й описує структуру та значення похідних слів, їх складові компоненти, основні засоби й способи деривації, словотвірні моделі, вивчає групування похідних слів у словотвірні ряди і гнізда, з'ясовує принципи побудови й організації словотвірної системи в цілому.

СЛОВОТВІР ДІАХРОНІЧНИЙ (історичний) – вивчає шляхи виникнення похідних слів у різні періоди розвитку мови, їх первісну словотвірну структуру та історичні зміни в ній.

СЛОВОТВІР СИНХРОНІЧНИЙ (описовий) – вивчає систему словотвірних засобів на певному етапі розвитку мови, в тому числі і на сучасному.

СЛОВОТВІРНА КАТЕГОРІЯ – це сукупність похідних утворень із спільним загальним словотвірним значенням, яке виражене комплексом словотворчих засобів: *коваль, копач, страйкар*.

СЛОВОТВІРНА МОДЕЛЬ – схема структурної будови дериватів, яким властива спільність частин мови твірних і тотожність афікса: *заявити* □

заява, носити □ *ноша*. У лінгвістиці розрізняють такі словотвірні моделі: продуктивні (за їх зразком активно творяться нові слова у певний момент розвитку мови), непродуктивні (за їх зразком майже не утворюються нові похідні слова), регулярні (за їх зразком утворюються довгі ряди похідних), нерегулярні (за їх зразком не поповнюється ряд похідних новими утвореннями).

СЛОВОТВІРНА МОТИВАЦІЯ – відношення між двома однокореновими словами, значення одного з яких або визначається через значення інших (*стіл* □ *столік*, тобто „маленький стіл”, *працювати* □ *працівник*, тобто „той, хто працює”), або тотожне значенню іншого в усіх компонентах, крім граматичного значення частини мови (*ходити* □ *хід*, *тихий* □ *тихо*).

СЛОВОТВІРНА ПАРА – це мінімальний бінарний ланцюжок, який складається з твірного й похідного слів і є ланкою розширеного словотвірного ланцюжка, наприклад, *студент* □ *студентський*.

СЛОВОТВІРНА ПАРАДИГМА – це сукупність похідних, які мають одну твірну основу і знаходяться на одному ступені словотворення:

конячий
кінь □ *кінський*
коник.

СЛОВОТВІРНА СИСТЕМА – сукупність взаємозв'язаних одиниць словотвору певної мови, які функціонують на її синхронному зрізі.

СЛОВОТВІРНЕ ГНІЗДО – це вся сукупність однокоренових слів, упорядкована відношеннями похідності:

грація □ *граціозний* □ *граціозно*
граціозність.

СЛОВОТВІРНИЙ ЛАНЦЮЖОК – це ряд спільнокоренових слів, організованих за принципом послідовної похідності від вихідної ланки до кінцевої: *газ* □ *газувати* □ *загазувати* □ *загазований* □ *загазованість*.

СЛОВОТВІРНИЙ РЯД – це ряд однотипно побудованих слів з одним і тим же формантом і лексично різними мотиваторами: *різати* □ *різник*, *служити* □ *служник*.

СЛОВОТВІРНИЙ ТИП – це формально-семантична схема побудови похідних слів певного способу словотворення, мотивованих словами тої чи іншої частини мови, які мають одне й те саме словотвірне значення: *піаніст, арфіст, баяніст*.

СЛОВОТВОРЕННЯ – це процес, механізм, система і результат творення вторинних (похідних) слів, що перебувають між собою у типових структурно-семантичних зв'язках.

СЛОВОТВІРНЕ (дериваційне) ЗНАЧЕННЯ – значення похідних слів, яке встановлюється на базі семантичного зіставлення похідних та твірних і є спільним для слів цього типу: похідні *яблунька, берізка, дубок* виражають словотвірне значення „демінутивність”.

СПОСОБИ СЛОВОТВОРЕННЯ – структурно різні шляхи й прийоми творення нових слів на базі словотворчих ресурсів конкретної мови. Див. *морфологічні способи словотворення, лексико-семантичний, лексико-синтаксичний, морфолого-синтаксичний способи творення слів*.

СПРОЩЕННЯ – це зміна в морфемній структурі слова, внаслідок якої у процесі розвитку мови похідна основа, що мала в своєму складі афікси, перетворюється на непохідну, кореневу: слово *засіб* пішло від займенникової основи *соб-і*.

СУБСТАНТИВАЦІЯ – перехід слів з інших частин мови до класу іменників (*вартувий ходив, визволені не забувають*).

Розрізняють **повну** субстантивацію (коли слова з інших частин мови остаточно перейшли в розряд іменників: *вожатий, пальне, лісничий, набережна*) і **неповну** (коли слово вживається і в значенні іменника, і в значенні тієї частини мови, до якої належало до субстантивації: *операційна, минуле*).

Субстантивація – це продуктивний спосіб утворення іменників головним чином від прикметників і дієприкметників. Субстантиви зберігають той тип словозміни, що властивий частині мови, від якої вони утворилися.

СУПЛЕТИВНА ОСНОВА – основа слова, утворена способом

суплетивізму (утворення граматичних форм одного й того самого слова від різних коренів або основ): *гарно – краще, ловити – піймати, він – його*.

СУФІКС – це морфема, що виступає у слові після кореня (безпосередньо чи після іншого суфікса) й утворює нові слова чи граматичні форми: *міст-ок, іс-ти, добр-еньк-ий*.

СУФІКСАЛЬНІ ЗВ'ЯЗКИ – з'єднувальний матеріал між коренем і суфіксом, який виконує у слові суто структурну (будівельну) роль: *індивід –у-ум, схем-ат-изм*.

СУФІКСАЦІЯ – творення нових слів або граматичних форм шляхом приєднання суфіксів до кореня чи основи слова. Особливо широко розвинене суфіксальне творення іменників і прикметників.

СУФІКСОЇД – коренева морфема, що виступає в ролі словотворчого суфікса: *сталевар, землемір*.

СУЦІЛЬНА (НЕПЕРЕРВАНА) ОСНОВА – морфемна основа солова, яку не перериває закінчення: *земленепроникний, живуть*.

ТВІРНА БАЗА ПОХІДНОГО СЛОВА (словотвірна база або мотивувальний компонент) – це найчастіше слово, рідше – словосполучення, прийменниково-відмінкові форми чи фразеологізми, які формують семантичну основу похідного слова: *весна □ весняний, між горами □ міжгір'я, точити баяндраси □ баяндрасити, карі очі □ кароокий*.

ТВІРНА ОСНОВА – основа, що є базою для нового вивідного слова. Вона може бути похідною і непохідною: *сон □ сонний □ сонно*.

ТРАНСПОЗИЦІЙНІ ВІДНОШЕННЯ – при транспозиції твірного в похідне лексичне значення залишається незмінним, але вивідне слово переходить в іншу частину мови, набуваючи нових категоріальних і граматичних ознак: *мовчати – мовчання, величний – величність*.

ФЛЕКСІЯ (ЗАКІНЧЕННЯ) – див. закінчення.

ФЛЕКТИВНИЙ СПОСІБ ТВОРЕННЯ – утворення нових слів за допомогою матеріально вираженої флексії: *кум – кума, золото – золотий*. У таких похідних флексія є засобом вираження словотвірного і граматичного

значень.

ФОРМАНТ – семантичний, структурний, структурно-семантичний чи інший елемент похідного слова, за допомогою якого воно утворилося і яким відрізняється від твірного: *ліс* □ *лісок*, *дід* □ *прадід*, *перший* □ *по-перше*.

ФОРМОТВОРЧІ АФІКСИ – службові морфеми, за допомогою яких утворюється граматична форма слова: *викопати*, *веселіший*.

ФУЗІЯ – злиття морфем, яке супроводжується зміною морфемного складу слова: *Одес-ськ-ий* □ *Одеський*, *мінерал-о-логія* □ *мінералогія*.

УНІФІКС – різновид одиничних (унікальних) зв'язаних морфем, подібних до афіксів. Розрізняють суфіксальні (*мудрагель*, *гульвіса*) та префіксальні уніфікси (*пергідроль*, *ва-банк*).

ЧЕРГУВАННЯ – закономірна взаємозаміна звуків в одній і тій самій морфемі в різних словоформах або словах: *ловити* – *ловлю*, *нога* – *ніженька* – *нозі*.

УНІВЕРБАЦІЯ – явище вторинної номінації, що пов'язане з перетворенням дієслівного стійкого найменування в синонімічне, здебільшого стилістично марковане, слово-універб. Утворене похідне мотивується повною назвою, є тотожним їй за значенням (або відрізняється лише стилістичним забарвленням), але відмінне за формою: *залікова книжка* – *заліковка*, *мобільний телефон* – *мобільник*.

УСКЛАДНЕННЯ – один із видів історичної зміни морфологічної будови слова: перетворення раніше невивідної основи на вивідну. Так, польське слово *flaszka* було запозичене як *фляжка* (слово з невивідною основою), але за аналогією до слів *книга* – *книжка*, *нога* – *ніжка* стало

Актуальне членування речення – поділ речення на дві частини залежно від комунікативного спрямування та інформативної мети висловлення: тему (дане, основне, відоме) і рему (нове, ядро, повідомлюване).

Асемантичні сполучники – це сполучники, позбавлені власного значення, напр., сполучники підрядності *як*, *мов*, *щоб* тощо, які можуть приєднувати різні види підрядних речень.

Безсполучникове складне речення з однотипними (однорідними) частинами – речення, співвідносні з складносурядними, виражають одночасність, послідовність, зіставлення чи протиставлення: *Світає, край неба палає... (Т. Шевченко).*

Безсполучникове складне речення з різнотипними (неоднорідними) частинами – речення, співвідносні з складнопідрядними реченнями: *Я вірю: з каменя виростуть квіти (А. Малишко).*

Валентність – здатність слова вступати у зв'язки з іншими словами і залежить від семантичних і граматичних його властивостей: *малюю (що?) картину (чим?) пензлем.*

Вокативні речення – речення-звертання, які за своєю структурою збігаються із непоширеними звертаннями, але змістом багатші від нього, бо виражають якісь почуття, що ними супроводжується звертання до особи: *Ех, голубе, голубе...*

Генітивне речення – односкладне речення, головний член в яких виражається родовим відмінком, що передає не тільки значення наявності предметів, а й вказує на його кількісну ознаку: *А квітів!*

Детермінант – це другорядний член речення (обставина), що конкретизує висловлення; автономний семантичний поширювач речення, зумовлений комунікативними потребами.

Еліптичне речення – різновид неповних речень, де уявлення про неназваний член речення або його частину встановлюється з їх власного змісту або будови, тобто речення є структурно неповні (найчастіше з пропущеним присудком), але семантично повні: *В траві зеленій яблука червоні.*

Звертання – інтонаційно виділений компонент речення, що називає істоту чи персоніфікований предмет, яким адресоване мовлення: *Чом ти, березо, така тужлива? (Л. Українка).*

Іменний складений присудок – присудок, у якому лексичне значення виражається іменною частиною, а граматичне – зв'язкою.

Інфінітивне речення – односкладне речення, де головний член виражений

незалежним інфінітивом: *Слухати команду!*

Керування – спосіб підрядного зв'язку, при якому головне слово вимагає від залежного певної відмінкової форми (з прийменником чи без нього).

Модальність – семантична категорія, що виражає відношення змісту висловлення до дійсності або суб'єктивну оцінку сказаного. Виділяють об'єктивну модальність, що властива будь-якому реченню і звичайно передається способом дієслова; і суб'єктивну модальність, яка нашаровується на основну і найважливішим засобом вираження якої є вставні слова.

Неповне речення – речення, у якому відсутній один або кілька членів речення, що найчастіше відновлюються з контексту чи ситуації (відповідно розрізняють контекстуально та ситуативно неповні речення).

Непоширене речення – речення, у якому наявні лише головні члени речення.

Непряма мова – чужа мова, введена в авторський текст як мова автора.

Нечленоване речення (слово-речення) – структурно нечленована синтаксична одиниця, що виражається частками, вигуками, модальними словами: *Овва який! Геть!*

Номінативне (називне) речення – односкладне речення, головний член якого виражається іменником (зрідка особовим займенником, числівником) у називному відмінку; субстантивованими словами або кількісно-іменним словосполученням із стрижневим словом у формі називного відмінка.

Однорідні члени речення – члени речення, що перебувають в однакових синтаксичних відношеннях з одним із членів речення і поєднуються між собою сурядним зв'язком.

Односкладне безособове речення – речення, головний член якого називає дію або стан, незалежні від активного діяча: *Світає. Мене морозить. Нема спокою.*

Односкладне неозначено-особове речення – речення, головний член якого виражений дієсловом третьої особи множини теперішнього чи майбутнього часу або ж формою множини минулого часу і називає дію, здійснювану

неозначеними особами: *Шукають клопоту. Понасівали квітів.*

Односкладне означено-особове речення – речення, головний член якого виражений дієсловом дійсного способу першої або другої особи однини чи множини теперішнього або майбутнього часу, а також наказового способу і вказує особовим закінченням на означену особу-виконавця: *Лечу. Читай виразно!*

Односкладне узагальнено-особове речення – речення, головний член якого виражається найчастіше дієсловом другої особи однини теперішнього чи майбутнього часу дійсного способу або наказового способу, а означувана ним дія мислиться узагальнено, як така, що характерна для будь-якої особи: *Хочеш їсти калачі – не сиди на печі.*

Період – складне, переважно багатоконпонентне чи просте ускладнене речення, якому властива цілісність теми, повнота змісту і яке характеризується чітким інтонаційним поділом на дві частини – засновок і висновок. Перша частина вимовляється з поступовим наростаючим підвищенням голосу. Кінець засновку характеризується найбільшим підвищенням голосу. Після паузи зі спадною інтонацією вимовляється висновок.

Підмет – головний член двоскладного речення, який, указуючи на носія ознаки, перебуває в предикативному зв'язку з іншим головним членом (присудком).

Підрядність – синтаксичний зв'язок, який вказує на граматичне підпорядкування одного компонента іншому в реченні чи словосполученні: *день (який?) сонячний; Блажен (хто?), хто вірує.*

Повне речення – речення, у якому наявні всі необхідні для розуміння змісту члени речення.

Поширене речення – речення, у якому, крім головних, наявні другорядні члени речення: *Реве та стогне Дніпр широкий (Т. Шевченко).*

Предикативність – комплексна синтаксична категорія, що виражає співвіднесеність повідомлення з дійсністю і формує речення як комунікативну одиницю.

Прилягання – спосіб підрядного зв'язку, за якого головне слово не вимагає від залежного певних граматичних форм, а поєднується лише за змістом: *прохання прийти, читання вголос, ідуть підстрибуючи.*

Присудок – головний член двоскладного речення, який, указуючи на модально-часову характеристику носія предикативної ознаки, перебуває в предикативному зв'язку з підметом.

Пряма мова – дослівно відтворений чужий вислів, у якому збережено його лексичні, синтаксичні та інтонаційні особливості: *І тихо-тихесенько я промовляла: „Сон літньої ночі, мені тебе жаль” (Л. Українка).*

Пунктуація – система правил про вживання на письмі розділових знаків; розділ мовознавства про використання розділових знаків.

Речення – основна комунікативна одиниця, яка оформлюється за законами певної мови і є відносно завершеною одиницею спілкування і вираження думки.

Синтаксис – розділ граматики, що вивчає систему синтаксичних одиниць і правила їх функціонування.

Складнопідрядне речення з неоднорідною супідрядністю – конструкція, у якій підрядні частини різного типу пояснюють головну в цілому (одночленна неоднорідна супідрядність) чи підрядні частини будь-яких типів пояснюють різні члени головної частини (різночленна неоднорідна супідрядність).

Складнопідрядне речення з однорідною супідрядністю – конструкція, у якій всі підрядні частини однаково пояснюють головну частину в цілому або якийсь один її член речення.

Складнопідрядне речення з послідовною підрядністю – конструкція, у якій перша підрядна пояснює головну, друга – першу, третя – другу і т. д.

Складнопідрядне речення нерозчленованої структури – речення, підрядна частина якого стосується одного слова (словосполучення) в головній частині і приєднується до неї за допомогою асемантичних сполучників і сполучних слів.

Складнопідрядне речення розчленованої структури – речення, підрядна частина якого відноситься до головної частини в цілому і приєднується до неї семантичними сполучниками і сполучними словами.

Стверджувальне речення – речення, в якому стверджується те, що висловлюється про предмет мовлення: *Поет – це медіум історії (Л. Костенко)*.

Текст – повідомлення, яке складається з кількох чи багатьох речень, характеризується змістовою і структурною завершеністю і певним ставленням автора до змісту сказаного.

Узгодження – спосіб підрядного зв'язку, за якого форми залежного компонента зумовлюються граматичними формами головного слова. Розрізняють повне (*синій вечір*) і неповне (*дівчина-інженер*) узгодження.

Член речення – мінімальна синтаксична одиниця, що виконує у реченні формально-синтаксичні функції і виражається повнозначними словами або сполуками слів. Виділяють головні (підмет, присудок) і другорядні (додаток, обставина, означення) члени речення.

Аломорф – це морф певної морфеми, зовнішня несхожість якого порівняно з іншими морфами тієї самої морфеми зумовлена фонемним складом сусідніх морфів, тобто позицією у слові; це морфи певної морфеми, що зазнали фонетичної модифікації, зумовленої граматичною позицією у слові.

Афікс – морфема, що є носієм додаткового словотвірного або граматичного значення і належить до службових і необов'язкових морфем у слові.

Афіксоїд – це проміжна афіксоподібна морфема, що є частиною складного або складноскороченого слова, здебільшого співвідносною з основою чи коренем, яка повторюється з тим самим значенням у багатьох словах, наближаючись за словотвірними функціями до афіксів.

Валентність морфеми – це здатність морфеми поєднуватися з певною сукупністю спів мірних одиниць морфемної підсистеми мови.

Валентність морфем семантична – це вибір сполучуваних морфем з урахуванням їх лексичного значення.

Валентність морфем формальна – це залучення твірних морфів для деривації похідних через структурні засоби разом із чергуванням фонем.

Варіанти морфеми – це морфи, які об'єднуються в одну морфему і

характеризуються такими ознаками: мають тотожне значення; мають різне фонетичне оформлення; знаходяться в одній граматичній позиції; можуть взаємозамінюватися, не змінюючи значення слова.

Деривація лексична – це таке словотворення, при якому лексичне значення похідного відмінне від лексичного значення твірного.

Деривація синтаксична – це таке словотворення, при якому твірна база і похідне належать до різних частин мови, а їх лексичні значення збігаються.

Інтерфікс – беззначеннева сполучна морфема у слові.

Інтерфіксація – це таке морфонологічне явище, при якому на морфемному шві з'являється асемантична прокладка.

Конфікс – афікс, що має єдине неподільне значення, але складається з двох частин, які розташовані перед коренем і після нього.

Корінь – ядерний компонент морфемної будови слова, що є носієм лексичного значення, повторюється у всіх граматичних формах слова і споріднених із ним словах.

Морф – це конкретний репрезентант морфем у конкретному слові, вияв морфем, її видозміни, різновиди, які зустрічаються у складі певної словоформи.

Морфема – елементарна мінімальна одиниця мови, що має значення, неподільна за формою у межах одного слова, але подільна за семантикою.

Морфема дериваційна – це така морфема, основна функція якої полягає у творенні нового (похідного) слова.

Морфема модифікаційна – морфема, яка доповнює, уточнює, тобто частково змінює значення твірного, зокрема вона вносить у його семантику інформацію, що стосується певних об'єктивних ознак предмета чи інтенсивності ознаки.

Морфема мутаційна – морфема, яка вносить зовсім нову інформацію в значення твірного, формуючи нові поняття.

Морфема нульова – це афікс, що не має вираженого показника граматичного або словотвірного значення, який в інших таких випадках

передається вираженими за допомогою звука чи звукосполюки афіксальними морфемами.

Морфема сегментна – це морфема, яку можна виділити внаслідок поділу (сегментації) мовленнєвого потоку.

Морфема суперсегментна – це така морфема, що не виділяється в потоці мовлення, а існує лише в ньому, „накладаючись” на кілька сегментних морфем.

Морфема транспозиційна – це морфема, яка виконує синтаксичну функцію, тобто переводить твірне слово у розряд синтаксичних дериватів.

Морфема формотворча – це афікс, за допомогою якого утворюються форми того самого слова зі збереженням його лексичного значення, але із додаванням нових граматичних значень (наприклад, виду, ступеня порівняння тощо).

Морфеміка – розділ науки про мову, що вивчає морфемну структуру слова; морфемна підсистема мови, сукупність морфем мови.

Морфемна будова (склад) слова – це сукупність значущих частин, що виділяються у слові.

Морфонема – це звуки (фонемі), які групуються в морфах однієї і тієї ж морфемі, утворюючи фонемний ряд.

Морфонологія – підрозділ морфеміки, що досліджує звукові зміни в морфемах, зумовлені їх умовами взаємоприспособлення при об’єднанні в лінійному ряді.

Морфонологічна модель – це формальна схема побудови похідних слів того чи іншого словотвірного типу, які характеризуються наявністю чи відсутністю морфонологічного явища.

Морфонологічна позиція – це комбінаторний процес поєднання морфем та спричинені цим зміни їх звукового оформлення.

Морфонологічне явище – це явище, яке виникає на морфемному шві як результат взаємоприспособлення морфем.

Морфотактика – підрозділ морфеміки, що вивчає закономірності поєднання морфем відповідно до їх валентних властивостей.

Накладання (суміщення) – це таке морфологічне явище, при якому фонемний склад фіналі попередньої морфемі збігається з фонемним складом початку наступної морфемі, а тому процес їх поєднання супроводжується суміщенням тотожних сегментів.

Основа слова – це частина слова без закінчення.

Основа слова вільна – це така, що має у своєму складі вільний корінь.

Основа слова зв'язана – це така, яка включає в себе зв'язаний корінь (*причал*).

Основа слова компактна (суцільна) – це така, яка не розділяється словозмінним афіксом (*бер-у, нес-еш*).

Основа слова некомпактна (перервана) – це основа, структурну цілісність якої порушує словозмінний афікс (*бер-у-сь, нес-еш-ся*).

Основа слова неподільна дорівнює одній морфемі – кореню.

Основа слова непохідна – це основа, значення якої є немотивованим.

Основа слова подільна – основа, що, окрім кореня, має у своєму складі інші нефлективні афікси (суфікси, префікси, конфікси, постфікси).

Основа слова похідна – це основа, утворена від іншої основи за допомогою тих чи інших словотворчих засобів, яка містить в собі як обов'язкові компоненти твірну основу та афікс і значення якої мотивується значенням слова з цією твірною основою.

Основа слова проста – це така, що містить один корінь.

Основа слова складна – така, що має у своєму складі два і більше коренів.

Основа словотворення – це та частина слова, до якої додаються словотворчі афікси.

Основа формотворення – це та частина слова, до якої додаються словозмінні афікси (флексії).

Перерозклад – перерозподіл морфем усередині слова, що веде до іншого, ніж був раніше, поділу слова, до переміщення меж між морфемами внаслідок переходу звукового елемента однієї морфемі до сусідньої морфемі.

Постфікс – службова морфема, що розташована у слові (словоформі)

після закінчення і виражає граматичне і (або) словотвірне значення.

Похідне слово – це слово, яке утворене від іншого слова за допомогою тих чи інших словотворчих засобів.

Префікс – службова морфема, що розташована перед коренем або іншим префіксом, приєднується до всього слова, виконує словотворчу і (або) граматичну функцію.

Словотвір (дериватологія) – 1) це система словотвірної будови мови, яка утворилася за своїми внутрішніми законами протягом усього історичного розвитку мови; 2) розділ науки про мову, що вивчає структуру похідного слова і способи утворення нових слів.

Словотвірна категорія – це сукупність дериватем зі спільним загальним словотвірним значенням, вираженим певним комплексом словотворчих засобів.

Словотвірна мотивація – це відношення між двома однокореновими словами, значення одного з яких або а) визначається через значення іншого, або б) тотожне значенню іншого в усіх своїх компонентах, крім граматичного значення частини мови.

Словотвірна мотивація безпосередня – це мотиваційні відношення двох слів, які відрізняються один від одного тільки одним формантом.

Словотвірна мотивація вихідна – це мотивація даного похідного немотивованим словом.

Словотвірна мотивація невихідна – це мотивація даного похідного слова мотивованим.

Словотвірна мотивація неединична (множинна) – це мотивація даного похідного слова декількома словами, які відрізняються від похідного рівною кількістю формантів.

Словотвірна мотивація опосередкована – це мотиваційні відношення двох слів, одне з яких відрізняється від другого комплексом афіксів.

Словотвірна парадигма – це сукупність похідних, які мають одну і ту ж твірну основу і знаходяться на одному ступені словотворення.

Словотвірна структура слова – це формально виражена похідність слова,

його організація, яка об'єднує в собі різні за функцією частини – формантну і мотиваторну.

Словотвірне гніздо – це вся сукупність однокореневих слів, упорядкована відношенням похідності.

Словотвірний ланцюжок – це ряд спільнокореневих слів, пов'язаних між собою відношенням послідовної похідності.

Словотвірний ланцюжок бінарний – це словотвірний ланцюжок, що дорівнює словотвірній парі.

Словотвірний ланцюжок кільцевий – це словотвірний ланцюжок, у якому частина мови початкового слова і частина мови кінцевого слова збігаються.

Словотвірний ланцюжок лінійний – це словотвірний ланцюжок, у якому частиномовна належність початкового та кінцевого слова не збігаються.

Словотвірний ланцюжок полінарний – це словотвірний ланцюжок, що включає в себе більш ніж одну словотвірну пару.

Словотвірний тип – це формально-семантична схема побудови похідних слів певного способу словотворення, мотивованих словами тої чи іншої частини мови, які мають одне й те саме словотвірне значення.

Словотвірний тип нетранспозиційний – це такий, у якому частина мови твірного збігається з частиною мови похідного.

Словотвірний тип транспозиційний – це такий, у якому частина мови похідного не збігається з частиною мови твірного.

Спрощення – це зміна у морфемній структурі слова, у результаті якої у процесі розвитку мови похідна основа, що мала у своєму складі афікси, перетворюється у непохідну, кореневу.

Суфікс – службова морфема, що розташована в слові після кореня або іншого суфікса перед закінчення, іншим суфіксом чи в самому кінці слова і надає йому нового значення або ж його відтінку.

Уніфікс – це різновид одиничних зв'язаних морфем, подібних до афіксів.

Усічення – це таке морфонологічне явище, при якому відбувається скорочення кінцевої частини (фіналі) твірної основи у процесі

взаємоприспосовування морфем.

Ускладнення – мовний процес, протилежний процесу спрощення, у результаті якого слово простої, неподільної морфемної структури перетворюється у слово з подільною структурою; тобто одна морфема поділяється на дві.

Фіналь – це кінцеві відрізки твірної основи, які складаються з голосної, приголосної фонемі або сполучення фонем.

Флексія, або закінчення, – це словозмінний афікс, що виражає граматичні значення (роду, числа, відмінка, особи) і реляційні, тобто синтаксичні відношення одного слова до інших слів у реченні або до речення в цілому.

Формант – це семантичні, структурні, структурно-семантичні та інші елементи похідного слова, якими воно утворилося і якими відрізняється від твірного.

Чергування – це таке морфонологічне явище, при якому процес взаємоприспосовування морфем супроводжується зміною їх фонетичної будови.

Глосарій із основ наукових досліджень:

Аналіз – це метод пізнання, який дає змогу поділити предмет на частини.

Анотація – це стисла характеристика наукової статті, монографії, дисертації тощо.

Анотування – процес аналітично-синтетичного опрацювання інформації, мета якого – отримання узагальненої характеристики документа, що розкриває логічну структуру і зміст.

Бакалавр – освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі повної середньої освіти здобула базову вищу освіту, спеціальні знання й уміння, достатні для виконання професійної діяльності даного рівня.

Бібліографічні покликання – це сукупність бібліографічних відомостей про цитовану працю.

Виписки – це цитати (дослівне відтворення думок автора книжки) або короткий, близький до дослівного, виклад змісту потрібного уривка тексту.

Відгук – це 1) документ, що містить висновки уповноваженої особи (або кількох осіб) чи установи щодо запропонованих на розгляд вистави, рукописних робіт; 2) стисла форма письмової оцінки виконаної роботи (курсової, бакалаврської, дипломної, магістерської кваліфікаційних робіт, кандидатського чи докторського дослідження).

Гіпотеза – наукове припущення, висунуте для пояснення будь-яких явищ (процесів) або причин, які зумовлюють даний наслідок.

Дедуція – така розумова конструкція, у якій висновок щодо якогось елемента множини робиться на підставі знання загальних властивостей всієї множини.

Дипломна робота – це кваліфікаційне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується на завершальному етапі навчання у ВНЗ.

Експеримент – це такий метод вивчення об'єкта, який пов'язаний з активним і цілеспрямованим втручання дослідника в природні умови існування предметів і явищ або створенням штучних умов, необхідних для виявлення його відповідної властивості.

Індукція – перехід від часткового до загального, коли на підставі знання про частину предметів класу робиться висновок стосовно класу в цілому.

Конкретнонаукова (або частково наукова) методологія – це сукупність ідей або специфічних методів певної науки, які є базою для розв'язання конкретної дослідницької проблеми; це наукові концепції, на які спирається даний дослідник.

Конспект – стислий писаний виклад змісту чого-небудь, складається з плану й тез, доповнених фактичним матеріалом, що у сукупності є коротким письмовим викладом змісту книжки, статті, лекції тощо.

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується з певної дисципліни або з окремих його розділів.

Магістр – освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні знання й уміння, достатні для виконання професійних завдань і

обов'язків інноваційного характеру певного рівня професійної діяльності.

Мета наукової роботи – це сукупний кінцевий результат, це те, чого ми хочемо досягти.

Метод – спосіб пізнання, дослідження явищ природи і суспільного життя. Це також сукупність прийомів чи операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих вирішенню конкретного завдання. У найбільш загальному розумінні метод – це шлях, спосіб досягнення поставленої мети і завдань дослідження. Він відповідає на запитання: як пізнати.

Методика – сукупність методів, прийомів проведення будь-якої роботи.

Методика дослідження – це система правил використання методів, прийомів та операцій.

Методологія – вчення про правила мислення при створенні теорії науки.

Наука – це динамічний розвиток системи знань про об'єктивні закони природи, суспільства і мислення, отримані і перетворені у безпосередню продуктивну силу суспільства в результаті спеціальної діяльності людей.

Наукова діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на здобуття і використання нових знань.

Наукова ідея – інтуїтивне пояснення явища (процесу) без проміжної аргументації, без осмислення всієї сукупності зв'язків, на основі яких робляться висновки.

Наукова концепція – система поглядів, теоретичних положень, основних тверджень щодо об'єкта дослідження, які об'єднані певною ідеєю.

Наукова стаття – один із видів наукових публікацій, де подаються кінцеві або проміжні результати дослідження, висвітлюються пріоритетні напрямки розробок ученого, накреслюються перспективи подальших напрацювань.

Наукова теорія – це найвища форма розвитку наукового знання, яке дає цілісне уявлення про закономірності та сутнісні зв'язки певної сфери діяльності, тобто об'єкта даної теорії.

Науковий закон – внутрішній суттєвий зв'язок явищ, що зумовлює їх

закономірний розвиток.

Науковий стиль – функціональний різновид літературної мови, що обслуговує сферу і потреби науки, його основне призначення – повідомлення про результати наукових досліджень, систематизація знань.

Науковий факт – подія чи явище, що є основою для висновку або підтвердження.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обраний для вивчення.

Описовий метод – планомірна інвентаризація одиниць мови і пояснення особливостей їх будови та функціонування на певному (даному) етапі розвитку мови, тобто в синхронії.

План – це короткий перелік проблем, досліджуваних у науковому тексті; порядок розміщення частин якого-небудь викладу, його композиція.

Покликання – уривок, витяг з якого-небудь тексту, який цитують у викладі матеріалу, з точною назвою джерела й вказівкою на відповідну сторінку.

Порівняння – це процес встановлення подібності або відмінності предметів та явищ дійсності, а також знаходження загального, притаманного двом або кільком об'єктам.

Предмет дослідження – це те, що міститься в межах об'єкта дослідження.

Рецензія – документ, який передбачає коментування основних положень рецензованої праці (тлумачення думок автора, висловлення особистого ставлення до поставленої проблеми); узагальнену аргументовану оцінку; висновки про значення аналізованої праці.

Реферат – це 1) вторинний документ, результат аналітично-синтетичного опрацювання інформації, поданий у вигляді стислого викладу наукової праці, вчення, змісту джерела із зазначенням характеру, методики, результатів дослідження та збереженням його мовностилістичних особливостей; 2) вид письмового повідомлення, короткий виклад головних думок, поєднаних однією темою, їх систематизація, узагальнення й оцінка.

Реферування – процес аналітично-синтетичного опрацювання інформації, що полягає в аналізі первинного документа, знаходженні найвагоміших у змістовому відношенні даних (основних положень, фактів, доведень, результатів, висновків).

Синтез – наслідок з'єднання окремих частин чи рис предмета в єдине ціле.

Спеціаліст – освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні знання й уміння, достатні для виконання професійної діяльності відповідного рівня.

Список використаних джерел – важливий елемент бібліографічного апарату наукового дослідження, його вміщують наприкінці роботи, але готують до початку її написання. До нього заносять цитовані, аналізовані джерела, архівні матеріали, дотичні до теми.

Спостереження – систематичне цілеспрямоване вивчення об'єкта, дає змогу отримати первинну інформацію про об'єкт дослідження.

Теза – положення, висловлене в книжці, доповіді, статті тощо, правдивість якого треба довести.

Термін – це слово або словосполучення, що позначає поняття певної галузі знань чи діяльності людини.

Філософська, або фундаментальна, методологія – вищий рівень методології науки, що визначає загальну стратегію принципів пізнання особливостей явищ, процесів, сфер діяльності.

Накопичення кредитів – процес нагромадження кредитів, встановлених за досягнення результатів навчання освітніх компонентів у формальних контекстах, а також за інші види навчальної діяльності, що реалізовані в неофіційних і неформальних контекстах. Студент може накопичувати кредити з метою здобуття кваліфікації, відповідно до вимог закладу, який присуджує ступені; документального підтвердження особистісних досягнень для навчання впродовж життя.

Встановлення кредитів – процес встановлення відповідної кількості кредитів кваліфікаціям, ступеневим програмам або окремим освітнім компонентам. Кредити встановлюють повним кваліфікаціям чи програмам відповідно до національного законодавства або практики з посиланням на національні і/або Європейські рамки кваліфікацій. Вони призначаються освітнім компонентам, наприклад, розділам курсів, дипломним роботам (дисертаціям), навчанню на базі організації та практиці, беручи за основу розподіл 60 кредитів на один академічний рік денної форми навчання, відповідно до розрахованого навантаження, необхідного для досягнення визначених результатів навчання кожного компонента.

Форми (методи) оцінювання – сукупність письмових, усних і практичних тестів/екзаменів, проектів, виступів, презентацій і портфоліо, що використовуються для оцінювання прогресу особи, яка навчається, і з'ясування досягнень результатів навчання для кожного компонента.

Критерії оцінювання – опис того, що особа, яка навчається, повинна робити, і на якому рівні, з метою демонстрації досягнень результатів навчання. Форми (Методи) та критерії оцінювання освітнього компонента повинні відповідати і узгоджуватися з результатами навчання, визначеними для нього, та з формами навчальної діяльності, які використовувалися. Присвоєння кредитів Формальне надання отримання студентами та іншими особами, що навчаються, кредитів, встановлених кваліфікаціям і/ або їх компонентам, за умови досягнення ними визначених результатів навчання. Національні органи влади повинні вказувати заклади, які уповноважені присвоювати кредити ЄКТС. Кредити присвоюються кожному студенту після завершення обов'язкових видів навчальної діяльності і досягнення визначених результатів навчання, що підтверджується відповідним оцінюванням. Якщо студенти та інші особи, які навчаються, досягли результатів навчання в інших формальних, неформальних, чи неофіційних навчальних контекстах або часових рамках, кредити можуть присвоюватися через оцінювання та визнання цих результатів навчання.

Уміння (компетенція) – Європейська рамка кваліфікацій (ЄРК) визначає

уміння (компетенцію) як здатність використовувати знання, навички і особисті, соціальні та/або методологічні здібності у робочих чи навчальних ситуаціях для професійного і особистісного розвитку. У контексті Європейської рамки кваліфікацій уміння (компетенція) описується в термінах відповідальності та автономії. Сприяння розвитку умінь (компетенцій) – об’єкт усіх освітніх програм. Уміння (компетенції) розвиваються в усіх модулях (одиницях) курсу і оцінюються на різних етапах програми. Деякі уміння (компетенції) вузькоспеціалізовані (стосуються конкретної галузі навчання), інші загальні (спільні для будь-якого ступеневого курсу). Розвиток умінь (компетенцій), зазвичай, відбувається в інтегрований та циклічний спосіб впродовж всієї програми.

Неперервний професійний розвиток (НПР) – неперервний професійний розвиток, як аспект навчання впродовж життя, що іноді відноситься до неперервної професійної освіти, описує навички, знання та досвід, які особа здобуває формально та неформально у процесі фахової діяльності, і на яких базуються її основні кваліфікації та практика. Усе частіше у професійних і технічних сферах існує офіційна вимога продовжувати навчання та розвивати знання, навички і уміння(компетенції) впродовж усієї фахової діяльності, щоб йти в ногу з часом і працювати в безпеці, законно і ефективно. Формальний НПР, що є професійною вимогою, затверджується та документується. Все частіше роботодавці очікують від працівника офіційного оригінального запису про НПР, і в результаті, це стало важливим елементом у навчальному плані.

Каталог курсу (Інформаційний пакет). Каталог курсу(інформаційний пакет) містить детальну, зручну для користувача, найновішу інформацію про навчальне середовище у закладі (загальна інформація про заклад, його ресурси та послуги, а також академічна інформація про програми та індивідуальні освітні компоненти), який має бути заздалегідь доступним студентам до їх вступу в установу і під час всього навчання, щоб дати їм можливість зробити правильний вибір і якомога ефективніше використовувати свій час. Каталог курсу слід розмістити на веб-сторінці навчального закладу із зазначенням назви

курсів/предметів національною мовою (чи регіональною мовою, якщо це доцільно) та англійською мовою з метою легкого доступу для всіх зацікавлених сторін. Навчальний заклад самостійно вирішує щодо формату Каталогу та послідовності представлення інформації. Каталог доцільно надрукувати заздалегідь до початку навчання, щоб потенційні студенти змогли зробити свій вибір.

Навчальний курс – самодостатній, формально структурований навчальний досвід. Він повинен містити цілісний і чіткий перелік результатів навчання, визначені форми навчальної діяльності узгоджені з часом відведеним в навчальному плані та відповідними критеріями оцінювання.

Кредит (ЄКТС) Кредити ЄКТС відображають обсяг навчання, що базується на визначених результатах навчання та пов'язаному з ними навантаженні. 60 кредитів ЄКТС призначаються результатам навчання і відповідному навантаженню повного навчального року або його еквіваленту, що, зазвичай, охоплює ряд освітніх компонентів, яким (на основі результатів навчання та навантаження) призначаються кредити. Кредити ЄКТС, в основному, виражаються цілими числами.

Кредитна мобільність – мобільність студента за обміном, який перебуває в закладі, що його приймає, протягом певного періоду, впродовж якого він/вона виконує певні види діяльності, яким встановлені навчальні кредити, що в подальшому визнаються закладом, який скеровував студента на навчання.

Перенесення кредитів – процес, за якого кредити, присвоєні одним відповідним органом вищої освіти, визнаються та нараховуються відповідно до вимог програми іншого закладу; або процес, що дозволяє кредитам здобутим за певною програмою відповідати вимогам іншої програми.

Цикл. Однією із цілей Болонської декларації у 1999 було «прийняття системи, що ґрунтується на двох основних циклах, доступневому і ступеневому». У 2003 році докторське навчання включено у Болонську структуру і віднесено його до третього циклу. ЄПВО визначив ієрархію трьох циклів вищої освіти (перший цикл, другий цикл, третій цикл). Усі кваліфікації

вищої освіти у ЄПВО визначені в межах цих трьох циклів.

Дескриптори циклу (рівня) – Загальноприйняті положення стосовно очікуваних результатів для кожного з трьох циклів. Хорошим прикладом дескрипторів циклу (рівня), в загальному, є так звані Дублінські дескриптори, які (разом з ЄКТС) стали підґрунтям для рамки кваліфікацій ЄПВО.

Ступенева мобільність – навчальна мобільність з метою здобуття ступеня, навіть якщо тільки частина програми засвоюється закордоном. Наприклад, спільне запровадження ступеневих програм і спільне присудження ступеню. (Проект з відображення університетської мобільності (Mapping University Mobility Project), 2015).

Ступенева програма – перелік освітніх компонентів, який передбачає присудження ступеня студенту після успішного завершення усіх вимог.

Додаток до диплома – додаток до диплома є документом, що супроводжує диплом про вищу освіту і забезпечує стандартизований опис характеру, рівня, контексту, змісту і статусу 202 навчання завершеного власником цього документу. Він видається вищим освітнім закладом відповідно до стандартів погоджених Європейською комісією, Радою Європи і ЮНЕСКО. Додаток до диплома є також частиною інструментів прозорості рамки Європас. Він містить такі вісім розділів інформації:

- власник диплома;
- кваліфікація;
- рівень і функція;
- зміст і отримані результати;
- засвідчення додатка;
- деталі відповідної національної системи вищої освіти (забезпечується Національними Академічними Інформаційними Центрами із Визнання (NARICs));
- будь-яка додаткова відповідна інформація.

Випускники усіх країн, що беруть участь у Болонському процесі, мають право отримати Додаток до диплома автоматично, безплатно і поширеною

Європейською мовою.

Дублінські дескриптори є дескрипторами циклу (або «дескрипторами рівня») представлені у 2003 і запроваджені у 2005 році як Рамка Кваліфікацій ЄПВО. Вони пропонують загальні твердження типових очікуваних досягнень і здатностей, пов'язаних з присудженнями ступенів, які відображають завершення кожного (Болонського) циклу чи рівня. Дескриптори формулюють термінами, що стосуються рівнів умінь (компетенцій), а не результатів навчання, і вони дають змогу розрізняти різні цикли між собою у загальних рисах. Дескриптор рівня включає такі п'ять компонентів:

знання і розуміння;

застосування знань і розуміння;

висловлювання суджень;

спілкування;

навички навчання впродовж життя.

Еразмус+ – програма Європейського Союзу для освіти, навчання, молоді та спорту з 2014- 2020 (Положення (ЄС) №1288/2013).

Європейська система перенесення і накопичення кредитів (ЄКТС) – це орієнтована на особу, яка навчається, система перенесення і накопичення кредитів, що ґрунтується на принципі прозорості процесів навчання, викладання й оцінювання. Мета ЄКТС полягає у сприянні процесу планування, запровадження й оцінювання освітніх програм, а також мобільності студентів через визнання навчальних досягнень, кваліфікацій та періодів навчання.

Європейська система кредитів професійно-технічної освіти і підготовки (ЕСVET). Європейська система кредитів професійно-технічної освіти і підготовки сприяє перенесенню, визнанню і накопиченню результатів навчання з метою здобуття кваліфікації. Це децентралізована система, що базується на добровільній участі 203 країн-учасниць і зацікавлених сторін у професійній підготовці, зважаючи на національне законодавство і положення. Ця система надає методологічну рамку для опису кваліфікацій на основі результатів навчання з використанням одиниць, які дозволяють призначати

бали, що переводяться, країнами-учасницями з різними освітніми системами і рамками кваліфікацій. Європейська система кредитів професійно-технічної освіти і підготовки ґрунтується на угоді партнерів стосовно прозорості кваліфікації і взаємній довірі зацікавлених сторін (ECVET, 2010).

Освітній компонент – це самодостатній і формально структурований навчальний досвід (такий як: навчальний курс, модуль, практика).

Європейський простір вищої освіти (ЄПВО). Європейський простір вищої освіти (ЄПВО) був запущений на десяту річницю Болонського процесу, у березні 2010 року, під час Будапештсько-Віденської конференції міністрів. Ґрунтуючись на основній цілі Болонського процесу з моменту його започаткування у 1999 році, ЄПВО створений для забезпечення більш порівнянних, сумісних, узгоджених та привабливих систем вищої освіти у Європі.

Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя (ЄРК). Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя є загальноприйнятою Європейською рекомендаційною (еталонною) рамкою, яка дозволяє країнам Європейського Союзу поєднувати свої системи кваліфікацій одна з одною. Вона була затверджена Європейським парламентом і Радою 23 квітня 2008 року. ЄРК використовує вісім відповідних рівнів, що ґрунтуються на результатах навчання, які визначаються трьома категоріями - знання, навички і уміння (компетенції). Це зміщує акцент від вхідних даних (тривалість навчального досвіду, тип закладу) до реальних знань власника кваліфікації і його здатності демонструвати уміння. Це робить кваліфікації чіткішими і більш зрозумілими для різних країн і систем Європейського Союзу.

Гнучкість. Стосується заходів, які забезпечують більшу гнучкість вищої освіти. Ідея цієї концепції у тому, щоб відкрити вищу освіту більшій кількості людей і збільшити адаптивність до численних світів у сучасних суспільствах. Це також відноситься до гнучкості у розробці програми/навчального плану і підходів до навчання і викладання.

Формальне навчання – навчання, яке типово забезпечується освітньою

або навчальною установою, структуроване (в плані навчальних цілей, часу навчання та підтримки навчання) і 204 призводить до отримання сертифікату. Формальне навчання є власним вибором з точки зору особи, яка навчається.

Рамка кваліфікацій європейського простору вищої освіти (РК-ЄПВО). У ЄПВО рамки кваліфікацій знаходяться на двох рівнях. Всеохоплююча рамка (РК-ЄПВО) затверджена у 2005 році і всі країни учасниці зобов'язалися розвивати національні рамки кваліфікацій, які є сумісними з цією всеохоплюючою рамкою. Національна рамка кваліфікацій для вищої освіти охоплює усі кваліфікації у системі вищої освіти. Вона показує очікувані результати навчання для даної кваліфікації і спосіб руху особи, яка навчається між кваліфікаціями. Мета РК-ЄПВО організувати кваліфікації національної вищої освіти у всеохоплюючу широко-європейську рамку кваліфікацій. У межах цієї рамки кваліфікації визначаються згідно з рівнями складності і труднощів (бакалавр, магістр, доктор). РК-ЄПВО визначає три основні цикли, які описуються Дублінськими дескрипторами. Вони пропонують загальні положення типових очікувань від досягнень і здібностей стосовно присуджених ступенів, що відображають закінчення кожного циклу. Перший і другий цикли характеризуються також шкалою кредитів.

Вільний ініціатор (вільне незалежне переміщення осіб, які навчаються («freemovers»)) – студент, який бере участь у кредитній мобільності поза межами організованої студентської програми мобільності (наприклад Erasmus+). Вільний ініціатор вибирає заклад для навчання і організовує свою кредитну мобільність у ньому.

Таблиця розподілу оцінок. Таблиці розподілу оцінок показують спосіб використання існуючої національної чи інституційної шкали – або відкритий доступ або вибіркові системи – і дозволяє порівнювати статистичний розподіл оцінок у паралельній референтній групі іншої установи. Вони відображають статистичний розподіл позитивних оцінок (прохідна оцінка і вище) присвоєних у кожній галузі навчання у конкретному закладі.

Неофіційне навчання – навчання, яке є результатом повсякденної

діяльності, що стосується роботи, сім'ї чи дозвілля, що не організовується або структурується на основі цілей, часу або підтримки навчання; це може бути ненавмисно з перспектив особи, яка навчається; прикладами результатів навчання, набутих шляхом неформального навчання, можуть бути: навички набуті впродовж життя і внаслідок професійного досвіду, навички управління проектами, навички у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, набуті на роботі, у процесі вивчення мови, міжкультурні навички, набуті під час перебування за кордоном, навички у сфері ІКТ набуті поза межами роботи, навички набуті у волонтерській діяльності, культурних заходах, спорті, роботі з молоддю і через діяльність вдома (наприклад, догляд за дитиною) (Рекомендація Ради 2012/С 398/01).

Спільний ступінь – єдиний документ, що присуджується вищими навчальними закладами, які пропонують спільну програму. Спільний ступінь визнається на національному рівні, як присудження спільної програми (EQAR, 2015).

Спільна програма – інтегрований навчальний план (освітня програма), що координується і пропонується спільно різними вищими навчальними закладами, і веде до подвійних/множинних ступенів або спільного ступеня (там же).

Угода про навчання – формалізоване погодження трьох сторін, залучених у процес мобільності – студент, заклад, що відправляє на навчання та заклад чи організація/підприємство, що приймає – для сприяння кредитної мобільності і її визнання. Угода про навчання підписується трьома сторонами перед початком мобільного періоду з наміром надати студенту підтвердження, що кредити, які він/вона успішно здобуде під час періоду мобільності, будуть визнані.

Навчальна мобільність. Навчальна мобільність зазвичай розуміється як фізична мобільність, за якої особа, яка навчається,/студент переміщується у заклад іншої країни для вивчення всієї програми, або її частини. Переважна більшість такої мобільності відбувається у контексті запланованих і

організованих програм. Кредити за такої мобільності формально визнаються закладом, що відправляє студента на навчання. Існує значна кількість 'вільних ініціаторів' із мобільності, яка залежить від їх власної ініціативи. Для осіб, які навчаються, поряд із фізичною мобільністю все більш доступною стає віртуальна мобільність. Це також відбувається завдяки організації спільних навчальних планів або навчальних планів спільного користування, або завдяки відкритим університетам, відкритим освітнім ресурсам, масовим відкритим онлайн курсам (MOOCs), або іншим онлайн-матеріали.

Навчальна траєкторія – це маршрут/шлях, обраний особою, яка навчається, для поступового опанування знаннями і здобуття бажаного ряду умінь (компетенцій). Навчальна траєкторія може бути 'приписом' (покажчиком) з допомогою інституційних рекомендацій та положень (включно з визнанням попереднього навчання і досвіду). Різні навчальні траєкторії можуть вести до присудження однакової кваліфікації. По суті концепт 'навчальна траєкторія' акцентує увагу на виборі студента у досягненні бажаних освітніх цілей.

Навчання впродовж життя – уся навчальна діяльність, здійснена впродовж життя, з метою поліпшення знань, навичок і умінь (компетенцій) з особистої, цивільної, соціальної перспективи і/або пов'язаної з працевлаштуванням (Communication (2001) 678). Програми і служби, які роблять внесок у навчання впродовж життя у секторі вищої освіти, можуть включати програми з провідними тенденціями, неперервну освіту, вечірні заняття, спеціальні програми для студентів з неповним робочим днем, доступ до бібліотек/ресурсів вищих навчальних закладів, дистанційне навчання, підготовчі курси, цільове керівництво, консультації і ряд інших дій та ініціатив.

Масові відкриті онлайн курси (MOOCs) – курси, які дозволяють відкритий вступ з безплатним записом і реалізуються в онлайн режимі, зазвичай з автоматизованою підтримкою, або взаємною підтримкою членів віртуальної групи. Вони часто мають велику кількість зарахованих осіб, які навчаються.

Вікно мобільності – це період часу, зарезервованого заздалегідь для міжнародної студентської мобільності, який вставляється у навчальний план

навчальної програми (Ференц та ін., 2013 (Ferenczetal.)).

Модуль – одиниця курсу в системі, де кожна одиниця курсу має однакову кількість кредитів, або кратну їй.

Національна рамка кваліфікацій (НРК) – інструмент для класифікації кваліфікацій відповідно до переліку критеріїв досягнутих встановлених освітніх рівнів, який спрямований на інтеграцію і координацію національних підсистем кваліфікацій і поліпшує прозорість, доступ, прогресію та якість кваліфікацій з врахуванням вимог ринку праці і громадянського суспільства (Рекомендації Ради 2012/С 398/01). Національні рамки кваліфікацій охоплюють усі освітні кваліфікації – або усі кваліфікації вищої освіти, в залежності від політики відповідної країни – в освітній системі. Вони показують, що, особи, які навчаються, повинні знати, розуміти і здатні робити на основі даної кваліфікації (результатів навчання), а також як кваліфікації в системі поєднуються, тобто як особи, що навчаються, можуть рухатися між кваліфікаціями в освітній системі. Національні рамки кваліфікацій розвиваються компетентними громадськими владними структурами відповідної країни у співпраці з широким колом зацікавлених сторін – включно і з вищими навчальними закладами, студентами, науково-педагогічними працівниками і працедавцями.

Неформальне навчання – навчання, яке відбувається через заплановану діяльність (на основі навчальних цілей, часу навчання) і з використанням певної форми навчальної підтримки (наприклад, стосунки особа, яка навчається, - викладач); може охоплювати програми для передачі фахових навичок, поширення грамотності дорослих і надання базової освіти для ранніх випускників; досить типові випадки для неформального навчання включають корпоративні тренінги, завдяки яким організації оновлюють і покращують навички своїх працівників, для прикладу, навички у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, структурованого онлайн-навчання (наприклад, використання відкритих освітніх ресурсів), і курси, організовані громадянськими суспільними організаціями для своїх членів, цільової групи,

або загальної громадськості (там же).

Відкриті освітні ресурси (OER) – цифровані матеріали, які пропонуються безплатно і відкрито для освітян, студентів та осіб, котрі займаються самоосвітою, з метою багаторазового використання у викладанні, навчанні і дослідницькій діяльності; вони включають навчальний зміст, інструменти програмного забезпечення для створення, використання і поширення змісту, а також ресурси для їх реалізації, для прикладу відкриті ліцензії; відкриті освітні ресурси стосується накопиченої цифрової власності, яку можна упорядковувати з метою подальшого використання, не обмежуючи можливості для зацікавлених у ній осіб (там же).

Програма (освітня) – комплекс (перелік) освітніх компонентів, який ґрунтується на результатах навчання, що визнаються з метою присудження відповідної кваліфікації.

Прогресія – процес, який надає можливість особам, які навчаються, переходити з одного рівня кваліфікації до наступного та мати доступ до освітніх програм, що здійснюють підготовку для отримання кваліфікацій вищого рівня порівняно з тими, які вже ними здобуто.

Кваліфікація – будь-який ступінь, диплом, або інший сертифікат, виданий компетентним органом, що підтверджує успішне завершення визнаної програми навчання.

Забезпечення якості – процес або система процесів, прийнятих на національному та інституційному рівнях, для забезпечення якості освітніх програм і присуджених кваліфікацій. Забезпечення якості повинно гарантувати навчальне середовище, у якому зміст програм, навчальні можливості та потужності відповідають цілям. Забезпечення якості часто має відношення до контексту постійного вдосконалення циклу навчання (тобто, забезпечення і поліпшення діяльності).

Визнання (академічне визнання) – схвалення і прийняття курсів, кваліфікацій, чи дипломів одного вищого навчального закладу (вітчизняного чи іноземного) іншим з метою зарахування студента на подальше навчання.

Академічне визнання може потребуватися для академічного зростання в іншому закладі, а в деяких випадках для доступу до іншої фахової діяльності на ринку праці (академічне визнання у професійних цілях). Стосовно Європейського простору вищої освіти, можна розглядати три основних рівні визнання, а також, пов'язані з ними інструменти (як пропонується Лісабонською конвенцією та Болонською декларацією): (i) визнання кваліфікацій, включно з попереднім навчанням та професійним досвідом, дозволяючи вступ, або повторний вступ до вищої освіти; (ii) визнання короткого періоду навчань у взаємозв'язку зі студентською мобільністю, вважаючи основним інструментом ЄКТС (Європейську систему перенесення і накопичення кредитів); (iii) визнання повних ступенів, вважаючи додаток до диплома основним інструментом (Vlăsceanu L., et al, 2004).

Визнання кредитів – процес, через який навчальний заклад засвідчує, що результати навчання, досягнуті й оцінені в одному навчальному закладі, задовольняють (деякі або усі) вимоги відповідної програми, її компонента або кваліфікації.

Визнання неофіційного і неформального навчання – процес, через який навчальний заклад засвідчує, що результати навчання, досягнуті й оцінені в іншому контексті (неофіційне чи неформальне навчання), задовольняють (деякі або усі) вимоги окремої програми, її компонента або кваліфікації.

Визнання попереднього навчання і досвіду – затвердження результатів навчання з офіційної освіти, або неофіційного, чи неформального навчання, здобутих перед запитом на перевірку (Рекомендації Ради 2012/С 398/01).

Визнання професійних кваліфікацій. Директива 2005/36/ЕС встановлює норми для держав-членів Європейського Союзу про доступ до здобуття регульованої професії на основі відповідної фахової кваліфікації. Директива ставить умову, щоб приймаюча держава-член визнавала професійні кваліфікації здобуті в іншій державі-члені, що дозволяє власнику відповідної кваліфікації отримати таку саму професію у приймаючій державі, з метою доступу чи отримання професії. Визнання професійних кваліфікацій приймаючою

державою-членом дозволяє власникам кваліфікації здобувати у державах-членах доступ до тієї ж професії, на яку вони кваліфікувалися у вітчизняній державі-члені і бути працевлаштованим у приймаючій державі-члені за таких самих умов, як і у своїй країні (Директива 2005/36/ЕС).

Студентоцентроване навчання – підхід у навчанні, що характеризується інноваційними методами викладання, спрямованими на поліпшення навчання у процесі взаємодії викладачів і студентів, і вбачає у студентах важливих активних учасників їхнього власного навчання, формування переносних навичок, для прикладу, вирішення проблеми, критичне та рефлексивне мислення (ESU, 2010). Студентоцентрований підхід (student-centered approach) розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу. Протилежністю цього підходу є парадигма студента як об'єкта навчання, не спроможного на повноцінну агентність, а відтак такого, що потребує виховання і догляду. У цій парадигмі заклад вищої освіти патерналістично вирішує, що і як мають вчити студенти. Студентоцентрований підхід передбачає взаємоповагу між студентом і викладачем, реальну вибірковість дисциплін, 209 участь студентів у системі внутрішнього забезпечення якості ЗВО та процесах акредитації освітніх програм, наявність процедур реагування на студентські скарги та ін. Посилюється роль викладача як фасилітатора. Він не лише читає лекції, а й організовує інтерактивне спілкування, сприяє особистісному розвитку студентів, формує атмосферу взаєморозуміння і довіри.

Академічна довідка – найновіша інформація про прогрес студентів у навчанні: які навчальні компоненти вони засвоїли, кількість кредитів ЄКТС, які вони заробили, та оцінки, які вони отримали. Це є важливий документ для реєстрації прогресу та визнання навчальних досягнень, включно із мобільністю студентів. Більшість навчальних закладів видають академічні довідки, користуючись своїми інституційними базами даних.

Перенесення (кредитів) – процес зарахування кредитів, що присвоєні в

одному контексті (програмі, закладі) і визнані в іншому контексті, з метою отримання кваліфікації. Кредити, присвоєні студенту в рамках однієї програми, можуть бути перенесені із закладу для накопичення в іншій програмі того ж самого або іншого навчального закладу. Перенесення кредитів – це ключ до успішної навчальної мобільності. Навчальні заклади, факультети, кафедри можуть укладати угоди, які забезпечують автоматичне визнання і перенесення кредитів.

Затвердження – процес підтвердження уповноваженим органом того, що особа здобула результати навчання, оцінені відповідним стандартом, і складається з таких чотирьох чітких фаз: 1. Ідентифікація через діалог відповідних знань особи. 2. Документація для візуалізації знань особи. 3. Формальне оцінювання цих знань. 4. Сертифікація результатів оцінювання, що веде до часткової або повної кваліфікації (Рекомендація Ради 2012/С 398/ 01).

Віртуальна мобільність – міждержавне електронне навчання, коли студент проходить дистанційні курси навчання, запропоновані вищим навчальним закладом за кордоном. Віртуальна мобільність допомагає поліпшувати та доповнювати фізичну мобільність. Віртуальна мобільність може також відігравати важливу роль в стратегії інтернаціоналізації закладу (MApping UNIversity MObility) project, 2015).

Навчання на базі організації. Навчання забезпечується університетом, коледжем або іншим провайдером навчання безпосередньо на робочому місці, зазвичай, під наглядом особи з тієї самої організації, а також фаховим наставником ззовні(Шотландська Рада Фінансування, 2015).

Навантаження – визначення часу, який, зазвичай, необхідний особі, яка навчається, для завершення усіх форм навчальної діяльності, таких як лекції, семінари, проекти, практична робота, практика, самостійне навчання, що вимагається для досягнення визначених результатів навчання у формальних навчальних середовищах. Відповідність навантаження денної форми навчання одного академічного року 60-ти кредитам часто затверджується національними нормативно-правовими положеннями. У більшості випадків навантаження

складає від 1500 до 1800 годин на один навчальний рік. Це означає, що один кредит відповідає 25 - 30 годинам роботи. Слід розуміти, що такий розрахунок відображає типове навантаження, і що для окремих студентів реальний час для досягнення результатів навчання варіюватиметься.

Навчальна практика – спланований період отримання досвіду поза межами закладу (наприклад, на робочому місці), з метою допомоги студенту розвинути конкретні навички, знання і розуміння, що є частиною його програми.

Голістичний підхід (holistic approach) – цілісний підхід до розгляду певних питань. Так, у процесі акредитації освітніх програм важливо враховувати повну картину організації освітнього процесу. Окремі недоліки, прорахунки, брак ресурсів іноді можуть збалансовуватися правильно вибраною стратегією і пов'язаними з нею перспективами розвитку. З іншого боку, очевидно сильні сторони освітньої програми, що впливають тільки з виконання деяких критеріїв оцінювання якості освітніх програм, не можуть бути виправданням для ігнорування інших критеріїв.

Liberal arts education (вільне творче навчання) – концепція, розрахована на самостійне формування здобувачем вищої освіти траєкторії власного навчання. Вона значною мірою спирається на курси вільного вибору. Цей підхід спрямований на персональне зростання здобувачів вищої освіти, включно з їхніми інтелектуальними спроможностями, здатністю приймати рішення, мати широкий світогляд тощо, а також на підвищення якості освітнього процесу ЗВО. Пов'язаний із західною традицією навчання “вільним мистецтвам”, зокрема представленою в системі американських liberal arts colleges, що відносяться до закладів вищої освіти. Цей підхід принципово відрізняється від професійної підготовки й залучення здобувачів вищої освіти до наукових досліджень.

Силабус – це документ, в якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури (у т.ч. стосовно deadlines і принципів оцінювання), політики (включно з політикою академічної

доброчесності) і зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною. Студент має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від “здобування знань” і “одержання практичних навичок” до компетентностей, що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного з плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, силабус створюється для студента.

Гарант освітньої програми – науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка несе відповідальність за її якість, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років. Цей працівник/працівниця може виступати гарантом лише однієї освітньої програми. Також може бути, а може не бути одночасно її керівником чи завідувачем кафедри.

Удаваний (фейковий, фіктивний) освітній процес є введенням в оману стейкхолдерів (зацікавлених сторін) і шахрайством. Його зміст полягає у створенні видимості освітнього процесу з метою прикриття його фактичної відсутності. Це явище має місце, наприклад, у тому разі, коли здійснення освітнього процесу (проведення занять, контрольних заходів та ін.) документується, однак насправді він не здійснюється: студенти та викладачі переважно не присутні на цих заняттях, письмові завдання не виконуються, виставлення оцінок відбувається без реального оцінювання здобувачів вищої освіти тощо.